

**T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME BİLİM DALI**

İFLASIN ERTELENMESİ VE BORCA BATIKLIK: BİR UYGULAMA

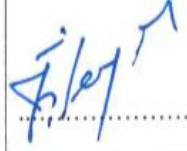

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAMZA KAYA

**DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. ŞAKİR İŞLEYEN**

VAN, 2017

KABUL VE ONAY SAYFASI

<p>Hamza KAYA tarafından hazırlanan "İFLASIN ERTELENMESİ ve BORCA BATIKLIK: BİR UYGULAMA" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Yüzüncü Yıl Üniversitesi İşletme Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.</p>	
<p>Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şakir İŞLEYEN Ekonometri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~</p>	
<p>Başkan : Doç. Dr. Mehmet AYGÜN İşletme, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~</p>	
<p>Üye : Doç. Dr. Mehmet Emre GÜLER Üretim Yönetimi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~</p>	
<p>Tez Savunma Tarihi:</p>	<p>30/06/2017</p>
<p>Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini ve imzaların sahiplerine ait olduğunu onaylıyorum.</p> <p>..... Doç. Dr. Bekir KOÇLAR Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü</p>	

ETİK BEYANNAMESİ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü **Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;**

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarımı kabullendiğimi beyan ederim.

Hamza KAYA

30.06.2017

Yüksek Lisans Tezi

Hamza KAYA

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2017

İFLASIN ERTELENMESİ VE BORCA BATIKLIK: BİR UYGULAMA

ÖZET

İflasın ertelenmesi, borca batık durumda bulunan, şirket tarafından sunulan; somut öngörüler içeren, ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesi çerçevesinde bu durumdan kurtulması kuvvetle muhtemel bulunan kooperatiflerle sermaye şirketleri için öngörülmüş bir hukuki korunma yoludur. Borca batıklık ise şirket aktifleri -yıllık bilançoda olduğu gibi defter değerleriyle değil - fakat gerçek (olası satış değerleri) değerleriyle değerlemeye tabi tutulsalar bile alacaklıların, alacaklarını alamamaları, yani şirketin borç ve taahhütlerini karşılayamaması durumudur.

“İflasın Ertelenmesi ve Borca Batıklık: Bir Uygulama” başlıklı bu çalışmada, genel olarak iflas, iflasın ertelenmesi, iflasın ertelenmesinin şartları ve borca batıklık konuları ele alınarak Van ilinde iflas erteleme talebinde bulunan bir şirketin, iflas erteleme talebi incelenmiş ve borca batıklık bilançosu da düzenlenerek yapılan çalışmaları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler :İflas, İflasın Ertelenmesi, Borca Batıklık

Sayfa Adedi :109

Tez Danışmanı :Yrd. Doç. Dr. Şakir İŞLEYEN

Master of Science Thesis

Hamza KAYA

YÜZÜNCÜ YIL UNIVERSITY

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

June, 2017

**THE POSTPONEMENT OF BANKRUPTCY AND OVERINDEPTEDNESS: AN
APPLICATION**

ABSTRACT

The postponement of bankruptcy is the legal protection for the associations and financial companies which are overindepted and are highly-likely to be recovered that companies present reliable forecasts, include convincing and serious betterment project to be saved. The legal situation of overindeptedness is assets of the company could not fulfil the payments to debtee even by evaluating assets according to their real value (potential selling value) – opposite to evaluating according to annual financial statement which evaluates them according to book value – so the company cannot fulfil the commitments and debts.

In this study with the title of “The Postponement of Bankruptcy and Overindeptedness: An Application”; bankruptcy, postponement of bankruptcy, terms of postponement of bankruptcy and overindeptedness are being approached by examining a Van’s company’s demand of postponement of bankruptcy and issuing an overindeptedness balance sheet for them as to evaluate their works.

Key Words : Bankruptcy, Postponement of Bankruptcy, Overindeptedness

Quantity of Page :109

Scientific Director :Asst. Prof. Şakir İŞLEYEN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR CETVELİ	vii
ÖNSÖZ	viii
GİRİŞ	ix

BİRİNCİ BÖLÜM

İFLAS, İFLAS YOLLARI VE İFLASIN KALDIRILMASI VE KAPATILMASI

1.1. İflasın Tanımı.....	2
1.2. İflasın Hukuki Niteliği	3
1.3. İflasın Nedenleri	4
1.3.1. Genel Nedenler.....	4
1.3.2. Özel Nedenler.....	5
1.4. İflasa Tabi Şahıslar	6
1.4.1. TTK Gereğince Tacir Sayıldıkları İçin İflasa Tabi Olanlar	6
1.4.1.1. Gerçek Kişi Tacirleri	7
1.4.1.2. Tüzel Kişi Tacirleri.....	7
1.4.2. TTK Gereğince Tacirler Hakkındaki Hükümlere Tabi Buldukları İçin (Tacir Olmadıkları Halde) İflasa Tabi Olanlar	8
1.4.3. Tacir Olmadıkları Halde Özel Kanun Hükümlerine Göre İflasa Tabi Olan Kişiler.....	9
1.5. İflas Yolları	10
1.5.1. Takipli İflas Yolu	11

1.5.2. Takipsiz (Doğrudan Doğruya) İflas Yolu	12
1.5.2.1. Alacaklının Talepte Bulunmasıyla Doğrudan Doğruya İflas	12
1.5.2.1.1. Borçlunun Yerleşim Yerinin Belli Olmaması	13
1.5.2.1.2. Borçlunun Taahhütlerinden Kurtulmak Amacıyla Kaçması	13
1.5.2.1.3. Borçlunun Ödemelerini Tatil Etmiş Olması	13
1.5.2.1.3.1. 301'nci Maddede ki Durum Varsa:	13
1.5.2.1.3.2. Bildirime Dayalı Alacağın İcra Emriyle İstenildiği Halde Ödenmemesi Durumunda:	14
1.5.2.1.4. Borçlunun Haciz Yoluyla Yapılan Takip Sırasında Mallarını Saklaması	14
1.5.2.2. Borçlunun Talebi İle Doğrudan Doğruya İflas.....	14
1.6. Genel Olarak İflasın Hukuki Sonuçları	15
1.6.1. İflas Kararının Borçlu (Müflis) Bakımından Hukuki Sonuçları	15
1.6.2. İflas Kararının Alacaklılar Bakımından Hukuki Sonuçları.....	16
1.7. İflasın Tasfiyesi.....	17
1.8. İflasın Kaldırılması ve İflasın Kapanması	18
1.8.1. İflasın Kapanması.....	18
1.8.2. İflasın Kaldırılması.....	18

İKİNCİ BÖLÜM

İFLASIN ERTELENMESİ VE İFLASIN ERTELENMESİNİN ŞARTLARI

2.1. Genel Olarak İflasın Ertelenmesi.....	21
2.2. İflasın Ertelenmesinin Kanuni Koşulları ve Tanımı	23
2.2.1. Kanuni Koşulları	23
2.2.1.1. Türk Ticaret Kanunu'yla İlgili Düzenlemeler	23
2.2.1.2. İcra ve İflas Kanunu'yla İlgili Düzenlemeler	26
2.2.1.3. Kooperatifler Kanunu'yla İlgili Düzenleme.....	31

2.2.2. İflasın Ertelenmesinin Tanımı	31
2.3. İflasın Ertelenmesinin Amacı	33
2.4. İflasın Ertelenmesinin Önemi	35
2.5. İflasın Ertelenmesinin Şartları	36
2.5.1. Borçlunun Sermaye Şirketi veya Kooperatif Olması	36
2.5.2. Sermaye Şirketi veya Kooperatifin Borca Batık Olması	36
2.5.2.1. Genel Olarak Borca Batıklık	36
2.5.2.2. Borca Batıklık Halinin Belirlenmesi	38
2.5.2.3. Borca Batıklığın Benzer Kavramlarla Karşılaştırılması	40
2.5.2.3.1. Borca Batıklık ve Borç Ödemeden Aciz Hale Düşme	40
2.5.2.3.2. Borca Batıklık ve Ödemelerin Tatili	41
2.5.2.3.3. Borca Batıklık ve Likidite Sıkıntısı	43
2.5.2.3.4. Borca Batıklık ve Sermaye Kaybı	43
2.5.2.4. Borca Batıklık Derecesi	44
2.5.3. Borca Batıklık Durumunun Mahkemeye Bildirilmesi	48
2.5.4. Borçlunun Mali Durumunun İyileştirilmesi Ümidinin Bulunması	51
2.5.5. Alacaklıların Durumu İflasın Açılmasına Oranla Daha Kötü Bir Duruma Sokulmaması	54
2.5.6. İflasın Ertelenmesinin Talep Edilmesi	55
2.5.7. İyileştirme Projesinin Mahkemeye Sunulması	60
2.5.8. Fevkalade Mühletten Yararlanılmamış Olması	64
2.5.9. İflasın Erteleme Masraflarının Mahkeme Veznesine Depo Edilmesi	65
2.5.10. Şirketin veya Kooperatifin Mahkemece İflasın Ertelenmesine Layık Görülmesi	66
2.6. İflasın Ertelenme Süreci	67
2.6.1. Kayyım Atanması	70

2.6.2. İflas Erteleme Süresi	71
2.7. İflasın Ertilenmesinin Kötüye Kullanılması.....	73

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖRNEK UYGULAMA

3.1. Çalışmanın Amacı.....	76
3.2. ABC Limited Şirketi'nin İyileştirme Projesi	76
A) Firma Hakkında Genel Bilgiler.....	76
B) Olumsuzluklar	77
C) Çözüm Projesi	78
I. Kıymetler	78
II. Alacaklar.....	79
III. Stoklar	79
IV. Borçlar.....	79
3.3. ABC LİMİTED ŞİRKETİ'nin Ara Bilançosu	81
3.4. Mahkeme ve Bilirkişi Heyetinin Çalışmaları	84
SONUÇ	89
KAYNAKÇA.....	92
ÖZGEÇMİŞ	99

KISALTMALAR CETVELİ

Kısaltmalar	Açıklamalar
C.	Cilt
E.	Esas
E.T.	Erişim Tarihi
HD.	Hukuk Dairesi
İİK	İcra ve İflas Kanunu
K.	Karar
m.	Madde
s.	Sayfa
S.	Sayı
T.	Tarih
TTK	Türk Ticaret Kanunu
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
vb.	ve bunun gibi
vs.	vesaire
vd.	ve devamı / ve diğerleri
Y.	Yargıtay

ÖNSÖZ

Mevzuatımızda uzun zamandan beri mevcut olan fakat pek fazla işlerliği olmayan iflasın ertelenmesi müessesesi, iki binli yıllarda İcra ve İflas Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nda yapılan yeni düzenlemelerle daha işlevsel hale getirilmiştir. Yapılan bu yeni düzenlemelerle pek çok işletme, İflasın ertelenmesi imkanından faydalanmış ve bununla birlikte uygulamada en çok rağbet gören kurumlardan birisi olmuştur.

Bu çalışmada, iflas, iflasın ertelenmesi ve borca batıklık ile ilgili konular açıklanarak Van ilinde erteleme talebinde bulunan bir işletmenin, erteleme talebi incelenmiş ve borca batıklık bilançosu hazırlanarak ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Bu bağlamda iflasın ertelenmesi müessesesi ele alınarak konuyla ilgili örnek bir uygulama, çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

Tez araştırmamın ve yazımının gerçekleşmesinde büyük katkıları bulunan Danışmanım Yrd. Doç. Dr. Şakir İşleyen'e, süreç boyunca yoğun çalışma temposu içinde de olsa görüş ve desteğini hiç bir zaman esirgemeyen Doç. Dr. Mehmet Aygün'e, jüri üyesi olarak tezle ilgili değerli geri bildirimlerini paylaşan Doç. Dr. Mehmet Emre Güler'e ve kendisi ile böyle bir araştırma yapma düşüncemi paylaştığımda beni cesaretlendiren ve araştırmalarını paylaşmaktan çekinmeyen Öğr. Gör. Ulaş Koray Milanlıoğlu'na, araştırmaya görüşlerini ve manevi desteklerini sağlayan Arş. Gör. İbrahim Aydın'a ve bu süreçte her zaman yanımda olan, desteklerini esirgemeyen saygıdeğer anne-babama ve sevdiklerime teşekkür ederim.

GİRİŞ

İflas sistemi, çok eski zamandan bu yana özel bir önem arz etmiştir. Roma hukukunda borçlunun tüm alacaklıların eline bırakılması, önce bedeni üzerinde daha sonra tüm mallarının zilyetliğinin borçluya geçirilmesi şeklinde başlayan uygulama, tarih içinde sadece borçlunun mal varlığıyla sorumluluğuna ve külli bir tasfiye usulüne dönüşmüştür.

İflas, Arapça kökenli bir sözcük olan “fülüs”a; yani değer ifade etmeyen anlamına gelen bir kökten türemiş ve “parayı pulu bitirmek” şeklinde tanımlanmıştır.

İflasa tabi kişiler kural olarak tacirlerdir. Gerçek kişiler gibi tüzel kişilerde (kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketler) tacir olabilir. Buna göre iflasa tabi kişiler; tacir sayıldıkları için iflasa tabi olanlar, tacirler hakkındaki hükümlere tabi buldukları için (tacir olmadıkları halde) iflasa tabi olanlar ve tacir olmadıkları halde, özel kanun hükümlerine göre iflasa tabi olanlar şeklinde üçe ayrılır.

İflastan sadece işletme sahipleri değil, alıcılar, çalışanlar, satıcılar, kredi kurumları ve devlet olmak üzere pek çok taraf zarar görür. Bu zararın önüne geçmek için mevzuatımız, sermaye şirketleri ve kooperatifler için bir açıdan, iflastan kurtuluş yolu öngörmüştür. Bu kurtuluş yolu, “iflasın ertelenmesi” müessesesi tarafından sağlanmaktadır.

İflasın ertelenmesi müessesesi, İcra ve İflas Kanunu’nda düzenlenmekle beraber kaynağını Türk Ticaret Kanunu’ndan almaktadır ve İcra ve İflas Kanunu tarafından getirilmiş olan iflas mekanizmasını doğrudan doğruya etkilemektedir.

1956 yılında kabul edilen Türk Ticaret Kanunu’nun 324. maddesinde borca batık şirketlerin iyileştirilmesinin mümkün olması halinde iflasın ertelenebileceği öngörülmüşse de, iflas ertelenmesi kurumu ile ilgili yasal düzenlemenin eksik olması ve uygulamadaki bilgi eksikliği nedeniyle, bu kurum İcra ve İflas Kanunu’nda 2003 yılında 4949 sayılı Kanunla genişletilmesine ve 2004 yılında 5092 sayılı Kanunla erteleme süresinin 1+4 yıla kadar uzatılabilmesine imkan tanıyan düzenlemeye dek yeterli uygulama alanı bulamamıştır (Toplu, 2009: 2). İflâsın ertelenmesi İcra ve İflâs Kanunu’nun 179’uncu maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmesi ile birlikte, bu kurum; uygulamada en çok rağbet gören kurumlardan birisi olmuştur.

İflasın ertelenmesi, borca batık bir halde olan sermaye şirketi veya kooperatifin mali durumunun düzelme olasılığının mümkün olması durumunda borçlu şirketin veya kooperatifin iflasının önlenmesini sağlayan bir müessesedir. Bu bağlamda iflas erteleme müessesesinin temel amacı, finansal yapısı bozulmuş ve iflası istenmiş olan bir sermaye şirketinin, gerekli tedbirler ve iyileştirici önlemler alınarak, varlığını ve faaliyetlerini devam ettirmesinin sağlanmasıdır. İflas erteleme, borca batık durumda olan sermaye şirketlerinin mahkemeye sunduğu inandırıcı iyileştirme projesi ile mahkeme tarafından atanan kayyım gözetiminde belirli bir süre içerisinde finansal durumlarının düzeltilerek iflastan kurtulmalarının sağlanması sürecinden oluşmaktadır (Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 208).

İflasın ertelenmesi imkanı sadece sermaye şirketleri ve kooperatiflerin yararlanabildiği bir kurumdur. Gerçek kişi tacirler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler için doğrudan iflas hali düzenlenmemiştir; zira bunlarda esas itibariyle ortakların da sadece taahhüt ettikleri sermaye ile değil (komandit şirketlerde komanditer hariç) sınırsız sorumlulukları söz konusudur. Bu yüzden de bu firmalar için doğrudan iflaslarının istenmesi hali düzenlenmemiş, ortaklarının sınırsız sorumlu oldukları düşünülerek buna ihtiyaç duyulmamıştır.

İcra ve İflâs Kanunu'nda iflâsın ertelenmesine ilişkin düzenlemeler yapılmadan önce, uygulamada iki binli rakamlarla ifade edilen iflâs dosyası sayısı iflâsın ertelenmesi müessesesine ilişkin düzenlemeler yapıldıktan sonra on binli rakamlarla ifade edilir olmuştur. Bu bağlamda olmak üzere, her ne kadar iflâsın ertelenmesi müessesesi amacına aykırı olarak sıklıkla başvuru olan bir hukuksal imkân haline getirilmiş olsa da, her gün ağırlığı artarak hissettiğimiz küresel ekonomi karşısında, sermaye şirketi veya kooperatifin iflâsından etkilenecek bütün menfaat gruplarını, demode olmuş bir iflâs tasfiyesine nazaran daha iyi koruduğu söylenebilir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, genel anlamda iflasın tanımı, hukuki niteliği ve nedenleri üzerinde durulmuş daha sonrasında da iflasa tabi şahıslar, iflas yolları ve iflasın kapanması ile kaldırılması konuları hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, iflasın ertelenmesinin tanımı, kanuni koşulları, amacı, önemi, şartları ve süreci ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise Van İlinde faaliyet gösteren

ve Asliye Hukuk Mahkemesi'ne iflas erteleme başvurusunda bulunan ABC LTD.
ŞTİ.'nin iflas erteleme başvurusu incelenmiş ve yapılan çalışmaları değerlendirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İFLAS, İFLAS YOLLARI VE İFLASIN KALDIRILMASI VE KAPATILMASI

İflas sistemi, çok eski zamandan bu yana özel bir önem arz etmiştir. Roma hukukunda borçlunun tüm alacaklıların eline bırakılması, önce bedeni üzerinde daha sonra tüm mallarının zilyetliğinin borçluya geçirilmesi şeklinde başlayan uygulama, tarih içinde sadece borçlunun mal varlığıyla sorumluluğuna ve külli bir tasfiye usulüne dönüşmüştür (Atalay, 2010: 181).

Şirketlerin varlığının sona ermesi durumuna iflas denir. İflastan negatif yönde etkilenen şirket sahipleri, çalışanlar, kreditorler, satıcılar, alıcılar ve devlet de olmak üzere birçok taraf vardır (Özkan, 2013: 194).

Kanunda iflas yolları takipli ve takipsiz iflas olarak düzenlendikten sonra, takipsiz (doğrudan) iflas da kendi içinde alacaklının ve borçlunun talebiyle doğrudan iflas olarak ikiye ayrılmıştır. Takipsiz iflası takipli iflastan ayıran başlıca fark, bu yola başvurabilmek için kanunun aradığı özel iflas sebeplerinin de gerçekleşmiş olmasıdır (Özekes, 2007: 453).

İflasa tabi kişiler kural olarak tacirlerdir. Gerçek kişiler gibi tüzel kişilerde (kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketler) tacir olabilir. Buna göre iflasa tabi kişiler; tacirler, tacir olmamakla birlikte tacirler hakkındaki hükümlere tabi olanlar ve yine tacir olmadıkları halde özel kanun hükümlerine göre iflasa tabi olanlardır.

İflas tasfiyesinin normal son bulma şekli, iflasın kapanması şeklinde olur. Fakat iflas tasfiyesi devam ederken bazı sebeplerle iflas kaldırılabilir ve bununla da iflas sona erer.

Şirketlerin iflas etmesi sadece kendi tüzel kişiliklerini etkilemekle kalmamakta bunun yanında, kendisiyle ticari ilişkisi bulunan alacaklılarını, çalışanlarını hatta iflas etmiş şirketin büyüklüğüne göre faaliyet gösterdiği piyasaları da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durumda borca batık durumdaki şirketlerin kendisinin, alacaklıların, çalışanlarının ve piyasaların, iflasın olumsuz neticelerinden

etkilenmemesi açısından iflas erteleme müessesesi hayati önem taşımaktadır. (Şimşek, 2014: 3). Bu nedenle tezimizin bu bölümünde iflasın ertelenmesi müessesini daha iyi anlayabilmek için genel hatlarıyla iflasın tanımı, hukuki niteliği ve nedenleri üzerinde durulmuş daha sonrasında da iflasa tabi şahıslar, iflas yolları ve iflasın kapanması ile kaldırılması konuları incelenmiştir.

1.1. İflasın Tanımı

İflas, Arapça kökenli bir sözcük olan “fülüs”a; yani değer ifade etmeyen anlamına gelen bir kökten türemiş ve “parayı pulu bitirmek” şeklinde tanımlanmıştır. (Atalay, 2010: 181-182; Dumanoglu, 2011: 5; Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 18; Pekcanitez vd, 2015: 241; Kırtıloğlu, 2007: 16). İflas, Türk Dil Kurumu sözlüğünde¹; “*Borçlarını ödeyemediği mahkeme kararı ile tespit ve ilan olunan iş adamının durumu, batkı, batkılık, müflislik*” şeklinde açıklanmaktadır. Adalet Bakanlığı Hukuk Sözlüğünde² ise iflas; “*Borcunu ödemeyen veya ödemelerini tatil eden borçlu hakkında yapılan takip sonucunda, mahkeme kararı ile tespit ve ilan edilen durum*” olarak açıklanmıştır. Mahkemelerce iflasına karar verilen kişilere de müflis denir.

İflas sözcüğünün kökeniyle ilgili olarak en kabul gören yaklaşım; Latince'den gelen bancus (masa veya tezgah) ve ruptus (kırılma veya yarıma) sözcüklerinin iflas sözcüğünün orijini olduğu yönündedir. Bankerler, ticari faaliyetlerinde kullandıkları tezgahlarını bugünkü ifadesiyle desk veya bankolarını, borçlarını ödeyemez bir hale geldiklerinde ticari faaliyetlerini sürdüremez duruma geldiklerini pazarlık yapma güçlerini de kaybettiklerini sembolize etmek amacıyla kırarlardı. Orta çağ İtalya'sında iflas eden bankalara banco rotto (kırık banka) teriminin kullanıldığı bilinmektedir (Sayılğan ve Ece, 2016: 49). Borcunu ödeyemeyen tacirin para masasının kırılması geleneği bu terimin ortaya çıkmasına sebep teşkil etmiştir (Bacaksız, 2011: 63).

İflas, pratikteki anlamıyla tacirin borçlarını ödeyemeyecek hale gelmesi ve teknik olarak (Atalay, 2010: 182; Aydemir, 2013: 34) mahkeme tarafından iflasına

---

¹ www.sozluk.adalet.gov.tr

² www.tdk.gov.tr

karar verilen bir borçlunun haczedilebilen bütün mal varlıklarının, cebri icra yoluyla paraya çevrilerek, bundan müflisin bilinen bütün alacaklılarının tatmin edilmesini sağlayan toplu bir cebri icra yoludur (Oy, 2009: 3; Yılmaz, 2009: 82; Toplu, 2009: 4).

İflas durumu, genel olarak tacirin borçlarının varlıklarından çok olmasıdır. Bir başka ifadeyle borca batıklık durumudur (Tuğcu, 2011: 4). Borca batıklık durumu sonraki bölümlerde ele alınacaktır.

İflas, bugün için kabul edilen anlamıyla, sadece paranın pulun bitirilmesi olarak karşımıza çıkmaz. Yani, borçları aktifinden fazla olan bir kişinin yanında; aktifi borçlarından fazla olan, ancak borcunu ödeme konusunda aciz durumuna düşmüş bir kişi de iflasla karşı karşıya kalabilir (Ömeroğlu, 2012: 5; Kırtıloğlu, 2007: 16).

Günümüzde, birçok ülkede uygulanmakta olan iflas sisteminin temelleri, 1807 tarihli Fransız iflas sistemine dayanmaktadır. İflas, hukuk sistemimize Osmanlı İmparatorluğu zamanında Fransız Ticaret Kanunu'ndan esinlenerek çıkartılan 1860 (1266) tarihli "Kanun-i Ticaret" ile girmiştir (Ömeroğlu, 2012: 5).

1.2. İflasın Hukuki Niteliği

Cebri icra; alacaklılara devletin sağlamış olduğu yetkiler yoluyla ve yine devletin bu konuda yetkili makamları eliyle alacağını tahsil edebilme imkanı sağlayan hukuki bir yoldur (Eroğlu, 2014: 3).

Cebri icra, cüz'i icra (icra takibi) ve külli icra (iflas takibi) olmak üzere ikiye ayrılır. İcra takibinde, borçluya karşı bir veya birkaç alacaklı vardır ve borçlunun malvarlığından bir veya birkaç malvarlığı icra takibinin konusunu oluşturur. İflas takibinde ise borçlunun karşısında tüm alacaklılar ve haczedilebilen tüm mal varlığı iflas takibini oluşturur (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 18). Cüz'i ve külli icranın birbirinden farklarını sıralamak gerekirse (Dumanoğlu, 2011: 5-6);

- ❖ Cüz’i icrada, borçlunun malları alacaklının alacağı miktarı kadar haczedilir. İflasla ise borçlunun iflas açıldığında sahip olduğu tüm mal ve haklarına el konulur.
- ❖ Cüz’i icra, bütün borçlular için uygulanabilir. Oysa iflas, kural olarak, yalnız tacirler ya da tacir sayılan kişiler hakkında uygulanır. Bu sebeple, iflasın uygulama alanı, cüz’i icraya göre daha dardır.
- ❖ Bir borçluya karşı yapılan iflas takibinin ve açılan iflas davasının sonucundan bütün alacaklılar yararlanır. Oysa cüz’i icrada her alacaklı, ayrı ayrı icra takibi yapması gerekmektedir.
- ❖ İflas sisteminde alacaklılar arasında eşitlik bulunmaktadır. Buna karşılık, cüz’i icrada daha önce haciz koydurmuş olan alacaklı haczedilen malın bedelinden alacağının öncelikle alma yetkisine sahiptir.
- ❖ İflasla ticaret mahkemesi karar verir. Oysa cüz’i icrada, mahkemeye başvurulmasına gerek kalmadan, icra dairesinin katkısıyla icra takibinin sonuçlanması mümkündür.

1.3. İflasın Nedenleri

Mevzuatta genel olarak bir iflas nedeni belirtilmemiş olmasına rağmen çeşitli kanun hükümlerinin bir arada değerlendirilmesiyle, doktrinde benimsenen genel iflas nedenleri; vadesi gelmiş ve iflas ödeme emri ile veya iflas davası ile istenen bir borcun ödenmemesi gibi durumlar genel iflas nedeni olarak belirtilebilir (Eroğlu, 2014: 4).

İflas nedenleri genel nedenler ve özel nedenler olmak üzere iki başlık halinde sunulabilir:

1.3.1. Genel Nedenler

Genel iflas nedeninin varlığından söz edebilmek için muaccel olduğu halde ödenmeyen borçların miktarı, doğduğu zaman veya kaynağı yani ne tür bir işten kaynaklandığının herhangi bir önemi yoktur. Borçlu şirketin, borçlarının aktifinden

fazla olmasının, borçlarını ödemekten aciz olmasının veya mali durumunun iyi ya da kötü olmasının da genel iflas nedeninin varlığı bakımından bir belirleyiciliği yoktur (Eroğlu, 2014: 4). Şöyle ki, iflasa tabi olan bir borçlu, kendisini iflas yolu ile takibe başvuran alacaklının alacağını ödemesi halinde, iflas talebi ortadan kalkacağından mali durumu iyi olmasa da iflastan kurtulacaktır. Buna karşılık, mali durumu ne kadar iyi olursa olsun borçlu, iflas yolu ile takibe başvuran alacaklının alacağını ödememesi halinde, hakkında iflas kararı verilmesiyle iflası gerçekleşmiş olur (Dumanoglu, 2011: 6).

1.3.2. Özel Nedenler

Hukukumuzda işaret ettiğimiz genel iflas nedeninin yanı sıra bazı özel iflas nedenleri de mevcuttur. Özel iflâs sebepleri kanunlarda sınırlı sayıda düzenlenmiş olup, bu iflâs sebeplerinden birisinin varlığı halinde, icra dairesine başvurmaya gerek olmaksızın doğrudan ticaret mahkemesinde iflâs davası açılabilir. Özel iflâs sebepleri şunlardır(Türe, 2014: 11);

- ❖ Borçlunun yerleşim yerinin belli olmaması, borçlunun taahhütlerinden kurtulmak amacıyla kaçması (İİK m.177/1),
- ❖ Borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması (İİK m.177/2),
- ❖ Konkordatonun feshi, mühletinin kaldırılması veya tasdik edilmemesi (İİK m.177/3),
- ❖ Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmanın feshi veya projenin ihlali (İİK m.309/s),
- ❖ Borçlunun aciz haline düşmesi (İİK m.178/1),
- ❖ Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin borca batık olması (İİK m.179/1, TTK m.376/3),
- ❖ Borçlunun malvarlığının yarısına haciz konulup geri kalanının da mevcut ve bir yıl içinde muaccel olacak borçları ödemeye yetmemesi,
- ❖ Terekenin mevcudunun borcunu karşılamaya yetmemesi (TMK m.636),
- ❖ Banka yönetici ve denetçilerinin kanuna aykırı karar ve işlemleri sonucu bankanın faaliyetin izninin kaldırılmasına veya Tasarruf

Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) devredilmesine neden olması (Bankacılık Kanunu m.110).

Ticaret mahkemesi iflas kararından sonra, borçlunun, hakkında iflas davası ikame eden alacaklının alacağını ödese dahi artık iflastan kurtulamayacağıdır. Hakkında iflas davası ikame edilen müflis borçlu, ancak tüm alacaklılarının alacaklarını ödeyerek veya hepsinin muvafakati ile iflastan kurtulabilir (Dumanoglu, 2011: 8).

1.4. İflasa Tabi Şahıslar

Her borçlu hakkında iflas yoluyla takip yapılamaz (Toplu, 2009: 4). İflasa tabi kişiler kural olarak tacirlerdir. Gerçek kişiler gibi tüzel kişilerde (kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketler) tacir olabilir (Oy, 2009: 3). Kimlerin tacir sayılacağı Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilmiştir. Türk Ticaret Kanunu'nda bu konuda gerçek kişi tacirlerle, tüzel kişi tacirler bir ayrıma tabi tutulmuştur. Gerçek kişi tacirler hakkında Türk Ticaret Kanunu'nun 12/I, 12/II, 14/I. maddelerinde, tüzel kişi tacirler hakkında 16/I. maddede düzenleme yer almaktadır. Ayrıca hangi tüzel kişilerin tacir sayılmayacağı da belirtilmiştir (Pekcantez, Atalay ve Özekes, 2015: 243). Buna göre, iflasa tabi kişileri üç grupta incelemek mümkündür (Dumanoglu, 2011: 14):

1. TTK gereğince tacir sayılanlar,
2. TTK gereğince tacirler hakkındaki hükümlere tabi buldukları için (tacir olmadıkları halde) iflasa tabi olanlar,
3. Tacir olmadıkları halde, özel kanun hükümlerince iflasa tabi olan kişiler.

1.4.1. TTK Gereğince Tacir Sayıldıkları İçin İflasa Tabi Olanlar

Türk Ticaret Kanunu, gerçek kişi tacirleri 12/I, 12/II, 14/I. maddelerinde ve tüzel kişi tacirleri 16/I. maddesinde olmak üzere iki grupta düzenlemiştir.

1.4.1.1. Gerçek Kişi Tacirleri

Türk Ticaret Kanunu, Kanunu'n12/I. maddesinde gerçek kişi tacirin tanımını yaptıktan sonra, hemen takip eden II. ve III. fıkralarda tacir sayılan ile tacir gibi sorumlu olan kişiyi düzenlemiştir. Buna göre (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 20);

“(I) Bir ticari işletmeyi, kısmen de olsa, kendi adına işleten kişiye tacir denir.”

“(II) Bir ticari işletmeyi kurup açtığı, sirküler, gazete, radyo, televizyon ve diğer ilan araçlarıyla halka bildirmiş veya işletmesini ticaret siciline tescil ettirerek durumu ilan etmiş olan kimse, fiilen işletmeye başlamamış olsa bile tacir sayılır.”

“(III) Bir ticari işletme açmış gibi, ister kendi adına, ister adi bir şirket veya her ne suretle olursa olsun hukuken var sayılmayan diğer bir şirket adına ortak sıfatıyla işlemlerde bulunan kimse, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı tacir gibi sorumlu olur.”

Türk Ticaret Kanunu'na göre tacir olarak nitelenen bir diğer grup ise; ticaret yapmaktan men edilmiş oldukları halde 14/1. maddede belirtilen koşulları üzerinde bulunduran gerçek kişilerdir. Mezkur maddedeki düzenlemeye göre; *“Kişisel durumları ya da yaptığı işlerin niteliği nedeniyle yahut meslek ve görevleri dolayısıyla, kanundan veya bir yargı kararından doğan bir yasağa aykırı bir şekilde ya da başka bir kişinin veya resmî bir makamın iznine gerek olmasına rağmen izin veya onay almadan bir ticari işletmeyi işleten kişi de tacir sayılır.”*

Fakat Türk Ticaret Kanunu'nun 14/2. maddesi ile bu konudaki hukuki, cezai ve disiplin sorumluluğu saklı tutulmuştur (Eroğlu, 2014: 7).

1.4.1.2. Tüzel Kişi Tacirleri

Tüzel kişi tacirler, Türk Ticaret Kanunu'nun 16. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddenin birinci fıkrasına göre;

“Ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre

yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar da tacir sayılırlar.” şeklinde düzenlenmiştir.

Türk Ticaret Kanunu'nun 16/2. maddesinde ise ilk fıkradaki düzenlemeye bazı istisnalar getirmiştir. Buna göre; kamu yararına çalışan dernekler ile gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan ister kamu hukuku hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işletsinler, kendileri tacir sayılmazlar. Bu durumda ticari işletmenin işletilme şeklinin de herhangi bir önemi yoktur. Dolayısıyla bunlar aleyhine iflas yoluna başvurulamaz ve haklarında iflas davası açılmaz.

1.4.2. TTK Gereğince Tacirler Hakkındaki Hükümlere Tabi

Buldukları İçin (Tacir Olmadıkları Halde) İflasa Tabi Olanlar

Bir kısım kişiler, tacir olmamalarına rağmen Türk Ticaret Kanunu gereğince tacirler hakkındaki hükümlere tabidirler. Bir ticari işletme açmış gibi ister kendi, ister adi şirket veya her ne suretle olursa olsun hukuki olarak varsayılmayan diğer bir şirket adına, ortak sıfatıyla işlemlerde bulunan kimse, kötü niyetli olmayan üçüncü kişilere karşı tacir gibi sorumlu olur ve bunların iflas yolu ile takibi mümkündür (Çavdar ve Biçkin, 2006: 16).

Tacir olmadıkları halde iflasa tabi diğer bir müessesede donatma iştirakleridir (Tuğcu, 2011: 10). Donatma iştiraki, birden fazla kişinin ortak bir şekilde sahip oldukları gemi ve teferruatını, birlikte yaptıkları sözleşme gereğince, tamamı ad ve hesabına deniz ticaretinde kullanılmasını konu eden ticari bir ortaklık türüdür. Bir tüzel kişiliğe sahip olmayan donatma iştiraki aynı zamanda tacir de değildir. Fakat Türk Ticaret Kanunu'nun 17. maddesi gereğince; *“tacire ilişkin düzenlemeler donatma iştirakine de aynen uygulanır.”* şeklinde düzenlenmiştir. Yani tacirler nasıl her türlü borçlarından dolayı iflas yoluyla takip edilebiliyorsa donatma iştirakleri de aynı şekilde iflas yoluyla takip edilebilir (Eroğlu, 2014: 9).

1.4.3. Tacir Olmadıkları Halde Özel Kanun Hükümlerine Göre İflasa

Tabi Olan Kişiler

Tacir olmadıkları halde özel kanun hükümleri gereğince iflasa tabi olanları; ticareti terk edenler, kollektif şirket ortakları, komandit şirket ortakları, kanuna aykırı işlem ve kararlarıyla bankanın iflasına neden olan banka ortakları ve yöneticileri, konkordato talebinde bulunan kişiler ve tereke (miras şirketi) olarak sayabiliriz (Toplu, 2009: 5). Özel kanun hükümleri gereğince iflasa tabi olan kişilerden kısaca bahsetmek gerekirse (Dumanoglu, 2011: 15-16);

- ❖ **Ticareti terk edenler:** Ticareti terk eden eski tacir, ticareti terk ettiğini ilan ettikten sonra bir yıla kadar iflasa tabi olmakta devam eder. Eğer tacir, ticareti kısmen terk ederse, tacir olmaya devam ediyor demektir. Çünkü Türk Ticaret Kanunu'na göre bir ticari işletmenin kısmen dahi işletilmesi tacir sıfatı için yeterlidir.
- ❖ **Kollektif şirket ortakları:** Kollektif şirket bir şahıs şirkettir. Burada kollektif şirket ortağının ağırlığı vardır. Bu nedenle kollektif şirket ortakları, yalnız bu sifattan dolayı tacir değildir. Fakat kollektif şirket ortakları şirket borçlarından dolayı iflasa tabi oldukları kabul edilmiştir. Buna karşılık kollektif şirket ortakları kişisel borçlarından dolayı (ayrıca tacir değillerse) iflasa tabi değildir. Buna göre, ayrıca tacir sıfatı olmayan kollektif şirket ortakları, ortak sıfatıyla yalnız şirket borçlarından dolayı iflasa tabidir.
- ❖ **Komandit şirket ortakları:** Komandite ortaklar, şirket borçlarından dolayı kollektif şirket ortakları gibi iflasa tabidir. Komandit şirkete henüz sermaye borcu olan komanditer ortaklar da iflasa tabi olurlar.
- ❖ Konkordato talebinde bulunan borçluya verilen mühlet kaldırılırsa veya konkordato talebi tasdik olunmazsa, borçlu iflasa tabi bir kişi olmasa bile, alacaklılardan birinin süresi içinde talepte bulunması üzerine borçlunun derhal iflasına karar verilir.

- ❖ Bir bankanın yönetim kurulu, kanuna aykırı işlem ve kararlarıyla bankaların iflasına neden olmuşsa, şahsen iflaslarına mahkeme tarafından karar verilebilir.
- ❖ **Miras şirketi:** İflassa tabi olan bir kişiye iflas yoluyla takip yapıldıktan sonra eğer ki ölürse, alacaklı istediği takdirde, miras şirketine karşı iflas yoluyla takibi devam ettirebilir. Terekenin iflasa tabi olması, sadece borçlunun sağlığında başlayan iflas takipleri bakımındandır. Eğer borçlunun sağlığında iflas takibi başlamamışsa, borçlunun ölümünden sonra tereke aleyhine iflas takibi yapılamaz. Bu durumda, alacaklılar terekeye karşı değil, bütün mirasçılara karşı haciz yolu ile takip yapabilirler. Ancak miras borca batıksa mirasçılardan miras reddetme imkanı vardır. Bu durumda da miras iflas çerçevesinde tasfiye edilir (Dumanoglu, 2011: 16).

1.5. İflas Yolları

İflassa tabi bir borçlunun iflas ettirilebilmesi için takip edilmesi gereken yollara iflas yolları denir. Bu bağlamda aşağıdaki iflas yollarından hangisi seçilirse seçilsin, borçlunun iflasına mutlaka ticaret mahkemesince karar verilir (Toplu, 2009: 10).

İcra ve İflas Kanunumuzda üç farklı iflas yolu vardır. Bunlar;

- 1- İİK. 155-166 maddeleri arasında Adi (Genel) İflas Yolu,
- 2- İİK. 167-176 maddeleri arasında Kambiyo Senetlerine Mahsus İflas Yolu
- 3- İİK. 177-181 maddeleri arasında Doğrudan Doğruya İflas Yolu'dur.

Adi (Genel) iflas yolu ile kambiyo senedine dayalı iflas yolunda usul açısından benzerlik vardır. Her iki yolda da öncelikle bir takip başlatılması ve devamında ticaret mahkemesinden alınacak iflas kararı söz konusu olup takip yapılması esastır. Doğrudan doğruya iflas yolunda ise, öncesinden bir takip

gerekmezsizin direkt ticaret mahkemesine dava açılması söz konusudur (Toplu, 2009: 10).

Takipli iflas, kendi içinde genel iflas yolu ve kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu olarak bölümlere ayrılırken, takipsiz yani doğrudan doğruya iflas yolu da alacaklının talebi ile takipsiz iflas ve borçlunun talebi ile takipsiz iflas yolu olmak üzere iki ayrı koldan incelenir (Dumanoglu, 2011: 8).

1.5.1. Takipli İflas Yolu

İcra daireleri aracılığıyla borçlu hakkında takip başlatılması ön şartına dayanan takipli iflas yolları, takibe konu alacağın kambiyo senedine bağlı olup olmamasına göre 'Genel (Adi) İflas Yolu' ve 'Kambiyo Senetlerine Dayanan İflas Yolu' şeklinde ikiye ayrılır (Eroglu, 2014: 13).

Genel (adi) iflas yolu ile kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu birbirlerine çok benzemektedirler. Mezkur her iki iflas yolunda da, alacaklı olan bir kişi ilkin iflas dairesine başvurarak borçlunun aleyhine bir iflas takibi yapar ve bunun üzerine icra dairesi, başvuruyu değerlendirerek alacaklıyı haklı bulursa borçluya bir iflas ödeme emri gönderir (Aslanoglu, 2008: 204).

İcra dairesinin gönderdiği ödeme emrini alan borçlu, yedi gün içerisinde ödeme emrinde yazılan borç miktarını öderse iflas takibi sona erer. Borçlu borcunu ödemediği takdirde, yine yedi gün içerisinde ödeme emrine itiraz etmezse iflas takibi kesinleşir (Eroglu, 2014: 14).

Kambiyo senetlerine mahsus iflas yoluna, ancak alacağı çek, poliçe veya emre muharrer bir kambiyo senedine dayanan alacaklı başvurabilir. Kambiyo senedine dayanan alacak aynı zamanda rehinle teminat altına alınmışsa bile, alacaklının öncelikle rehinin paraya çevrilmesi yoluna başvurmadan doğrudan iflas yoluna başvurabilir (Oy, 2009: 10).

1.5.2. Takipsiz (Doğrudan Doğruya) İflas Yolu

Takipsiz iflas alacaklının iflasa tabi borçlu aleyhine iflas isteyebilmesi ve iflas davası açabilmesi için ilkin bir iflas takibi yapmasının gerek olmadığı, doğrudan ticaret mahkemesine başvurup borçlunun iflasını isteyebildiği iflas yoludur (Dumanoğlu, 2011: 10). Doğrudan iflas sadece sermaye şirketleri (anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket) ve kooperatifler için söz konusu olup, diğer şirket türlerine kapalı bir kurumdur (Güngör, 2016: 35). Ancak İcra ve İflas Kanunu'nun 301. maddesinde, konkordato tasdik olunmaz yahut mühlet kaldırılırsa, borçlu iflasa tabi kişilerden olmasa bile, herhangi bir alacaklının talebi üzerine borçlunun iflasına karar verilir (Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2015: 243).

Doğrudan doğruya iflas yolunun gerçekleşebilmesi için alacaklı borçlu aleyhine ilk önce icra dairesinde bir iflas takibi yapmasının ve borçlusuna bir ödeme emri göndermesinin gereği olmadan iflas davası açar. Kanunda sınırlı olarak belirtilmiş nedenlerden birinin ortaya çıkması durumunda alacaklı, direkt mahkemesinden borçlunun iflasını talep edebilir. Burada, alacaklının icra dairesinden alacaklı hakkında iflas talebi olmadan ve ticaret mahkemesinde doğrudan iflas davası açabildiği için, bu iflas yolu doğrudan iflas yolu adını almıştır (Aslanoğlu, 2008: 205).

Doğrudan doğruya iflas yolu bazen alacaklının talebiyle ortaya çıkabilirken bazen borçlunun talebiyle de ortaya çıkabilir (Kırtıoğlu, 2007: 55). Ayrıca sermaye şirketi veya kooperatiflerin de bazı koşulların gerçekleşmesi halinde kanunda belirtilen kişilerce doğrudan doğruya iflasının istenebilmesi mümkündür (Eroğlu, 2014: 15).

1.5.2.1. Alacaklının Talepte Bulunmasıyla Doğrudan Doğruya İflas

Alacaklının takibe mahal kalmadan doğrudan iflasa tabi borçlunun iflasını isteyebileceği durumlar İcra ve İflas Kanunu'nun 177'nci maddesinde açıkça ifade edilmiştir. İlgili maddeye göre doğrudan doğruya iflas halleri şunlardır (Tuğcu, 2011: 16-17):

1.5.2.1.1. Borçlunun Yerleşim Yerinin Belli Olmaması

Alacaklı borçlunun yerleşim yerini tespit edemiyorsa ve bu durumu ilgili kurum ve kuruluşlardan (Ticaret Odası, Mahalle Muhtarı vb.) elde edeceği bilgi ve belgelerle mahkemeye sunabiliyorsa bu durumda doğrudan doğruya iflas takibinde bulunabilir.

Ancak yerleşim yerinin belli olmaması yalnızca gerçek kişiler bakımından söz konusudur. Tüzel kişilerin yerleşim yerleri statülerinden belli olduğundan, tüzel kişi tacirler için, bu hükme dayanılarak doğrudan doğruya iflas istenemez.

1.5.2.1.2. Borçlunun Taahhütlerinden Kurtulmak Amacıyla Kaçması

Borçlu, alacaklarının takibinden kurtulmak gayesiyle mevcut işletmesini kapatarak ortadan kaybolması durumunda alacaklı, borçlunun doğrudan doğruya iflasını talep edebilir.

1.5.2.1.3. Borçlunun Ödemelerini Tatil Etmiş Olması

Borçlu; muaccel ve ihtilafsız borçlarını ödeyemiyor ve bu husus kısa süreli bir durum veya döneme dayanmıyorsa ödemelerini ötelediği, tatil ettiği anlaşılır. Borçlunun ödemelerini tatil etmesi durumunda, borçluya ödeme emri gönderilmeyip doğrudan doğruya iflas takibine geçilebilir.

1.5.2.1.3.1. 301'nci Maddede ki Durum Varsa:

Konkordato mühletinin kaldırılması, borçlunun teklif ettiği konkordatonun tasdik olunmaması veya konkordatonun tamamen feshedilmiş olması hallerinde borçlunun borcunu yerine getiremeyeceği kabul edilir ve borçlunun doğrudan doğruya iflası istenebilir.

1.5.2.1.3.2. Bildirime Dayalı Alacağın İcra Emriyle İstenildiği Halde

Ödenmemesi Durumunda:

Bildirime bağlı bir alacak icra emriyle borçludan istenildiği halde, borçlu tarafından ödenmemişse borçlunun doğrudan doğruya iflasının istenebilecektir (Tuğcu, 2011: 16-17).

1.5.2.1.4. Borçlunun Haciz Yoluyla Yapılan Takip Sırasında Mallarını

Saklaması

Bu husus, ancak borçlunun mal beyanında bulunma mecburiyetinin doğmasından sonra anlam ifade etmektedir. Haciz yoluyla takibin kesinleşmesinden sonra, borçlunun mal beyanında bulunmaktan kaçınması veya eksik beyanda bulunması ve bu malların alacakları, faizleri ve giderleri karşılamaması halinde alacaklı doğrudan doğruya iflas talep edebilir (Sevinç, 2015).

Son olarak borçlunun doğrudan doğruya iflası alacaklıların haklarını ihlal eden hileli muamelelerde bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi durumunda da istenebilir.

1.5.2.2. Borçlunun Talebi İle Doğrudan Doğruya İflas

İflasa tabi bir borçlu bazı hallerde iflasını istemesi ihtiyarî iken, bazı hallerde mecburidir (İİK m. 178). Borçlu, borçlarının ödenmesi bakımından aciz halinde olduğunu ileri sürerek, bütün aktif ve pasifi ile alacaklıların isim ve adreslerini gösteren mal beyanı ile birlikte asliye ticaret mahkemesine başvurarak kendi iflasını isteyebilir (İİK m. 178/I). Bu halde iflasını isteyip istememek, tamamen borçlunun iradesine bırakılmıştır. Buna karşılık, alacaklıların borçluya karşı yaptığı icra takibi neticesinde borçlunun malvarlığının yarı mevcudu elinden çıkmış ve malvarlığının geri kalan kısmı muaccel ve vadesi bir yıl içerisinde gelecek borçlarını karşılamaya yetmez ise, borçlu aciz halinde sayılacağından kendi iflasını istemesi zorunludur (İİK m. 178/III). Borçlu bakımından işaret ettiğimiz zorunlu iflas nedeni gerçekleşmiş

olmasına rağmen borçlu kendi iflasını istemez ve bir yıl içerisinde iflas ederse taksirath müflis sayılır (İİK m. 310,I/10; Ermenek, 2008: 7).

İcra ve İflas Kanunu'nda şirketlere yönelik olarak düzenlenen iflas nedenleri ise aşağıdadır (Bacaksız, 2011: 72-73):

- ❖ Sermaye şirketi veya kooperatif borçlarının muhtemel satış fiyatları üzerinden aktiften fazla olduğu durumda alacaklı direkt ticaret mahkemesine başvuru yaparak borçlu şirketin iflasına karar verilmesini talep edebilir. Eğer alacaklının iddia ettiği ispatlanırsa, bu durumda ticaret mahkemesi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir, (İİK m. 179)
- ❖ Sermaye şirketi veya kooperatifin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında yeniden yapılandırmanın tamamen feshine karar verilir ve bu kararın kesinleşmesi durumunda, bunun ilan tarihinden itibaren on gün içinde projeden etkilenen alacaklılar, tasdik kararının verildiği mahkemeden şirket veya kooperatifin derhal iflasına karar verilmesini talep edebilir, (İİK m. 301)
- ❖ Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesinin ihlal edilmesi durumunda da mahkeme şirket veya kooperatifin derhal iflasına karar verir. Burada ayrıca alacaklıların talepte bulunma şartı aranmaz (İİK m. 309/t; Bacaksız, 2011: 73).

1.6. Genel Olarak İflasın Hukuki Sonuçları

1.6.1. İflas Kararının Borçlu (Müflis) Bakımından Hukuki Sonuçları

Borçlu hakkında iflasın açılması ile iflas eden borçlunun yasal çerçevede haczedilebilir tüm mal varlığı, alacak ve hakları her nerede bulunursa bulunsun kendiliğinden bir masa, yani bir topluluk oluşturur, işte buna “iflas masası” adı

verilir. İflasın açılmasıyla borçlu bundan böyle masaya dahil malvarlığı üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunamaz. Tasarruf yetkisinin sınırlanması iflas masasına giren mallara yöneliktir. Medeni haklara sahip olma ve medeni hakları kullanma ehliyetleri herhangi bir sınırlamaya uğramaz (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 29-30).

İflasın açılmasıyla birlikte müflis aleyhine borçlu sıfatıyla yapılmış takipler durur ve düşer. Müflis borçluya karşı, iflasın tamamlanmasına kadar yeni bir takip yapılamaz. İflasın açılmasıyla duracak veya düşecek takipler 193/I. fıkraya göre haciz yoluyla takipler ve teminat gösterilmesine ilişkin takiplerdir. Bu takipler; kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takip, ilamlı ve ilamsız haciz yoluyla takip, genel iflas yoluyla ve kambiyo senetlerine mahsus iflas yoluyla takip gibi takip türleridir (Çavdar ve Biçkin, 2006: 58-59). Ancak bazı takiplerin istisna olmaları kabul edilmiştir. Bunlar;

- ❖ Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla yapılan takipler iflasın açılması ile durmaz ve düşmez.
- ❖ İflas kararı verilmesinden sonra da rehinli alacaklılar, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yoluna başvurabilirler (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 31).

Müflisin gerek davacı olarak gerekse davalı olarak taraf olduğu, iflastan önce açılmış ve halen görülen, iflas masasına giren mal ile haklara ilişkin hukuk davaları iflasın açılması ile durur. Ancak takiplerin aksine burada davaların düşmesi söz konusu değildir. İflasın müflis hakkındaki ceza davalarına herhangi bir etkisi yoktur. Yani, iflasın açılmasıyla ceza davaları durmaz ve düşmez (Toplu, 2009: 15-16).

1.6.2. İflas Kararının Alacaklılar Bakımından Hukuki Sonuçları

İflas kararının alacaklılar açısından hukuki sonuçları şu şekilde özetlenebilir (Bacaksız, 2011: 84-85):

- ❖ İflasın açılması ile borçlunun vadesi daha gelmemiş (müeccel) borçları iflas masasına karşı muaccel olur. Müşterek borçlular ve müeccel

borçlara kefil olanlar için ise o borç müeccel kalmaya devam eder. Ayrıca rehinle temin edilmiş müeccel alacaklar ise muaccel olmaz.

- ❖ Müflisin faizli borçları iflasın açılması durumunda faiz işlemlerini durdurmaz. İflas masasında kayıt altına alınan alacaklara uygulanan faiz oranı, kanuni faiz oranıdır.
- ❖ İflasla birlikte masaya kıymeti oranında yazılan konusu para olmayan alacaklar da muaccel hale gelir.
- ❖ İflas eden şirketin kefil olduğu borçların vadesi gelmese de müflisin masasına zimmet olarak yazılır ve tasfiyede de alacakları onlara ödenir.
- ❖ Müflisten alacaklı olan kişi aynı zamanda müflise borçlu ise kullanacağı takas imkanı alacaklılar arasında eşitliğin sağlanması düşüncesiyle sınırlandırılmıştır. Buna göre iflasın açıldığı tarihten sonra müflisin borçlusu alacaklısı olur ya da müflisin alacaklısı müflisin borçlusu olur da, alacak hamiline yazılı senede dayanmakta ise takas mümkün değildir (Bacaksız, 2011: 85).

1.7. İflasın Tasfiyesi

Ticaret Mahkemesi borçlunun iflasına karar verdiğinde, iflas kararını, kararın gün, saat ve dakikasını belirtmek suretiyle iflas dairesine bildirir (Tuğcu, 2011: 26). Bunun üzerine iflas dairesi de hemen iflas kararını ilan eder ve gerekli yerlere bildirir. İflas dairesi aynı zamanda bir de müflisin mallarının muhafazası için gerekli tedbirleri alır ve mallarının defterini tutar (Bacaksız, 2011: 85).

İflas tasfiyesini yapıp tamamlamak iflas idaresinin ve alacaklılar toplantısının işidir. Tasfiye, iflas masasının oluşturulması, masanın idaresi, masa mallarının paraya çevrilmesi ve paraların paylaşılması aşamalarından oluşmaktadır (Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2015: 266). Tasfiye, adi ve basit tasfiye olmak üzere iki şekilde yapılır.

1.8. İflasın Kaldırılması ve İflasın Kapanması

İflas tasfiyesinin normal son bulma şekli, iflasın kapanması şeklinde olur. Fakat iflas tasfiyesi devam ederken bazı sebeplerle iflas kaldırılabilir ve bununla da iflas sona erer. İflasın kaldırılması ve kapanması birbirinden tamamen farklı olmakla beraber, iflası sona erdirmeleri yönünden birbirlerine benzerler (Toplu, 2009: 25).

1.8.1. İflasın Kapanması

Masadaki paranın dağıtılması ve alacaklarının tamamını alamayan alacaklılara aciz belgeleri verilerek tasfiye işlemleri son bulmuş olur. İflas idaresi, iflas kararını veren Ticaret Mahkemesi'ne müracaat ederek iflasın kapanmasına karar verilmesini talep etmesi halinde, Ticaret Mahkemesi de iflas tasfiyesinin kanun hükümlerine uygun olarak tamamlandığını tespit ederse, iflasın kapanmasına karar verir. Ticaret Mahkemesi'nin verdiği kararın ilanı yapılır ve böylece iflas idaresinin görevi tamamlanmış olur (Oy, 2009: 16).

1.8.2. İflasın Kaldırılması

İflas tasfiyesi devam ederken bazı nedenlerle iflas kaldırılabilir. Aşağıda belirtilen üç halin gerçekleşmesi ve Ticaret Mahkemesi'nin kaldırma kararı vermesi ile iflas sona erer. Buna göre bu üç hal şunlardır (Dumanoglu, 2011: 18):

- I. Bütün alacaklılarının, taleplerini geri aldığına dair bir belgeye sahip olması durumunda,
- II. Bütün alacakların itfa edildiğine dair bir belgeye sahip olması durumunda,
- III. Konkordato teklifinin mahkeme tarafından tasdik edilmesi durumunda, iflas kaldırılır.

İflasın kaldırılması ile iflasın kapanması hukuki nitelikleri bakımından birbirinden tamamen farklıdır. İflasın kapanması kararına bütün masa mallarının tasfiyesi ve elde edilen paraların alacaklılara dağıtılması işlemleri yapıldıktan sonra onay verilir. Oysa iflasın kaldırılmasında, iflas tasfiyesi devam ettiği süreçte, bütün

borçlar ödendiğinde veya alacaklılarla muvafakat sağlandığında, müflis hakkındaki iflas tüm sonuçlarıyla kaldırılır, müflis hiç iflas etmemiş gibi olur, dolayısıyla müflis sıfatı da son bulur. Buna karşılık iflasın kapanmasında iflasın kamu hukuku yönünden olan sonuçları devam eder ve borçlu, müflis sıfatını taşır (Toplu, 2009: 26-27).

İKİNCİ BÖLÜM

İFLASIN ERTELENMESİ VE İFLASIN ERTELENMESİNİN ŞARTLARI

İflâsın ertelenmesi müessesesi, hukukumuzda uzun zamandan beri mevcut olan, ancak fazla işlerliği olmayan bir kurumdur.

Ülkemizde ekonomi alanında bazı yapısal reformların yapılması zorunluluğu iki binli yılların başında ortaya çıkan ekonomik krizle oldu. Hukuksal alanda gerekli değişikliklerin yapılması, ekonomi alanında gerçekleştirilmesi planlanan yapısal reformların başarılı olması için zorunluydu. Bu nedenle 2002 yılında mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılmasının sağlanmasına yönelik İstanbul Yaklaşımı olarak ifade edilen 4743 sayılı kanun çıkarıldı. Hemen sonrasında 2003 ile 2004 yıllarında 4949 ve 5092 sayılı Kanunlar da çıkarılarak yürürlüğe girdi.

İflâsın ertelenmesi kurumu, iki binli yıllarda çıkarılan kanunlar ile sermaye şirketlerine ve kooperatiflere işlerlik kazandırmış ve hukukî bir çare olmuştur. Daha önce Türk Ticaret Kanunu'nun 324'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ve Kooperatifler Kanunu'nun 63'üncü maddesinde yetersiz bir şekilde düzenlenen ve bu açıdan işlevsiz bir durumda bulunup unutulmuş iflâsın ertelenmesi kurumu, 4949 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'na eklenmiştir. İflâsın ertelenmesinin İcra ve İflâs Kanunu'nun 179'uncu maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmesi ile birlikte, bu kurum; uygulamada en çok rağbet gören kurumlardan birisi olmuştur.

İflas erteleme, borca batık bir halde olan sermaye şirketinin/kooperatifin mali durumunun düzelme olasılığının mümkün olması durumunda borçlu şirketin/kooperatifin iflasının önlenmesini sağlayan bir müessesedir. Bu bağlamda iflası istenmiş bir sermaye şirketi veya kooperatifin, gerekli tedbirlerin ve iyileştirici önlemlerinin alınmasıyla, varlığına ve faaliyetlerine devam etmesini sağlamak iflas erteleme müessesesinin temel amacıdır. İflas erteleme, mahkemeye sunduğu ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesi ile borca batık olan sermaye şirketi veya kooperatifin mahkemece atanan kayyım gözetimi altında iflas erteleme süresi içerisinde içinde buldukları finansal halin düzeltilerek iflastan kurtulmalarının amaçlandığı süreçten oluşmaktadır (Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 208).

İflas ertelenmesi kararının ilgili Asliye Ticaret Mahkemesince verilebilmesi için gerekli şartlar, talepte bulunmaya yetkili kişiler, ertelenmenin şartı olarak mali durumun iyileştirilmesi ve iyileştirme projesi çok önemlidir.

Çalışmanın bu bölümünde, iflasın ertelenmesinin tanımı, kanuni koşulları, amacı, önemi, şartları ve süreci ele alınmıştır. İflasın ertelenmesinin şartları başlığı altında ise; borçlunun sermaye şirketi veya kooperatif olması, sermaye şirketi/kooperatifin borca batık olması, borca batıklık durumunun mahkemeye bildirilmesi, borçlunun mali durumunun iyileştirilmesi ümidinin bulunması, alacaklıların durumu iflasın açılmasına oranla daha kötü bir duruma sokulmaması, iflasın ertelenmesinin talep edilmesi, iyileştirme projesinin mahkemeye sunulması, fevkalade mühletten yararlanılmamış olması, iflasın erteleme masraflarının mahkeme vzesine depo edilmesi ve şirketin veya kooperatifin mahkemece iflasın ertelenmesine layık görülmesi gibi şartlar açıklanmıştır.

2.1. Genel Olarak İflasın Ertelenmesi

İflasın ertelenmesi müessesesi, hukukumuzda uzun zamandan beridir bulunan hukuksal bir çözüm yoludur. Fakat müesseseyi düzenleyen hükümlerin noksanlığı (Özkan, 2008: 118; Eroğlu, 2014: 21) bu kurumun varlığını hukukçularımıza adeta unutturmuştur (Öztek, 2006: 39). Çünkü Türk Ticaret Kanununda başlatılmış olan takiplerin iflasın ertelenmesi halinde duracağı hakkında herhangi bir hüküm bulunmamaktaydı. Bu nedenle bir hüküm bulunmadığından dolayı hakim iflasın ertelenmesi ile birlikte takipleri durdurmaktan çekiniyordu. Bu çekingenlikler nedeniyle kanunda mevcut olan ama uygulanmayan bir müesseseydi (Musaballı, 2005; Sayılğan ve Ece, 2016: 53-54; Kaya, 2014: 46).

Bu sebeple İflasın ertelenmesi kurumu, İcra ve İflas Kanunu Tadil Komisyonunda detaylı olarak ele alınmış ve İsviçre'deki gelişmeler paralelinde, hatta bu gelişmeleri aşacak şekilde yeniden düzenlenmiştir (Öztek, 2006: 39). Bu yeni düzenlenme ile ödeme güçlüğü içerisinde bulunan sermaye şirketleri/kooperatiflere iflastan kurtulmaları için yasa ile son bir şans verilmiştir (Özalp, 2013).

Mevzuatımızda, şirketlerin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasına yönelik öncelikle özel kanunlarla yapılmış düzenlemeler vardı. Bu kanunlardan ilki 1987 yılında çıkarılan, Şirket Kurtarma Kanunu olarak bilinen 3332 sayılı kanundur. Bu kanunun çıkarılmasıyla sermayenin tabana yayılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi, ihracatın teşviki ve anonim şirketlerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır (Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 208; Yılmaz, 2009: 84).

Ülkemizde 2001 yılının başlarında yaşanan ekonomik krizle beraber pek çok işletme krizden etkilenerek iflas etmiş ve buna bağlı olarak istihdamı olumsuz etkilemiştir. Bunun üzerine mevzuatımızda, şirketleri veya kooperatifleri iflastan koruyacak yeni düzenlemelerin yapılması zorunlu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır (Özdevecioğlu, 2010: 47). Bu nedenle 2002 yılında ise mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılmasının sağlanmasına yönelik çıkarılan, İstanbul Yaklaşımı olarak ifade edilen 4743 sayılı kanundur (Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 208; Yılmaz, 2009: 84).

Bu yeni düzenlemeler ayrıca Dünya Bankası'nın zorlamalarıyla iflas hukukumuzda 2003 ile 2004 yıllarında 4949 ve 5092 sayılı yasalar (Kaya, 2014: 45) ile özellikle de şirketlerin yeniden yapılandırılması çerçevesinde, daha önce de hukuk sistemimizde mevcut olan fakat istenen sonuçları vermeyen, uygulamada duraksamalar yaratan ve kötüye kullanılmaya elverişli boşluklar içeren “iflasın ertelenmesi” ve “konkordato” müesseseleri ile hukuk sistemimize yeni giren “uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma” ve “malvarlığının terki suretiyle konkordato” müesseseleri konusunda çok radikal değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılmış, dolayısıyla daha işler bir hale kavuşturulmuştur (Seyfi, 2007, 11-12; Öztekin, 2006: 39; Özkan, 2008: 118).

Yapılan bu kanun değişiklikleriyle, özellikle iflas erteleme müessesesi uygulamadaki kolaylığından dolayı taleplerdeki belirgin olan artış yoğun olarak mahkemelerimizi meşgul etmiştir (Özbek, 2008; Bezirci, 2011: 53; Yılmaz, 2009: 85).

Bu düzenlemelere ek olarak sadece iflasın ertelenmesine yönelik en son 09.08.2016 tarihli Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe giren (6728/1) sayılı

kanunla, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda 179 vd. maddelerde değişikliğe gidildi. Bu değişikliğe gidilmesindeki temel gerekçe sistemin kötüye kullanım noktalarında tedbirler içeren yeniliklerdir(Balcı, 2016).

İflasın ertelenmesi eski Türk Ticaret Kanunu'nun 324/2. maddesi (yeni TTK m. 376-377), Kooperatifler Kanunu'nun 63. maddesi ve İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesi hükümlerinde düzenlenen ve hali hazırda yerini muhafaza eden bir kurumdur (Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011).

2.2. İflasın Ertelenmesinin Kanuni Koşulları ve Tanımı

2.2.1. Kanuni Koşulları

İflasın ertelenmesi müessesesi, İcra ve İflas Kanunu'nun sermaye şirketleri veya kooperatiflerin doğrudan doğruya iflasını düzenleyen 179'ncü maddesi, Türk Ticaret Kanunu'nun 366-377'nci maddeleri ve Kooperatifler Kanunu'nun 63'üncü maddesi ile düzenlenmiştir. Mevzuatımızda iflasın ertelenmesi müessesesi ile ilgili temel düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

2.2.1.1. Türk Ticaret Kanunu'yla İlgili Düzenlemeler

Türk Ticaret Kanunu, genel olarak iflasın ertelenmesi müessesinin mahkemeye yapılan başvurudan önceki kısmıyla ilgili düzenlenmiştir.

İflasın ertelenmesi müessesesi hukukumuzda ilk kez 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu'nun 324. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre;

“(1) Son yıllık bilançodan esas sermayenin yarısının karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, idare meclisi derhal toplanarak durumu umumi heyete bildirir.”

“(2) Şirketin aciz halinde bulunduğu şüphesini uyandıran emareler mevcutsa idare meclisi aktiflerin satış fiyatları esas olmak üzere bir ara bilançosu tanzim eder. Esas sermayenin üçte ikisi karşılıksız kaldığı takdirde,

umumi heyet bu sermayenin tamamlanmasına veya kalan üçte bir sermaye ile iktifaya karar vermediği takdirde şirket feshedilmiş sayılır. Şirketin aktifleri şirket alacaklarının alacaklarını karşılamaya yetmediği takdirde idare meclisi bu durumu derhal mahkemeye bildirmeye mecburdur. Mahkeme bu takdirde şirketin iflasına hükmeder. Şu kadar ki; şirket durumunun ıslahı mümkün görülüyorsa idare meclisi veya bir alacaklının talebi üzerine mahkeme iflas kararını tehir edebilir. Bu halde mahkeme, envanter tanzimi veya bir yediemin tayini gibi şirket mallarının muhafazası için lüzumlu tedbirleri alır.”

İflasın ertelenmesi, 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu’nun 376 ve 377. maddelerinde düzenlenmiştir. Yeni kanundaki 376. madde 6762 sayılı Kanunun 324’üncü maddesinin yerine geçmiştir. 377. madde ise İcra ve İflas Kanununun 179 ilâ 179/b maddelerine atıf yapmıştır. Bu maddelere göre;

Madde 376:

“(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.”

“(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhal toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer.”

“(3) (Değişik: 26/6/2012-6335/16 md.) Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması halinde,

yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Meğerki, iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olsun. Aksi halde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflas bildirimini olarak kabul olunur.”

Madde 377:

“Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı yeni nakit sermaye konulması dahil nesnel ve gerçek kaynakları ve önlemleri gösteren bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir. Bu halde İcra ve İflas Kanununun 179 ila 179/b maddeleri uygulanır.”

“Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket” başlığı altında;

Madde 565:

“(1) Komanditelerin birbirleriyle, komanditerlerin tümüyle ve üçüncü kişilerle hukuki ilişkileri, özellikle şirketin yönetimine ve temsiline ilişkin görev ve yetkileri, şirketten ayrılmaları, komandit şirketlerdeki hükümlere tabidir.”

“(2) Birinci fıkrada gösterilen hususların dışında, Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça anonim şirket hükümleri uygulanır.”

“Limited Şirket” başlığı altında;

Madde 634:

“İflasın bildirilmesi ve ertelenmesine anonim şirket hükümleri uygulanır.”

2.2.1.2. İcra ve İflas Kanunu'yla İlgili Düzenlemeler

İcra ve İflas Kanunu, genel olarak iflasın ertelenmesi müessesinin mahkemeye yapılan başvurudan sonraki kısmıyla ilgili düzenlenmiştir. Yaşanan aksaklıklar ve suistimallere karşılık, 09.08. 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da, İcra ve İflas Kanunu'nun 179 ve devamı maddelerinde bir takım değişiklikler yapılmış ve 179/c maddesi eklenmiştir.

Madde 179- (Değişik: 15/7/2016-6728/1 md.)

“(1) Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin, aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançoya göre borca batık olduğu idare ve temsil ile vazifelenendirilmiş kimseler veya şirket ya da kooperatif tasfiye halinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflasına karar verilir. Şu kadar ki, idare ve temsil ile vazifelenendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini son bir yıldan uzun süre ile şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir.”

“(2) İyileştirme projesinde, yeni nakit kaynak konulması dahil nesnel ve gerçek kaynaklar ve önlemler ile erteleme süresince tüm işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağı gösterilir.”

“(3) Mevcut borçların ödeme süre ve tutarlarını, alacaklıların adreslerini, faaliyet gösterilen sektörün özelliklerine göre stoklar ile bunların bekleme sürelerini ve tutarlarını gösteren listeler, vergi dairesine sunulmuş en son bilanço ve gelir tablosu, şirket veya kooperatifin ticaret sicili tasdiknamesi ile iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren diğer bilgi ve belgelerin, işletmenin devamlılığı esasına göre düzenlenmiş ara bilançoyla birlikte mahkemeye sunulması zorunludur.”

“(4) Üçüncü fıkrada belirtilen liste ve belgelerin iflasın ertelenmesi talebiyle birlikte sunulmaması veya mahkemece verilecek iki haftalık kesin

süre içinde tamamlanmaması halinde iflasın ertelenmesi talebi ispatlanamamış sayılır ve borca batık olduğunun anlaşılması halinde talep sahibi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verilir.”

“(5) Daha önce iflasın ertelenmesinden yararlanmış bir sermaye şirketi veya kooperatif, duruma göre uzatma dahil erteleme süresinin bitiminden itibaren bir yıl geçmedikçe iflasın ertelenmesi talebinde bulunamaz.”

“Erteleme yargılaması” başlığı altında;

Madde 179/a- (Ek: 17/7/2003-4949/50 md.; Değişik: 15/7/2016-6728/2 md.):

“(1) Mahkeme, iflasın ertelenmesi talebinde bulunulması üzerine, yönetim organının yerine geçmesi ya da yönetim organı kararlarını veya işlemlerinin bir kısmını veya tamamını onaylaması ve ayrıca envanter işlemlerini başlatarak kontrolü altında yürütmesi için, derhal, görevinin gerektirdiği mesleki ve teknik yeterliliğe sahip, yeterli sayıda kayyım atar.”

“(2) İflasın ertelenmesi talebi, kayyımın atanmasına ilişkin karar, kayyımın mahkemece belirlenmiş görevleri ve temsil yetkisi ile bunların sınırları tescil edilmek üzere ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir ve 166 ncı maddenin ikinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde öngörülen usulle ilan ettirilir. Bu ilanda alacaklıların iflasın ertelenmesi talebinin ilanından itibaren iki haftalık kesin süre içinde itiraz ederek iflasın ertelenmesi şartlarının bulunmadığını ileri sürebilecekleri ve mahkemeden talebin reddini isteyebilecekleri belirtilir.”

“(3) Mahkeme ayrıca şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması ve faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli olan tedbirleri alır; 179/b maddesinin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri saklı kalmak ve toplam iflasın ertelenmesi süresinden sayılmak kaydıyla, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere şirket veya kooperatif aleyhine takip

yapılmasını yasaklayabilir veya evvelce başlatılmış takipleri durdurabilir. Bu süre içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.”

“(4) İflasın ertelenmesi yargılaması sırasında tedbir talebinin reddi veya bu talebin kabulü halinde aynı mahkemeye yapılacak itiraz üzerine verilecek kararlara karşı 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci ve devamı maddeleri uyarınca istinaf yoluna başvurulabilir.”

“(5) Kayyım, mahkemece uygun görülecek sürelerde, sermaye artırımını ödemelerinin gerçekliği ve bunların kullanım yerlerini de gösterecek şekilde şirket veya kooperatifin faaliyetleri hakkında rapor verir.”

“(6) Mahkeme gerektiğinde kayyımın görevine son verebilir ve görevine son verilen ya da istifa eden kayyımın yerine yenisini seçer. Mahkemece atanan kayyımlar, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanlığına bildirilir. Bir kişi aynı anda en fazla üç dosyada kayyım olarak atanabilir. Kayyımın sorumlulukları hakkında 227 nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.”

“(7) Mahkeme, gerekli görürse idare ve temsille vazifelendirilmiş kimseleri ve alacaklıları dinleyebilir.”

“(8) Şirket veya kooperatif, erteleme yargılaması sırasında ancak bir defaya mahsus olmak üzere revize iyileştirme projesi verebilir.”

“(9) İflasın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır.”

“(10) Mahkeme, projeyi ciddi ve inandırıcı bulur ve şirket veya kooperatifi iflasın ertelenmesine layık görürse iflasın ertelenmesine; şirket veya kooperatifin borca batık olmadığını tespit ederse erteleme talebi ile iflas davasının reddine; aksi takdirde şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.”

“Erteleme kararı ve sonuçları” başlığı altında;

Madde 179/b- (Ek: 17/7/2003-4949/50 md.; Değişik: 15/7/2016-6728/3 md.):

“(1) Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ile ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.”

“(2) Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır.”

“(3) 206’ncı maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.”

“(4) Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre mahkemece uygun görülmesi halinde bir yıl daha uzatılabilir. Uzatma talebi hakkında karar verilebilmesi için erteleme kararının kesinleşmesi bekletici sorun yapılır. Uzatma yargılaması sırasında ancak bir defa revize iyileştirme projesi verilebilir.”

“(5) İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme 179/a maddesi uyarınca atanan kayyımın görevine devam etmesine karar verebileceği gibi aynı niteliklere sahip yeni kayyım da atayabilir. Kayyım, takvim yılının her üç aylık dönem sonu itibarıyla şirketin projeye uygun olarak iyileşme gösterip göstermediğini mahkemeye rapor eder. Kayyım ayrıca şirketteki olağanüstü gelişmeleri mahkemeye derhal rapor etmekle yükümlüdür.”

“(6) Erteleme süresi sonunda, kayyımın verdiği raporlardan veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporundan borca batıklığın devam ettiğini tespit eden mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.”

“(7) Erteleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme kayyımın verdiği raporlardan veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporundan şirketin veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, erteleme kararını kaldırarak şirketin veya kooperatifin iflasına; şirket veya kooperatifin bu aşamada borca batıklığının ortadan kalktığı sonucuna varırsa, erteleme talebi ile iflas davasının reddine karar verir.”

“(8) İflasın ertelenmesi talebi üzerine mahkemece verilen nihai kararların hüküm fıkraları tescil edilmek üzere ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir ve 166 ncı maddenin ikinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde öngörülen usulle ilan ettirilir.”

“Kanun yolları” başlığı altında;

Madde 179/c- (Ek: 15/7/2016-6728/4 md.):

“(1) İflasın ertelenmesi talebi üzerine mahkemece verilen nihai kararlara karşı borçlu şirket veya kooperatif ya da erteleme talep eden alacaklı tarafından kararın tebliğinden; diğer ilgililer tarafından ise kararın ilanından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararlara karşı da aynı esaslar dahilinde on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.”

“(2) Bölge Adliye Mahkemesi’nce iflasın ertelenmesi kararının kaldırılması veya Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen iflasın ertelenmesi kararının Yargıtay tarafından bozulması halinde, borçlunun malvarlığı üzerindeki tedbirler devam eder. Mahkeme davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.”

2.2.1.3. Kooperatifler Kanunu'yla İlgili Düzenleme

Madde 63:

“(1) Kooperatifin aczi halinde bulunduğunu kabul ettirecek ciddi sebepler mevcut ise yönetim kurulu piyasada cari fiyatlar esas olmak üzere, derhal bir ara bilançosu tanzim eder. Son yılın bilançosu veya daha sonra yapılan bir tasfiye bilançosu veyahut daha yukarda sözü geçen ara bilançosu kooperatif mevcudunun, borçlarını artık karşılamayacağını belirtiyorsa yönetim kurulu, Ticaret Bakanlığına ve Yapı Kooperatiflerinde İmar ve İskan Bakanlığına da keyfiyeti bildirir ve genel kurulu derhal olağanüstü toplantıya çağırır.”

“(2) Pay senetleri çıkarılmış olan bir kooperatifte son yılın bilançosunda kooperatif varlığının yarısı karşılıksız kalırsa yönetim kurulu derhal genel kurulu toplantıya çağırarak durumu ortaklara arz eder. Aynı zamanda ilgili mahkemeye, Ticaret Bakanlığına ve Yapı Kooperatiflerinde İmar ve İskan Bakanlığı'na da bilgi verir. Ancak, ortakları ek ödemelerle yükümlü olan kooperatiflerde, bilançoda tespit edilen açık, üç ay içinde ortakların ek ödemeleriyle kapanmadığı takdirde Ticaret Bakanlığı ve Yapı Kooperatiflerinde İmar ve İskan Bakanlığı da haberdar edilir.”

“(3) Mali durumun düzeltilmesinin mümkün görülmesi halinde mahkeme yönetim kurulunun veya alacaklılardan birinin isteği üzerine iflasın açılmasını erteleyebilir. Bu takdirde, mevcutlar defterinin tutulması, yönetim memuru atanması gibi kooperatif varlığının korunmasına ve devamına yarayan tedbirleri alır.”

2.2.2. İflasın Ertelenmesinin Tanımı

İflasın ertelenmesi kavramı doktrinde yukarıdaki maddelerde düzenlenen şartlardan yola çıkılarak tanımlanmıştır.

Öğretide genel olarak iflasın ertelenmesi; Asliye Ticaret Mahkemesi'ne borca batık bir halde olan bir sermaye şirketi/kooperatif hakkında iflas kararı vermektir,

kanun tarafından belirlenmiş koşulların varlığı halinde geçici olarak kaçınma imkanı veren ve böylece iflasın önlenmesine hizmet eden hukuki bir korunma yolu olarak tanımlanmaktadır (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 39).

Başka bir tanımda iflasın ertelenmesi; borçların toplamı aktiflerinden fazla olan, yani borca batık halde olan bir sermaye şirketi/kooperatifin belirli şartları taşıması durumunda iflas etmesini önlemektir.

Buna paralel bir diğer tanımlamada ise; borca batık bir halde olan bir sermaye şirketi veya kooperatifin mali durumunun düzelmesinin mümkün hatta kuvvetle ihtimal dahilinde olduğu durumlarda sermaye şirketinin/kooperatifin iflasının önlenmesini sağlayan bir müessesedir (Arslan, 2008, 117; Diril, 2014: 137; Aslanoğlu ve Özalp, 2013).

Bir başka tanımda iflasın ertelenmesini örneklersek; bir sermaye şirketi veya kooperatif derhal iflas ederek ticari yaşamına son verilmesine yaşama şansı tanınmasıdır. Nasıl ki bir organizmanın hastalanması durumunda o organizmanın yaşamına son verilmesi yerine, yaşayabilmesi için tedavi uygulanıyorsa, sermaye şirketleri veya kooperatiflerin borca batık duruma düşmeleri halinde de iyileştirme ümidi varsa, iyileştirme tedbirlerinin alınmasıyla tekrardan ticari hayata dönmeleri sağlanmak istenmektedir (Öktem, 2006: 2477).

Yargıtay ise farklı zamanlarda aldığı bazı kararlarında iflasın ertelenmesi ile ilgili olarak şu tanımlamaları yapmaktadır:

“İflasın ertelenmesi, borca batık durumda bulunan bir sermaye şirketi veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olması halinde iflası önleyen bir kurumdur” (Y.19. HD. 07.04.2005, 448-3753, E.-K.; Işık, 2010: 6).

“İflasın ertelenmesi, borca batık durumda olan bir sermaye şirketinin veya kooperatifin mali durumunun düzelme ihtimalinin mümkün olması halinde söz konusu şirketin iflasının önlenmesini sağlayan bir kurumdur” (Y. 23. HD. 05.07.2012, 2359-4683 E.K.; Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 208).

“... İflasın ertelenmesi geçici bir mali darboğaza düşen şirketlerin hayatiyetini koruması, istihdam ve milli ekonomiye katkı sağlaması için öngörülen

geçici bir hukuki himaye yoludur. İflasın ertelenmesi bir şans kurumu olmayıp, alacaklıların durumunu zorlaştırmak ve bir şirket tasfiyesi olarak kabul edilemez...” (Y. 23. HD. 18.02.2013, 2012/6601 E, 2013/868 K. GÜNGÖR, 2016: 40). Yine bu karardan kısa bir zaman sonra Yargıtay’ın yaptığı bir diğer tanım “... *İflasın ertelenmesi, borca batık durumda bulunan şirket tarafından sunulan; somut öngörüler içeren, ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesi çerçevesinde bu durumdan kurtulması kuvvetle muhtemel bulunan kooperatiflerle sermaye şirketleri için öngörülmüş bir hukuki korunma yoludur”* (Y. 23. HD. 26.02.2013, 376 E, 1103 K. GÜNGÖR, 2016: 40).

Yargıtay yakın zamanlarda iflasın ertelenmesi kurumunu tanımlarken daha zengin içerik kullandığı görülmektedir. Uygulama yaygınlaştıkça, iflas erteleme davaları çeşitli bakımlardan farklılaştıkça ve bunlarla beraber uygulamada karşılaşılan sorunlar ve kötüye kullanma niyetleri arttıkça, Yargıtay’ın daha kapsamlı tanımlamalar yaptığı yukarıdaki kararlarda da görülmektedir (GÜNGÖR, 2016: 40).

İflasın ertelenmesi imkanı yalnızca sermaye şirketleri ve kooperatiflerin yararlanabildiği bir kurumdur. Gerçek kişi tacirler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler için doğrudan iflas hali düzenlenmemiştir; zira bunlarda esas itibariyle ortakların da sadece taahhüt ettikleri sermaye ile değil (komandit şirketlerde komanditer hariç) sınırsız sorumlulukları söz konusudur. Bu yüzden de bu firmalar için doğrudan iflaslarının istenmesi hali düzenlenmemiş, ortaklarının sınırsız sorumlu oldukları düşünülerek buna ihtiyaç duyulmamıştır (AKDENİZ VE KAYIHAN, 2014: 44).

2.3. İflasın Ertelenmesinin Amacı

İflasın ertelenmesi müessesinin amacı hakkında öğretilerde çeşitli görüşler ortaya atılmıştır. Bu görüşler arasındaki çeşitlilik, iflasın ertelenmesi müessesinin yasal olarak düzenlenmesinin öncelikli amacının borçluları mı, alacaklıları mı, yoksa kamu menfaatini mi korumak olduğu hakkındadır (ERÖĞLU, 2014: 23).

İflasın ertelenmesinin amacı bir Yargıtay kararında; “*İflasın ertelenmesindeki amaç, sermaye şirketinin ve kooperatifin ekonomi içinde kalarak faaliyetine*

devamını sağlamak ve alacaklıları iflasa bağlı olumsuz sonuçlardan etkilenmesinden korumak” şeklinde açıklanmıştır (Yargıtay 19.H.D., 07.04.2005, 2005/448 E., 2005/3753 K. Bitlisli ve Yılmaz, 2016: s.209). Mezkur kararlar sermaye şirketi ve kooperatifin iflasının ertelenmesiyle ödeme güçlüğündeki şirketle birlikte o şirketten alacaklı olanların da menfaatlerinin gözetildiği açıkça görülmektedir (Güngör, 2016: 38). Bu görüş doğrultusunda, iflasın ertelenmesi yalnızca borca batık bir şirket veya kooperatifin ödemelerini tatil ederek normal faaliyetine devam etmesini değil, borçlu şirket veya kooperatiften alacaklı olan tedarikçi, taşeron, işçi finans kuruluşu ve personel için iflasa nispeten bir tahsilat umudu ya da daha olumlu bir sonuç doğurmaktadır (Aslanoğlu, Yavaş ve Özalp, 2014; Arslan, 2008: 117).

Bir diğer görüş; “İflas ertelenmesi ile öncelikle sermaye şirketlerinin faaliyetine devamını sağlamak amaçlanmıştır (Toplu, 2016: 60). Yani iflasın ertelenmesi ticarî işletmenin ekonomi içinde kalarak faaliyetlerini sürdürmesi, erteleme süresince aktiflerini koruyarak pasiflerini azaltması ve böylece iflas yoluyla tasfiye edilmesinin önlenmesi için imkan sağlar. Bu sayede bir yan etki olarak alacaklıların çıkarlarının korunması sağlanabileceğinden ve alacaklılar, şirketin iflasına nazaran daha fazla tatmin edilebileceklerinden, iflasın ertelenmesinde onların da menfaati vardır” (Özbek, 2008; Güralp, 2005: 58; Varıcı, 2014: 4).

İflasın ertelenmesi ilk bakışta borçlunun yararına görülse de aynı zamanda alacaklıların menfaatini de muhafaza eden hükümler içerir (Selcik, 2014: 87).

İflasın ertelenmesi kurumuyla yalnızca sermaye şirketi/kooperatifin ve alacaklıların yararına hizmet etmek amacı güdülmemiştir. Bunların yanında kamu menfaatine hizmet etme amacı da göz önüne alınmıştır (Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 209).

İflasın ertelenmesinde güdülen amaçları maddeler halinde aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

- ❖ İflas erteleme talebinde bulunan sermaye şirketi veya kooperatifin iyileşme umudunun bulunması durumunda iflasının önlenmesi (Musaballı, 2005),
- ❖ Sermaye şirketi veya kooperatifin ekonomi içinde kalarak faaliyetinin devamının sağlanması (Bitlisli; Yılmaz, 2016: 208),

- ❖ Faaliyetini devam ettiren sermaye şirketi veya kooperatifin alacaklılarının iflastan kaynaklanan olumsuzluklardan korunmasını sağlamak (Güralp, 2005: 58),
- ❖ Alacaklılar iflası erteleme dönemi sonunda derhal açılacak bir iflas tasfiyesine oranla daha fazla bir alacak tahsili sağlamak (Oy, 2009: 19; Musaballı, 2005).
- ❖ İşsizliğin neden olacağı olumsuz etkilerin önlenmesi (Oy, 2009: 19; Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 42),
- ❖ Devlete olan sigorta primi, vergi ve diğer ödemelerinin yapılmasını sağlamak (Arslan, 2008: 117),
- ❖ Sermaye şirketi veya kooperatif ile alacaklıları arasında borç vadelerini uzatmak gibi konularda uzlaşma sağlanması. Burada genel amaç, sermaye şirketleri veya kooperatiflerin ülke ekonomisi bakımından sahip oldukları geniş etki alanı dikkate alınarak finansal sıkıntıya düştükleri her durumda hemen iflasına karar vermek yerine, iyileştirmenin mümkün olabileceği durumlarda milli ekonomi içerisinde kalmalarını sağlamaktır (Boztosun ve Aksoylu, 2016: 18).

2.4. İflasın Ertelenmesinin Önemi

Mevzuatımızın İcra ve İflâs Kanunu'nda iflâsın ertelenmesine ilişkin düzenlemeler yapılmadan önce, uygulamada iki binli rakamlarla ifade edilen iflâs dosyası sayısı iflâsın ertelenmesi müessesesine ilişkin düzenlemeler yapıldıktan sonra on binli rakamlarla ifade edilmiştir (Ermenek, 2008: 2). Bu bağlamda Ticaret Sicil Gazetesi ilanlarında ve gazete haberlerinde iflasın ertelenmesini talep eden firmaların sayısında bir artışın yaşandığı gözlenmektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) yaptığı bir araştırmaya göre 2006 yılında 61 olan iflas erteleme sayısı 2015 yılında 492'ye çıktığı görülmüştür³.

2011 ve 2015 yılları arasında kalan iflas erteleme talebi sayısı, 2012'de 484, 2013'te 654 ve 2014'te 720'ye yükseldi. 2016 yılının ilk altı ayında ise yaklaşık 400

³ <http://www.dunya.com/ekonomi/iflas-erteleme-kazani-kaynıyor-haberi-318746/>, Erişim Tarihi: 09.04.2017

iflas erteleme talebi yapıldı⁴.Ayrıca iflas erteleme başvurularının en yoğun olduğu iller İstanbul, Ankara ve İzmir gözükmektedir. Tüm bu taleplerin miktarına bakıldığında, iflasın ertelenmesi müessesinin firmalar açısından ne kadar hayati bir öneme sahip olduğu görülür.

2.5. İflasın Ertelenmesinin Şartları

2.5.1. Borçlunun Sermaye Şirketi veya Kooperatif Olması

Yasal düzenleme, iflasın ertelenmesi imkanını, iflasa tabi bütün şahıslar bakımından değil, ticaret şirketlerinden sadece sermaye şirketleri ve kooperatifler için kabul etmiştir (Güngör, 2016: 41; Çetin, 2010: 12). Sermaye şirketleri; anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketten ibarettir (TTK m. 124/f. 2). Dolayısıyla borca batıklık sebebiyle sermaye şirketi olmayan ticaret şirketleri ve gerçek kişi tacirler doğrudan doğruya iflas yoluna gidemeyecekleri gibi iflasın ertelenmesi de talep edemeyeceklerdir (Eroğlu, 2014: 29).

Borca batıklık halinin sermaye şirketleri ve kooperatifler için doğrudan doğruya iflas nedeni olarak düzenlenmesi ve bu durumda iflasın ertelenmesi imkanının sadece sermaye şirketleri ve kooperatiflere tanınmasının nedeni alacaklıların tek güvencesinin sermaye şirketleri ve kooperatiflerin malvarlığının olmasıdır (Erkek, 2013: 14). Yani bunların üçüncü kişilere karşı sınırlı sorumlu olmalarından kaynaklanmaktadır (Yılmaz, 2009: 91).

2.5.2. Sermaye Şirketi veya Kooperatifin Borca Batık Olması

2.5.2.1. Genel Olarak Borca Batıklık

Kanun koyucu, borca batıklık terimi yerine şirket aktiflerinin alacaklıların alacaklarını karşılamaya yetmemesi (TTK m. 376) veya şirket borçlarının şirket

---

⁴ <http://www.iflaserteleme.com/bankacilardan-iflas-erteleme-onerileri/>, Erişim Tarihi: 25.04.2017

mevcudundan fazla olması (TTK m. 542/c) ifadelerini kullanmıştır (Güçlü, 2016: 57).

Ayrıca borca batık olma durumu Türk Ticaret Kanunu'nun 376/3. madde gerekçesinde; *“şirket aktifleri -yıllık bilançoda olduğu gibi defter (iktisap) değerleriyle değil - fakat gerçek (olası satış değerleri) değerleriyle değerlemeye tabi tutulsalar bile alacaklıların, alacaklarını alamamaları, yani şirketin borç ve taahhütlerini karşılayamaması”* şeklinde tanımlanmıştır.

İcra ve İflas Kanunu'nda borca batıklık; Kanunu'n 179. maddesinde “borçların aktifinden fazla olması” şeklinde tanımlanmaktaydı. 09.08. 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 6728 sayılı kanunda İcra ve İflas Kanunu'nun 179 ve devamı maddelerin de bir takım değişiklikler yapılmış ve 179/c maddesi eklenmiştir. Buna göre, yasanın önceki metnindeki “borçların aktifinden fazla olması” koşulu, “aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançoya göre borca batık olduğunun tespit edilmesi” şeklinde değiştirilmiştir (Güngör, 2016: 42-43).

Öğretide “borca batıklık” yerine “borca batıklık”, “borca bataklık olma”, “pasiflerin aktifleri aşması”, “borçların mevcudu aşması”, “mevcut ve alacakların borçları karşılamaya yetmemesi” gibi kavramlar da kullanılmaktadır (Yılmaz, 2009: 105).

İflasın ertelenmesinin en önemli ve ön koşulu, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin borca batık bir durumda olmasıdır (Beylik, 2011; Diril; 2014: 138). Bu zorunlu bir koşuldur. Zira borca batık olmayan bir sermaye şirketi/kooperatif iflasın ertelenmesini talep edemez (Diril, 2014: 138).

Yargıtay aldığı kararlarda sermaye şirketi veya kooperatifler için iflasın ertelenmesini talep edebilmelerinin ilk ve en önemli koşulu olan borca batıklığı vurgulamıştır. Bu kararlar:

“... İflasın ertelenebilmesi için erteleme talebinde bulunan şirketin borca batık durumda olması ... şarttır” (Y. 19. HD 10.03.2005, 2004/9014 E, 2005/2429 K.); “... iflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için her şeyden

önce erteleme talebinde bulunan şirketin borca batık durumda bulunması gerekir...” (Y. 19. HD 16.03.2006, 569 E, 2637 K.); “... Anonim şirketin borca batıklık nedeniyle iflasına karar verilebilmesi için öncelikle borca batık durumda olduğunun saptanması gerekir...” (Y. 19. HD 30.12.2004, 9593 E, 13439 K., Güngör, 2016: 42).

Borca batıklık şüphesini doğuran çeşitli nedenler (Oy, 2009: 27-28; Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 65);

- ❖ Şirketin yüksek tutarda zarar etmesi,
- ❖ Döviz borcu olan şirketin önemli kur yükselmeleri ile karşı karşıya kalması,
- ❖ Şirketin sahip olduğu bazı değerlerin ortaya çıkan kriz nedeniyle değer kaybetmesi,
- ❖ Sektörel ve/veya bölgesel kriz neticesinde şirketin iş imkanlarının daralması,
- ❖ Önemli alacak davalarının kaybedilmesi,
- ❖ Alacak tahsillerinde büyük sıkıntıların yaşanması,
- ❖ Muhtelif kefaletler nedeniyle nakit/mal varlığı kaybı veya icrai takibata maruz kalma,
- ❖ Kaynak maliyetlerinde hızlı ve yüksek nispetteki artışlar,
- ❖ Ortaklığın büyük bir alacağı olan borçlusunun iflası,
- ❖ Tazminat borçlarının ortaya çıkması,
- ❖ Döviz kurundaki negatif gelişmeler neticesi döviz rezervlerinin kaybı gibi şirketin mali, finans ve ticari yapısından kaynaklanan olumsuzluklar nedeniyle ortaya çıkabilir.

2.5.2.2. Borca Batıklık Halinin Belirlenmesi

İflasın ertelenmesinin talep edilebilmesi için, öncelikle borca batıklığı muhtemel gösteren somut ve hukuki deliller ibraz edilmesi gerekir. Bunun için sermaye şirketi veya kooperatif aktiflerinin muhtemel satış değerleri üzerinden bir ara bilanço düzenlenir. Borca batıklık olgusu bir ara bilançodan veya son yılın

bilançosundan anlaşılır (Dumanoğlu, 2011: 50; Beylik, 2011). Ancak yukarıdaki maddelerde, borca batıklık halini gösteren muhtemel olguların, bilanço çıkarılmadan önce de anlaşılabilceğini gösterdik.

Borca batıklığın nihai kararını veren mahkeme sadece şirketin veya kooperatifin borca batıklık beyanına müstenit olarak iflas veya iflas erteleme kararı veremez. Davacının bu iddiası, şirketin veya kooperatifin gerçekten borca batık olup olmadığını re'sen araştırmak zorunda olan mahkemece yapılacak araştırma ve tespitle doğrulanması gerekir (Selcik, 2014: 91). Bu bağlamda sermaye şirketinin veya kooperatifin borca batık durumda olup olmadığı özel ve teknik bir bilgi gerektirdiğinden dolayı mahkemeler bilirkişi heyetinden görüş alması da gerekebilir (Beylik, 2011).

İflasın ertelenmesi müessesesinde borca batıklık konusu özel bir öneme sahiptir. Bu bağlamda muhtemel satış fiyatlar dikkate alınarak sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık olup olmadığı tespit edilemezse mahkeme iflas erteleme talebini reddeder. Nitekim Yargıtay bir kararında “İflasın ertelenmesi karar verilebilmesi için öncelikle erteleme talebinde bulunan şirketin borca batık durumda olması lazımdır... aktiflerin rayiç değerleri tespit edilerek borca batıklığın kesin olarak tespiti gerekir” (Y. 19. HD. 22.02.2010, 2010/101 E., 2010/1740 K.) şeklinde ifade etmiştir (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 56).

Yargıtay 19. Hukuk Dairesi bir başka kararında da borca batıklığın tespitine yönelik şu açıklamayı yapmıştır (Yılmaz, 2009: 152): “Borçlu şirketler iflasın ertelenmesi talebinde bulunduğuna göre öncelikle borca batıklık halinin mevcut olup olmadığı saptanmalıdır. Bu durumda düzenlenecek borca batıklık bilançosunun anonim şirketlerin gerçek malvarlığı değerini yansıtması gerekir. Borca batıklık halinin tespiti için tüm aktiflerin paraya çevirme değerleri, yani piyasadaki satış sırasında gerçekleşebilecek fiyattan bilançooya geçirilmelidir. Aktif bu şekilde saptandıktan sonra borca batıklık durumu saptanmalı ve şirket borca batık değilse talep reddedilmelidir...” (Y. 19. HD. 10/3/2005, 2004/9014 E., 2005/2429 K.).

2.5.2.3. Borca Batıklığın Benzer Kavramlarla Karşılaştırılması

2.5.2.3.1. Borca Batıklık ve Borç Ödemeden Aciz Hale Düşme

Borca batıklık ve aciz hali birbirleriyle sık sık karıştırılan kavramlardan biridir. Bu sebeple borca batıklığı aciz halinden ayırt etmek gerekir (Ermenek, 2008: 186; Seyfi, 2007: 203).

Ödemeden aciz hali; bir kimsenin vadesi gelmiş borçlarının önemli bir miktarını ödeyebilme gücünü, görünürde devamlı olarak yitirmesi ve bununla birlikte likiditesinin, vadesi yakın olan borçlarını vadesinde ödemeye yetmemesi durumu olarak tanımlanmaktadır. Borçların ifa edilememesi olgusu süreklilik arz etmiyorsa bu kavramdan söz etmek mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla bu halin geçici bir durum olarak ortaya çıkmaması gerekir. Ödemeden aciz halinin başlıca nedeni devamlılık gösteren ve vadesi gelmiş borçların önemli bir miktarının ifasına engel olan nakit eksikliğidir. Diğer bir deyişle işletmede baş gösteren nakit akış sıkıntısıdır (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 61; Musaballı, 2005).

Oysa borca batıklık durumu, tamamen şirketin malvarlığı durumu ile ilgili olup malvarlığını oluşturan aktif değerlerin muaccel olsun veya olmasın tüm borçları (kısa, orta ve uzun vadeli borçları) karşılayamaması nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle borca batıklık durumunda aktif (malvarlığı) noksanlığı; ödemeden aciz halinde ise likidite noksanlığı söz konusu olmaktadır (Seyfi, 2007: 203).

Yargıtay bir kararında borç ödemeden aciz hale düşmüş bir şirketin iflası ertelemeyeceğini bu kararında belirtmiştir: “...İflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için her şeyden önce erteleme talebinde bulunan şirketin borca batık durumda bulunması gerekir. Bilirkişi raporunda erteleme talebinde bulunan limited şirketin borca batık durumda olmadığı, nakit sıkıntısı bulunduğu belirtilmiştir. Aciz halinde bulunmak iflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için yeterli değildir. Mahkemece borca batık durumda olmayan davacı şirketin iflasın ertelenmesi talebinin reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır...” (Y. 19. HD. 16/3/2006 tarih ve 2006/569 E., 2006/2637 K.; Öztekin, 2006: 53-54).

Şirketin borca batıklığı ile aciz hali birbirinden farklı kavramlar olmasına rağmen ikisi de aynı anda olabileceği gibi sadece biri de tek başına mümkün olabilir.

Yani her iki müessese şirket veya kooperatifin içinde bulunduğu malî güçlüğü bir göstergesi olmakla beraber, her iki müessesenin ortaya çıkması birbirine bağlı değildir. Bu nedenle, bir işletmenin borca batık bir durumda olması aynı zamanda ödemeden aciz hali içerisinde olduğu manasına gelmeyeceği gibi ödemeden aciz hali içerisinde olan bir işletmenin de aynı zamanda borca batık bir durumda olduğu söylenemez; zira, bu iki durumdan biri diğerinin zorunlu unsuru değildir (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 62; Erkek, 2013: 97; Yılmaz, 2009: 99-100; Ermenek, 2008: 186).

Borca batıklık ve ödemeden aciz halinin tespiti farklı şekillerde yapılır. Aciz halinin tespitinde çoğu kez sadece bilançodan hareket edilmektedir. Bunun tespitinde likidite analizleri ve analiz sonuçlarının muaccel borçlarla karşılaştırılması belirleyici rol oynamaktadır. Borca batıklıkta ise tüm mal varlığının ve tüm borçların gerçek değerleri ile karşı karşıya getirilmeleri gerekmektedir (Yılmaz, 2009: 101). Ayrıca borca batıklığın, derhal hazırlanacak bir ara bilanço ile tespit edilmesi zorunluluğu söz konusu iken ödemeden aciz halinin tespitine ilişkin belli bir usul bulunmamaktadır (Seyfi, 2007: 204; Işık, 2010: 67).

Borca batıklık halini mahkemeye bildirmeyen şirketi idare ve temsille görevli kimseler bakımından İcra ve İflas Kanunu'nda cezaî yaptırımlar öngörülmüşken, aciz halinde iflasın istenmesi ihtiyarî olduğundan, iflasın talep edilmemesine her hangi bir cezaî yaptırım sonucu bağlanmamıştır (Ermenek, 2008: 189; Erkek, 2013: 97).

Borca batıklık durumunda, ödemeden aciz halinden farklı olarak şirketin iflasının herhangi bir talebe bağlı olmaksızın zorunlu olarak gerçekleşeceğini kabul etmiştir. Buna karşılık; aciz hali, zorunlu bir iflas hali olmayıp iflasa tabi tüm borçlular için bir ihtiyari iflas hali olarak düzenlenmiştir (Seyfi, 2007: 204).

2.5.2.3.2. Borca Batıklık ve Ödemelerin Tatili

Borca batıklık ve ödemelerin tatili durumu da birbirinden farklı iki ayrı kavramdır. Ödemelerin tatili, borçlunun malvarlığının büyük bir kısmını kapsayan, geçici ve arazi nitelikte olmayan ödememe halinin, borçlunun iş çevresinde açıkça anlaşılabilir şekilde süreklilik göstermesini ifade eder. Sermaye şirketinin veya

kooperatifin, aciz hali veya başka sebeplere dayanarak (borçlunun iradesiyle) borçların ödenmemesi veya ödenememesi ödemelerin tatili adını almaktadır (Ermenek, 2008: 118; Yılmaz, 2009: 101-102). Doktrinde bazı yazarlar ödemelerin tatilinin, esasında aciz halinin açık bir görüntüsünden başka bir şey olmadığını da belirtmektedirler. Dolayısıyla da aciz hali, çoğu zaman kendisini ödemelerin tatili şeklinde göstermektedir (Seyfi, 2007: 205).

Borca batıklık, ödeme yeterliliğine göre değil, borçlunun malvarlığı ile borçları arasındaki dengeye göre belirlendiğinden ödemelerin tatilinden de farklıdır. Borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatif, temin ettiği kredilerle borçlarını ödemeyi devam ettiriyorsa ödemelerin tatilinden söz edilemeyeceği gibi, ödeme araçlarındaki yoksunluk nedeni ile ödemelerini tatil eden bir sermaye şirketinin veya kooperatifin de her zaman borca batık olduğundan söz edilemez (Erkek, 2013: 98).

Borca batıklık ile ödemelerin tatili arasındaki diğer bir fark da, her ikisinin ayrı birer iflas nedeni olarak düzenlenmesinde kendisini gösterir. Borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması hali aynı zamanda bir aciz halini de ifade ediyorsa (ödeme isteksizliği söz konusu değilse), borçlu ihtiyarî ile kendi iflasını isteyebileceği gibi (İİK m. 178/I), alacaklılar da borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması nedenine dayanarak borçlunun doğrudan doğruya iflasına karar verilmesini isteyebilirler (İİK m. 177, I/2). Ödemelerin tatili halinde iflası talep zorunluluğu olmadığı gibi, iflasın talep edilmesi halinde iflasın ertelenmesi hükümlerinden yararlanma imkanı da yoktur (Ermenek, 2008: 189). Yani kanun koyucu, iflasın ertelenmesinin istenebilmesi için ödemelerin tatil edilmiş olmasını değil, Türk Ticaret Kanunu madde 376 ve İcra ve İflas Kanunu madde 179'da ifade edildiği üzere borca batıklık halinin var olmasını aramıştır (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 63).

Borca batıklık halinin tespit edilmesi ile derhal borca batıklık bildiriminde bulunmak zorunlu kılınmışken, ödemelerin tatili halinde böyle bir durum mevcut değildir. Yani borca batıklığın tespiti ile ilgili kişi veya organlar tarafından derhal mahkemeye başvurulmadığı takdirde, İcra ve İflas Kanunu'nun 345/a maddesine göre ilgili kişi veya organların cezalandırılmasına karar verilebilecekken, ödemelerin

tatili halinde iflasın istenmesi ihtiyari olduğundan İcra ve İflas Kanunu'nun 345/a maddesi gibi herhangi bir cezai yaptırım öngörülmemiştir (Işık, 2010: 68).

2.5.2.3.3. Borca Batıklık ve Likidite Sıkıntısı

Borca batıklık, Yargıtay kararlarında likidite sıkıntısından ayrı tutulmuştur. Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin kararı şöyledir:

“Anonim şirketin borca batıklık nedeniyle iflasına karar verilebilmesi için öncelikle borca batık durumda olduğunun saptanması gerekir. Erteleme talebi üzerine alınan bilirkişi raporunda şirketin borca batık durumda olmadığı, ancak likidite sıkıntısı yaşadığı belirtilmiştir. Bu durumda mahkemece kayyımın ertelenin devamında yarar bulunmadığına ilişkin raporu üzerine mahkemece anonim şirketin borca batık durumda olup olmadığı konusunda bilirkişi kurulundan rapor alınarak varılacak uygun sonuç çerçevesinde karar verilmelidir...” (Y. 19. HD 30.12.2004, 9593 E, 13439 K., Yılmaz, 2009: 99).

2.5.2.3.4. Borca Batıklık ve Sermaye Kaybı

Borca batıklık hali ile karşılaştırılması gereken diğer bir kavram da sermaye kaybıdır. Borca batıklık hali, Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesinde düzenlenen sermaye kaybı ile aynı anlamda değildir. Sermaye kaybı, son yıllık bilançodan veya ara bilançodan esas sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının karşılıksız kalmasının anlaşılması halidir (Erkek, 2013: 99). Sermaye şirketi veya kooperatifin zararlar kapattığı her dönemde sermaye kaybının varlığından bahsedilemez. Bu gibi hallerde, zararın yedek akçelerle kapatılması imkanı devam ettiği için, gerçek olmayan zararların varlığı halinde kanun koyucu herhangi bir tedbir alma zorunluluğu öngörmemiştir (Işık, 2010: 69).

Kanun koyucu sermaye kaybı olan bütün hallere değil, sadece borca batıklık haline iflas sonucunu bağlamıştır. Sermaye kaybının diğer bir görünüm biçimi olan şirket sermayesinin yarı mevcudunun karşılıksız kalması durumunda ise, yönetim kurulu hemen toplanarak durumu genel kurula bildirme yükümlülüğü altındadır

(Ermenek, 2008: 189-190). Bunun üzerine genel kurul, (aciz hali de varsa) ihtiyari iflas isteyebileceği gibi, yönetim kurulunu değiştirilmesi, sermaye azaltılması veya sermaye artırımı gibi bazı tedbir niteliğinde değişikliklerin yapılmasına karar verebilir (Seçer, 2010). Buna karşın, sermaye ile kanuni yedek akçelerin genel toplamının üçte ikisinin zarar etme sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı vakit, genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinmediği veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket feshedilmiş sayılmaktadır.

Her sermaye kaybı borca batıklık sonucunu doğurmazken, her borca batıklık doğal olarak aynı zamanda bir sermaye kaybını da ifade etmektedir (Ermenek, 2008: 190). Çünkü borca batıklık aşamasına gelinirken tüm öz kaynaklar sıfır noktasına hatta net değer esasına tabi bir bilançoda negatif rakamlarla ifade edilir hale gelmiştir. Bu noktadan hareketle bazı yazarlar, sermaye kaybı ve borca batıklık arasında nitelik açısından değil, sadece sermaye kaybının derecesi açısından fark bulunduğunu belirtmektedir (Yılmaz, 2009: 98).

Borca batıklık halinin tespit edilmesi ile derhal borca batıklık bildiriminde bulunmak zorunlu kılınmışken, sermaye halinde böyle bir durum mevcut değildir. Yani borca batıklığın tespiti ile ilgili kişi veya organlar tarafından derhal mahkemeye başvurulmadığı takdirde, İcra ve İflas Kanunu'nun 345/a maddesine göre ilgili kişi veya organların cezalandırılmasına karar verilebilecekken, sermaye kaybı halinde İcra ve İflas Kanunu'nun 345/a maddesi gibi herhangi bir cezai yaptırım öngörülmemiştir (Işık, 2010: 70).

2.5.2.4. Borca Batıklık Derecesi

Borca batıklık bilançosuna göre sermaye şirketi/kooperatifin aktif borçlarını karşılamaya yetmediğinde, burada yönetim kurulu aktif ile borç arasındaki açığın ne kadar olduğuna bakmadan sermaye şirketi veya kooperatifin iflasını istemek zorunda kalır. Doktrinde yapılan bir yoruma göre, mahkemeye tevdi edilen borca batıklık beyanında borçların, aktif 1 TL kadar aşmış olması bile yeterli görülmektedir. Yargıtay, sermaye şirketi veya kooperatifin iyileştirilmesinin mümkün olduğu takdirde aktiflerin borçları karşılama oranı %20-25 seviyesinin altına düşmedikçe

iflasın ertelenmesini aşağıdaki kararda da ifade ettiğı gibi kabul etmektedir. Aksi halde sermaye şirketi veya kooperatifin iyileştirilmesi m¼mk¼n olmayacak şekilde borca batmış olacak ve iflasının ertelenmesi istenemeyecektir (Uzay, 2008: 10; Yılmaz, 2009: 115; Yıldız, 2016: 216).

“...Mahkemece davacının aktiflerinin pasifleri karşılıma oranın 31.12.1998 tarihi itibariyle %26, 30.4.1999 tarih itibariyle %20 olduğu, ıslahının m¼mk¼n bulunmadığı gerekçesiyle davacı şirketin iflasına karar verilmiş, h¼k¼m m¼dahil B... A.ř ve B... A.ř vekilince temyiz edilmiştir... Bu durumda davacının batık olduğu bilirkişi incelenmesi sonucu saptandığından ve ıslahı m¼mk¼n olmayan şirketin iflasının ertelenmesi istenemeyeceğinden İİK'nun 179 ve TTK'nun 324. maddesinde öngör¼len iflas koşulları gerçekteşmiştir. Mahkemece açıklanan yönler gözetilerek davacı şirketin iflasına karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır...” (Y. 19.HD. 25/5/2000, 2000/2197 E., 2000/3957 K.; Uzay, 2008: 10).

Sermaye şirketi veya kooperatifin borçlu sıfatıyla ve zorunlu olarak iflasını ve onun sonucuna bağlı olarak iflasın ertelenmesini isteyebilmesi, öncelikle batıklık halinin gerçekteşme koşuluna bağlıdır. Bu bağlamda sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık olup olmadığının saptanması bakımından konunun somut bir örnekle açıklanması yararlı olacaktır (Aydemir, 2013: 93).

Örnek:

İnşaat sektöründe kazı ve taşımacılık işiyle uğraşan (X) Limited şirketi'nin, alacaklarını zamanında tahsil edememesi nedeniyle borca batık hale geldiğini ve sunulan iyileştirme projesiyle kısa sürede durumunu düzeltebileceği gerekçesiyle borca batıklığa dayalı olarak iflas ve erteleme davası açtığını ve mahkeme ce yaptırılan bilirkişi incelemesi sonunda, bilirkişi kurulunca aşağıdaki şekilde bir bilanço düzenlendiği varsayalım.

Tablo-1

AKTİFLER	Kayıtlı Değer	Rayiç Değer
I. Dönen Varlıklar		
A) Hazır Değerler	18.263,84	18.263,84
1. Kasa	66,30	66,30
3. Bankalar	18.197,54	18.197,54
B) Ticari Alacaklar	1.581.109,02	1.581.109,02
1. Alıcılar	486.007,51	486.007,51
2. Alacak Senetleri	710.000,00	710.000,00
3. Verilen Teminatlar	405.101,51	405.101,51
C) Diğer Alacaklar	1.575.191,03	10.150,00
1. Ortaklardan Alacaklar	1.565.041,03	0,00
2. Diğer Alacaklar	10.150,00	10.150,00
D) Stoklar	1.249.096,99	1.249.096,99
1. Verilen Sipariş Avansları	1.249.096,99	1.249.096,99
II. Diğer Dönen Varlıklar	508.004,93	508.004,93
1. Peşin Ödenen Vergiler	217.397,83	217.397,83
2. İş Avansları	1.428,52	1.428,52
Dönen Varlıklar Toplamı	4.931.665,81	3.666.624,78
II. Duran Varlıklar		
A) Ticari Alacaklar	1.850.000,00	1.850.000,00
1. Alacak Senetleri	1.850.000,00	1.850.000,00
B) Maddi Duran Varlıklar	1.243.984,13	4.402.797,50
1. Makine ve Tesisatlar	128.217,80	175.800,00
2. Taşıtlar	2.779.883,49	4.208.297,50
3. Demirbaşlar	42.790,11	18.700,00
4. Birikmiş Amortismanlar	1.706.887,27	0,00
C) Maddi Olmayan Duran Varlıklar	735.129,50	914.465,71
1. Haklar	918.873,98	914.465,71
2. Kuruluş- Örgütlenme Giderleri	1.500,88	0,00
3. Birikmiş Amortismanlar	185.245,34	0,00
Duran Varlıklar Toplamı	3.829.113,63	7.167.263,21
AKTİFLER TOPLAMI	8. 760. 779,44	10.533.887,99

Tablo-2

PASİFLER	Kayıtlı Değer	Rayiç Değer
I. Kısa Vadeli Borçlar		
A) Mali Borçlar	1.399.203,71	1.399.203,71
1. Banka Kredileri	1.399.203,71	1.399.203,71
B) Ticari Borçlar	5.740.585,23	5.740.585,23
1. Satıcılar	362.091,04	362.091,04
2. Borç Senetleri	5.378.494,19	5.378.494,19
C) Diğer Borçlar	102.366,12	102.366,12
1. Personele Borçlar	78.666,12	78.666,12
2. Diğer Çeşitli Borçlar	23.700,00	23.700,00
D) Alınan Avanslar	32.000,00	32.000,00
1. Sipariş Avansları	32.000,00	32.000,00
E) Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	310.478,45	310.478,45
1. Ödenecek Vergi ve Fonlar	273.387,47	273.387,47
2. Ödenecek SGK Kesintileri	37.090,98	37.090,98
Kısa Vadeli Yabancı Kay. Toplamı	7.584.633,51	7.584.633,51
II. Uzun Vadeli Kaynaklar		
A) Mali Mali Borçlar	1.617.109,66	1.617.109,66
1. Banka Kredileri	848.585,39	848.585,39
2. Finansal Kiralama Borçları	934.660,97	934.660,97
3. Ertelenmiş Finansal Kira. Borçları	-166.138,70	-166.138,70
B) Ticari Borçlar	300.000,00	300.000,00
1. Borç Senetleri	300.000,00	300.000,00
C) Diğer Borçlar	406.968,49	406.968,49
Uzun Vadeli Kaynak Toplamı	2.324.078,15	2.324.078,15
III. Öz Kaynaklar		
A) Ödenmiş Sermaye	200.000,00	-
B) Geçmiş Yıllar Karı	801.375,50	-
C) Dönem Net Karı (Zararı)	-2.149.257,72	-
Öz Kaynaklar Toplamı	-1.147.932,22	625.176,33
PASİF KAYNAKLAR TOPLAMI	8.760.779,44	

Yukarıdaki tablolara göre aktiflerin rayiç değerleri toplamı, mal edinme yani defter kayıtlarına göre daha yüksek olduğundan, rayiç değer in esas alınması gerekir. Aktiflerin toplamı 10.533.887,90 TL. ve pasifler toplamı da 8.760.779,44 TL. olduğuna göre $10.533.887,90 / 8.760.779,44$ oranının 1.2 olması itibariyle davacının borca batık olmadığı sonucuna varılır. Bu bağlamda davacının borca batık olmadığının saptanması halinde, artık iyileştirme projesi irdelenemez. Böyle bir durumda davanın reddine karar verilmelidir (Aydemir, 2013: 93).

2.5.3. Borca Batıklık Durumunun Mahkemeye Bildirilmesi

İflasın ertelenmesi borca batıklık halinde söz konusu olabileceğine göre iflasın ertelenmesinin söz konusu olabilmesi için, öncelikle ortada bir iflas hali yaratacak bir borca batıklık durumunun mevcut olması ve bu durumun da mahkemeye bildirilmesi gerekir. Nitekim iflasın ertelenmesinin düzenlendiği gerek Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi gerekse de İcra ve İflas Kanunu'nun 179. madde hükmü, şirketin borca batıklık durumunun mahkemeye bildirilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir (Seyfi, 2007: 59; Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 63).

Borca batıklık bildirimiyile ulaşılmak istenen ana amaç, sermaye şirketi veya kooperatifin alacaklılarının korunmasıdır. Borca batıklık bildirim i sermaye şirketinin veya kooperatifin yeterli sermayesi bulunmaksızın ekonomik ilişkilerini devam ettirmesine ve böylece üçüncü kişilerin zarara uğratılmasına engel olacağından, sermaye şirketinin veya kooperatifin mevcut alacaklarını koruduğu gibi, sermaye şirketinin veya kooperatifin gelecek dönemlerdeki alacaklılarını ve kamuyu da muhafaza eder (Işık, 2010: 59).

Borca batıklık şüphesinin ortaya çıkmasından mahkemeye borca batıklık bildirim i yapılacak olan aşamaya kadar Türk Ticaret Kanunu hükümleri; mahkemeye bildirim yapıldıktan sonraki aşamada ise İcra ve İflas Kanunu hükümleri ve bu hükümlere aykırı olmayan Türk Ticaret Kanunu hükümleri devreye girecektir. Bildirim olmaksızın İcra ve İflas Kanunu hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından Türk Ticaret Kanunu'na göre daha özel bir düzenleme içeren İcra ve İflas Kanunu m.179 vd. hükümlerinin uygulanabilmesi için de (Seyfi, 2007: 59)

mutlaka borca batıklık bildirimini yapılması iflasın ertelenmesi talebinde bulunulabilmesinin ön şartıdır (Işık, 2010: 58).

Borca batıklık bildirimini, İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinin açık hükmü gereğince, şirketi/kooperatifi idare ve temsil ile görevli kişiler, alacaklıları veya tasfiye memurları yapabilirler (Erkek, 2013: 16). Yönetim kurulunun alacaklılara göre sermaye şirketinin veya kooperatifin borca batık olduğunu mahkemeye bildirmesi ve bu bildirim ile birlikte iflasın ertelenmesi talebinde bulunması uygulamada sıklıkla karşılaşılan bir durumdur (Musaballı, 2005).

Sermaye şirketi veya kooperatifin alacaklılarından biri, mecbur olmamakla beraber, şirketin ya da kooperatifin borca batıklığını mahkemeye bildirmeye yetkili kılınmıştır (Çetin, 2010: 13). Ama Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi ile İcra ve İflas Kanunu'nun 179 vd. maddeleri birlikte ele alınıp değerlendirildiğinde, anonim şirketlerde, paylı komandit şirketlerde ve kooperatiflerde yönetim kurulu, limited şirketlerde müdür veya müdürler kurulu borca batıklık halini bildirmek zorundadırlar (Erkek, 2013: 17). Mahkemenin başka bir nedenle bu durumu öğrenmiş olması mahkemeye re'sen iflasın açılmasına veya iflasın ertelenmesine karar verme yetkisi vermeyecektir (Işık, 2010: 58).

Yönetim kurulu, müdür veya müdürler kurulu ve tasfiye memurları, borca batıklığı, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirme zorunluluğu vardır. Ancak ifade etmek gerekir ki, sadece iflasın ertelenmesi talebinde bulunmak da yeterli gelebilmektedir. Nitekim Yargıtay 19'uncu Hukuk Dairesi bir kararında "*Erteleme talebi TTK'nun 324/2 maddesine göre borca batıklık anlamındadır*" şeklinde benzer bir görüş ifade etmiştir (Selcik, 2014: 88).

Yönetim kurulu, müdür veya müdürler kurulu ve tasfiye memurları borca batıklığı bildirmeye sadece yetkili değil, aynı zamanda yükümlüdürler. Bu yükümlülük Türk Ticaret Kanunu'nun 376/3., İcra ve İflas Kanunu'nun 179. ile İcra ve İflas Kanunu'nun 345/a maddelerinde düzenlenmiştir.

Türk Ticaret Kanunu'nun 376/3. maddesinde; "*aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması halinde, yönetim kurulunun, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine*

bildireceği ve şirketin iflasını” isteyeceği, İcra ve İflas Kanunu’nun 179. maddesinde; “sermaye şirketleri ile kooperatiflerin, aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilanço’ya göre borca batık olduğu idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler veya şirket ya da kooperatif tasfiye halinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflasına karar” verileceği, İcra ve İflas Kanunu’nun 345/a maddesinde ise; “idare ve temsil ile görevlendirilmiş kimseler veya tasfiye memurları, 179’uncu maddeye göre şirketin mevcudunun borçlarını karşılamadığını bildirerek şirketin iflasını istemezlerse, alacaklılardan birinin şikayeti üzerine, on günden üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı” düzenlenmiştir (Erkek, 2013: 16).

Yönetim kurulu, müdür veya müdürler kurulu ve tasfiye memurları, şirketin veya kooperatifin kısa sürede sağlığına kavuşacağına imkan dahilinde olduğunu düşündüğü durumlarda bile, borca batıklık bildiriminde bulunmaya mecburdur. Normal olarak borca batıklık beyanıyla beraber şirketin veya kooperatifin iflasının da talep edilmesi gerekir. Ancak gerek Türk Ticaret Kanunu’nun 376. maddesinde ve gerekse İcra ve İflas Kanunu’nun 179. maddesinde sadece bildirimde bulunma zorunluluğundan söz edilmiş, bu bildirimle beraber iflasın talep edilmesi şart kılınmamıştır (Öztek, 2006: 50).

Sermaye şirketi veya kooperatifin iflasın açılması veya iflasın ertelenmesi amacıyla yapılan borca batıklık bildirimini neticesinde, mahkemece borca batıklık nedeniyle iflasın açılmasına veya şartlarının bulunması halinde iflasın ertelenmesine karar verilebilmektedir. Ancak burada ortaya çıkan sorun ise, borca batıklık durumunun bildirim zamanında mı gerçekleşmesi veya karar verilecek zamanda mı gerçekleşmesi daha doğru bir deyişle borca batıklık durumunun ne zaman mevcut olacağı hususudur. Yargıtay’ın bir kararında “İflasın ertelenmesinin ön şartı olan borca batıklık talep tarihinde olması gerektiği gibi, karar verildiği tarihte de bu şart mevcut olmalıdır. Oysa somut olayda karar tarihinde şirketin borca batık durumda olmadığı anlaşıldığından iflas ve iflasın ertelenmesi talebinin reddine karar verilmesi gerekir” (19. HD. 15.03.2007, 2007/1811 E., 2007/2570 K.) denilmiş olup,

borca batıklık halinin hangi safhalarda mevcut olması gerektiği açıkça hüküm altına alınmıştır (Işık, 2010: 62).

Bildirim yükümlülüğü bulunan yönetim kurulu ve tasfiye memurlarının bildirimlerini geri alabilmeleri mümkün değildir (Güngör, 2016: 60; Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 68). Bu kişiler bildirim taleplerini geri alsalar dahi bu durum herhangi bir hukuki sonuç doğurmayacaktır. Buna karşılık bildirim yetkisi bulunan alacaklıların bu bildirimlerini daha sonra geri alması ise mümkündür. Zira alacaklı tarafından borca batıklık bildirimini yapılması bir yükümlülüğün yerine getirilmesi değil yasanın vermiş olduğu bir yetkinin kullanılmasıdır ve alacaklı açısından bu yetkinin kullanılıp kullanılmaması tamamen kendi isteğine bağlı olan bir husustur. Alacaklıların yaptığı bu bildirim geri alınabilmesi ancak borca batık olduğu iddia edilen şirketin rızasıyla mümkün olacaktır (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 68).

2.5.4. Borçlunun Mali Durumunun İyileştirilmesi Ümidinin Bulunması

Bir işletmenin ekonomik durumu yönünden iyileştirme kavramı, o işletmenin içinde bulunduğu likidite noksanlığı veya borca batıklık durumunu aşmak ve bununla beraber işletmenin karlılığını tekrardan elde etme amacına ilişkin olan, gereken tüm mali ve yapısal tedbirlerin alınmasını ifade eder (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 94).

İyileştirmede amaç, sermaye şirketi veya kooperatifin borca batıklığını gidererek işletmenin tüzel kişiliğinin devamlılığını, karlılığını ve erteleme kararının verildiği zamana oranla işletmenin mali durumunun daha iyi bir hale getirilmesinin sağlanmasıdır (Dumlupınar, 2014: 94).

İflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için, sermaye şirketi/kooperatifin borca batık bir durumda olması ve mali durumu iyileştirme ümidinin ve kurtarılmasının mümkün olması gerekmektedir (Küçüköner, 2012: 6) kanunda, iyileştirme ümidi iflas ertelemesinin zorunlu bir koşulu olarak belirmektedir (İİK m. 179). İflasın ertelenmesi kurumu borca batık her sermaye şirketi veya kooperatif için değil, iyileşme ümidi mümkün olan sermaye şirketi veya kooperatif için getirilmiş bir düzenlemedir (Güngör, 2016: 66).

İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinde şirket veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmasından bahsedilmektedir. Burada mali durumun iyileştirilmesinden kastedilen şey, sermaye şirketi veya kooperatifin borca batıklık halinin ortadan kaldırılması ve mevcut malvarlığının aynı zamanda hukuki varlık olarak tüzel kişiliğinin sona erme tehlikesinden korunması anlamını ifade etmektedir. Bunlardan sadece birinin iyileştirilmesi ihtimali olması, tek başına yeterli olmamaktadır (Çavdar ve Biçkin, 2006: 93).

Bir sermaye şirketi veya kooperatifin iyileştirilmesinden söz edebilmek için borca batıklığının belli ölçüler dahilinde makul bir derecede bulunması gerekmektedir. Sözü edilen makul seviyenin ne olacağı üzerine yasal bir düzenleme bulunmamaktadır (Dumanoğlu, 2011: 50). Daha önce de değindiğimiz gibi; Yargıtay, iyileştirmeyi mümkün olduğu takdirde, aktiflerin borçları karşılama oranı % 20-25 seviyesinin altına düşmedikçe iflasın ertelenmesini kabul etmektedir (Y. 19. HD., 25.05.2000, 2000/2197 E., 2000/3957 K.). Aksi takdirde sermaye şirketi veya kooperatif, iyileştirilmesi mümkün olmayacak derecede borca batmış olur ve iflasın ertelenmesi istenemez duruma gelir (Uzay, 2008: 10; Yılmaz, 2009: 115; Yıldız, 2016: 216).

Mahkeme, iflas erteleme kararını verebilmesi için iyileşmeyi kuvvetle muhtemel görmesi gerekir. Yani mahkemeyi, şirket veya kooperatifin iyileşme yönündeki ümidini ciddi ve inandırıcı bilgi ve belgelerle ispat ederek buna inandırılması aranmaktadır (Kayar, 2009: 33). Mahkemeye sunulan iyileştirme projelerinin ciddi ve inandırıcı olup olmadığının tespiti konusu, özel ve teknik bilgi gerektirdiğinden dolayı mahkeme tarafından bu hususta bilirkişi incelemesi yaptırılır (Güçlü, 2016: 58; Bitlisli ve Yılmaz, 2016: 208).

Nitekim Yargıtay'ın bir kararında: "... Gerek borca batıklığın ve gerek iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olup olmadığının tespiti özel ve teknik bilgiyi gerektirdiğinden bu değerlendirmelerin yapılması için bilirkişi görüşüne başvurulmalıdır..." diye, bilirkişi görüşüne başvurulması gerektiği belirtilmiştir (23. HD. 12.07.2012, 2731 E., 4889 K.; Yıldız, 2016: 217).

Mahkemenin sermaye şirketi/kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olup olmadığını incelemesi, önemle üzerinde durması gereken konulardan biridir (Erkek, 2013: 104). İyileşme ümidinin varlığı, iyileştirme projesi ile ortaya konulur. Bunun ispat yükümlülüğü iflas ertelenmesi talebi ile mahkemeye başvuruda bulunan sermaye şirketi/kooperatifte olmakla birlikte mali durumunun iyileşmesi ümidi ve alacaklıların veya yönetim ve temsil ile görevlendirilmiş kimselerin iyi niyetli oldukları konusunda da mahkemede bir kanı oluşmalıdır (Toplu, 2009: 42; Dumlupınar, 2014: 92-94). Örneğin, iflasın ertelenmesi talebinde bulunup mahkeme tarafından iyi niyetli görülmeyen şirket veya kooperatifler, henüz şirket/kooperatif ortakları tarafından sermaye koyma borcunu yerine getirmeyenlerdir. Bununla beraber malî durumun iyileşmesi imkanı soyut ve belirsiz vakalara göre değil, somut ve belirli vakalara dayanılarak tespit edilmelidir (Dumlupınar, 2014: 94; Güçlü, 2016: 58).

Doktrinde, iflasın ertelenmesi borca batık şirket veya kooperatifin idare ve temsil organı tarafından talep edilmiş ise, iyileştirme imkanının varlığını ispat yükünün de ilgili organa düşeceği ifade edilmektedir. Bir alacaklı tarafından iflasın ertelenmesi talebinde bulunulduğu halde ise, iyileştirme imkanının varlığını ispat ve soyut delil ikame yükü alacaklıdadır. Ancak, alacaklının elinde şirket kayıt ve defterleri gibi şirketin durumunu gösteren deliller bulunmadığından, sermaye şirketi söz konusu deliller bakımından, somut delil ikame yükü altına girer (Erkek, 2013: 104). Burada ifade edilen ispat konusu; tam ispat değil, yaklaşık ispattır. İflas erteleme talep eden şirket/kooperatifin borca batıklığı için tam ispat ölçüsü aranırken, iyileşme ümidinin ise yaklaşık ispat ölçüsü aranmaktadır (Yılmaz, 2009: 259).

İyileştirme projesinin, muğlak ve belirsiz bir iyileşme olasılığı yeterli değildir; mahkeme, iyileştirmenin başarıya ulaşmasını kuvvetle muhtemel görmelidir. Yargıtay'ın şu kararları da aynı doğrultudadır: “Somut olayda erteleme talebinde bulunan şirketin sunduğu iyileştirme projesi ciddi ve inandırıcı bulunmamıştır...” (19. HD. 17/11/2005, 9001 E., 11319 K.); yine aynı daire: “...İflasın ertelenmesine karar verilebilmek için talepte bulunan şirketin sunduğu iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olması gerekir. Mali durumun iyileştirilmesi imkanının mevcut olup olmadığı somut vakalara dayanılarak tespit edilmelidir. Belirsiz nitelikteki emareler

erteleme kararı verilebilmesi için yeterli kabul edilemez...” (19. HD. 13/10/2005, 6649 E., 10006 K.; Öztekin, 2006: 54).

Yargıtay başka bir kararında ise: *“Mahkemece, bilirkişi kurulundan ve kayımdan raporlar alınmış ve yapılan yargılama sonunda; davacı şirketin iflas erteleme talebinde bulduktan sonra 300.000,00 TL sermaye artırımını yaptığı, şirket borçlarının bir kısmının ödendiği ve borç tasfiye sözleşmeleri yaptığı, halen şirketin faal durumda olduğu gerekçesiyle, davanın kabulü ile şirketin iflasının bir yıl süreyle ertelenmesine karar verilmiştir”* (23. HD. 23.10.2015, 2014/6756 E.) iyileştirme projesinden beklenen amacın gerçekleşebileceğinin anlaşıldığı ifade edilerek şirketin iflasının ertelenmesine karar verilmiştir (Güçlü, 2016: 58). Yine diğer bir kararda: *““Borca batık durumda bulunan ve öngörülen tedbirlerin alınması halinde iyileştirme ümidi kuvvetle muhtemel olan limited şirketin iflasının ertelenmesine karar verilmesinde isabetsizlik bulunmamaktadır.” diye ifade edilmiştir* (19. HD. 2.2.2006 T., 12036/855, Kırtıloğlu, 2007: 86).

2.5.5. Alacaklıların Durumu İflasın Açılmasına Oranla Daha Kötü Bir

Duruma Sokulmaması

Sermaye şirketi veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesi sermaye şirketi veya kooperatifin ve çalışanlarının menfaatine olduğu kadar alacaklıların ve nihayetinde ülke ekonomisinin de menfaatindedir (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 100)

İflasın ertelenmesi müessesesi öncelikle şirketin menfaatleri göz önünde bulundurularak düzenlenmiş olmasına rağmen alacaklıların kanunen korunan menfaatleri veya alacaklılar için sağlanan garantilerin ihlali söz konusu olmamalıdır (Erkek, 2013: 130).

İflasın ertelenmesi müessesesinin düzenlendiği gerek Türk Ticaret Kanunu'nun 376 ve 377. maddesinde gerekse de İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinde kanun koyucu alacaklıların mevcut durumunun iflasın derhal açılmasına oranla daha kötü bir duruma sokulmaması şeklinde bir koşul aramamıştır (Seyfi, 2007: 218). Ama Yargıtay 19. Hukuk Dairesi bir kararında şunu belirtmiştir:

“...İflasın ertelenmesi kurumu erteleme talebinde bulunan şirketin menfaati göz önüne alınarak düzenlenmiş ise de alacaklıların da menfaatleri kuşkusuz korunmalıdır...” (19. HD. 22/12/2005, 9265, E., 12878 K.; Yılmaz, 2009: 45).

İflasın ertelenmesi halinde alacaklıların menfaatleri, sermaye şirketi veya kooperatif menfaatleriyle eşit düzeyde değerlendirilmelidir. Ertelemeyle alacaklıların uğrayacağı zarar, derhal iflas kararı verilmesi halinde uğranılacak zarardan daha az olursa ertelemeye karar verilmelidir. Çünkü böyle bir durumda alacaklıları daha az bir zararla kurtarmak gerekir (Çavdar ve Biçkin, 2006: 99). Aksi takdirde iflas erteleme kararı ile alacaklıların uğrayacakları zarar, iflas kararı verilmesi halinde uğrayacakları zarardan fazlaysa iflas erteleme talebi mahkeme tarafından reddedilmelidir (Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011).

İflasın ertelenmesi için alacaklıların tamamen tatmin edilmesinin amaçlanması şart değildir (Öztek, 2006: 56). Bu konudaki baskın görüş alacaklıların durumunun daha da kötüleştirilmemesidir (Yılmaz, 2009: 45).

Aralarında rehin veya imtiyaz gibi kanuni öncelik nedenleri bulunmadığı sürece tüm alacaklılar alacaklarını tahsil etmede eşit hakka sahiptirler. Bu durum özellikle ertelemeden önce ve sonra doğmuş alacaklar bakımından sorunlar oluşturmaktadır. İflasın ertelenmesinden önce doğmuş alacaklardan bazılarını ödemek yönetim organının ve kayyımın sorumluluğunu gerektirmektedir. Bu ise ertelemenin geri alınması sonucunu doğuracaktır. İflasın ertelenmesinden sonra doğmuş alacaklar için ise belirsizlik söz konusudur. İflasın ertelenmesinden sonra doğmuş alacakların, şirketin/kooperatifin erteleme anında mevcut aktiflerine dokunulmadan erteleme sonrası elde edilen likit ile ödenmesi yoluna gidilebilecektir. Ancak bu likiditenin sağlanmasının zorluğu öne sürülerek, şirkette önemli menfaatlere sahip ortakların bankaya teminat vermesi ya da şirkete karşılıksız olarak nakit getirmeleri yönünde öneri getirilmiştir (Yılmaz, 2009: 263).

2.5.6. İflasın Ertelenmesinin Talep Edilmesi

İflasın ertelenmesi için gereken şartların mevcut olduğuna ve iyileştirme projesinin ciddi ve uygulanabilir olduğuna mahkeme tarafından kanat getirilmesi

durumunda iflasın ertelenmesine karar verilebilecektir (Küçüköner, 2012: 11). Aksi takdirde yapılan inceleme ve araştırma sonucunda sermaye şirketi veya kooperatifin iflasına, karar verilmesine yer olmadığına ya da davanın reddine karar verilebilecektir (Güçlü, 2016: 54; Küçüköner, 2012: 4).

Borca batık bir durumda olan sermaye şirketinin/kooperatifin iflasının ertelenmesine karar verilebilmesi için, ilk önce yetkili ticaret mahkemesine iflasın ertelenmesine dair bir talepte bulunulması gerekir. Aksi takdirde yetkili ticaret mahkemesi, iflasın ertelenmesi talebini re'sen alabileceği bir karar değildir (Yıldız, 2016: 199; Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011; Oy, 2009: 34). İflasın ertelenmesi talebi, hem idare ve temsille vazifelenendirilmiş kimseler hem de alacaklılar bakımından isteğe bağlı bir taleptir. Ancak iflasın ertelenebilmesi için varlığı zorunlu olan şartlardan biridir (Dumlupınar, 2014: 79; Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 74-79). Bu bağlamda talep olmadan iflasın ertelenmesi kararı verilemez.

İflas erteleme talebiyle beraber sermaye şirketinin/kooperatifin mali durumunun iyileşmesinin mümkün olduğuna dair iyileştirme projesi ve projenin ciddi, inandırıcı olduğunu gösteren delillerin birlikte mahkemeye sunularak iflasın ertelenmesi istenmelidir (Çavdar ve Biçkin, 2006: 81).

İflasın ertelenmesi talep edebilecek kişiler İcra ve İflas Kanunu 179. maddesinde: “... idare ve temsil ile vazifelenendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini son bir yıldan uzun süre ile şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir.” şeklinde ifade edilmiştir. Bu maddede adı geçen İdare ve temsil ile vazifelenendirilmiş kişiler, anonim şirketlerinde, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerinde ve kooperatiflerde; yönetim kurulu, limited şirketlerinde ise müdürler ve müdürler kuruludur (Güngör, 2016: 61; Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011).

Talep sahibi sermaye şirketinin veya kooperatifin ticari itibarı yönünden, iflasın ertelenmesi talebinin ticari çevrede duyulması beraberinde birçok olumsuzluğu da getirmektedir. Örneğin iflas erteleme talebinde bulunan bir sermaye şirketinin veya kooperatifin kredibilitesi zayıflayacağından finans kuruluşları

kredilendirmeyecekleri gibi sermaye şirketinin veya kooperatifin ticari mal ve hizmet alımı yoluyla borçlanması da mümkün olamamaktadır. Bu durum, sermaye şirketinin veya kooperatifin ticari faaliyetini zorlaştırmakta ve şirketin faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde sürdürerek, iyileştirme projesini gerçekleştirmesi ve borca batıklıktan kurtulması zorlaşmaktadır (Dumanoğlu, 2011: 37).

İflas erteleme talebi idare ve temsille vazifelendirilmiş kişiler dışında bir alacaklı tarafından da mahkemeden talep edilebilir (Dumlupınar, 2014: 80). Bunun için hakkında iflas kararı verilecek olan borca batık şirketin veya kooperatifin alacaklısı olmak yeterlidir (Çavdar ve Bıçkın, 2006: 88) ve bununla beraber alacağın muaccel olması şart değildir (Güngör, 2016: 61).

Mahkeme, iflas ertelemeyi re'sen isteyemediği gibi devlet de borçlunun iflasının ertelenmesini isteyemez; ancak, devlet herhangi bir sebeple şirketten alacaklı ise, diğer tüm alacaklılar gibi iflasın ertelenmesini talep edebilir. Şirketten alacaklı olan işçiler de, sermaye şirketinin veya kooperatifin iflasının ertelenmesini talep edebilirler (Öztek, 2006: 48; Beylik, 2011; Oy, 2009: 35). Ancak iflasın ertelenmesine ilişkin düzenlemenin kaynak alındığı İsviçre'de, istatistikler alacaklıların çok nadir olarak iflas erteleme talebinde bulduklarını göstermektedir. Bunun nedeni, sermaye şirketi veya kooperatifin iç işlerine yabancı olan alacaklıların sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık olduğunu anlamalarının ve bunu anlasalar bile şirketin/kooperatifin iyileştirilmesinin mümkün olduğunu kanıtlamalarının çok güç olmasıdır (Öztek, 2006: 47; Dumlupınar, 2014: 82).

Yönetim kurulunun iflasın ertelenmesini talep etme gibi bir yükümlülüğü yoktur. Fakat şartlar yerine geldiyse yönetim kurulu sermaye şirketi veya kooperatifin iflasının ertelenmesi talebinde bulunması uygun olur. Aksi durumda yönetim kurulu aleyhine, iflas açıldıktan sonra bir sorumluluk davası durumu ortaya çıkabilir. Zira, yönetim kurulu, sermaye şirketi veya kooperatif lehine olan bir imkanı kullanmamakla özen borcuna aykırı davranmış olabilir (Oy, 2009: 35).

Türk Ticaret Kanunu madde 542 ve İcra ve İflas Kanunu madde 179 hükümleri, tasfiye memurlarına şirketin/kooperatifin borca batık olması halinde durumu mahkemeye derhal bildirme zorunluluğu vardır. Fakat ilgili kanunlarda

tasfiye memurlarının iflasın ertelenmesini talep edebileceklerine dair her hangi bir düzenleme bulunmamaktadır (Dumlupınar, 2014: 83-84).

Yasada, erteleme talebinin ne vakte kadar yapılabileceğine dair herhangi bir açıklık mevcut değildir. Ancak İflas erteleme talebi, iflas talebi ve borca batıklık bildirimiyile eş zamanlı yapılabileceği gibi, iflas talebi hakkındaki incelemenin sonuna kadar da yapılabilmektedir (Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011; Musaballı, 2005; Güngör, 2016: 61). Bu bağlamda borca batık şirketin veya kooperatifin iflasını idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler talep etmişse, lakin bu talepte iflasın ertelenmesine yer ayrılmamışsa, iflas talebine yönelik inceleme esnasında ve bu incelemenin sonuna kadar, bizzat alacaklılar iflasın ertelenmesi talebinde bulunabilecekleri gibi, idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler de başlangıçta ileri sürmediği erteleme talebini bu aşamada ortaya koyabilir (Öztek, 2006: 46; Beylik, 2011).

Yüksek Daire'nin çoğunluk görüşüne göre aynı holding bünyesinde bulunan birden çok şirket, ayrı ayrı tüzel kişiliklere sahip olsalar bile aralarında organik bağ bulunduğunu ileri sürerek birlikte iflasın ertelenmesi davasında bulunabilir. Ama Çavdar ve Biçkin'e göre, aynı holding bünyesinde bulunsalar dahi farklı tüzel kişiliklere sahip olan şirketlerin birlikte iflasın ertelenmesi davasında bulunamayacaklar (Çavdar ve Biçkin, 2006: 87).

Oy da birlikte iflasın ertelenebileceğini savunarak; "Aynı gruba mensup birden fazla şirketin aynı dilekçeyle yaptığı iflasın ertelenmesi talebi reddedilirse veya kabul edilir ama erteleme başarısız olursa, talep sahibi şirketlerin borca batıklık nedeniyle iflasına karar verilmesi lazım gelecektir. Aynı dilekçeyle iflasın ertelenmesi talebinde bulunan şirketlerin ayrı ayrı iyileştirme projesi vermeleri gerektiğini" (Oy, 2009: 36-37) söyler. Ayrıca aynı gruba dahil birden fazla şirketin bu şekilde birlikte iflasın ertelenmesi talebinde bulunabilmesi için, her bir şirketin idare merkezlerinin aynı asliye ticaret mahkemesinin yargı çevresi içerisinde bulunması da zorunludur (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 78).

Borca batıklık talebinin geri alınabilmesi mümkün değilken, iflasın ertelenmesi talebinde bulunulduktan sonra bu talebin geri alınabilmesine hukuki bir engel yoktur (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 54).

Kanunda iflas erteleme talebinin ilanına yönelik herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Fakat Yargıtay'ın bir kararında: “İflasın ertelenmesi kurumu, erteleme talebinde bulunan şirketin menfaati kadar bu şirketten alacaklı olanların menfaatleri de göz önüne alınarak düzenlendiğinden alacaklıların menfaatlerinin korunması yönünden erteleme talebi ilan edilmelidir. Zira bu durumda şirket borçlarının muvazaalı olarak aktiften fazla olması sonucunu doğuracak kötünietli davranışların önüne geçmek ve şirketin borca batık durumda olmadığını, iyileştirme projesinin yeterli bulunmadığını alacaklılara kanıtlama olanağı verilmelidir. Bu nedenle erteleme talebi İİK.nun 166/2. maddesinde öngörülen usulle ilan edilmeli, ilan üzerine itiraz eden alacaklıların itirazları değerlendirilerek erteleme koşullarının mevcut olup olmadığı saptanmalıdır.” (19. HD. 07.04.2005, 2033/3760 E.K.; Çavdar ve Biçkin, 2006: 194-195) açık bir şekilde alacaklıların menfaatlerinin korunması için ertelemenin ilan edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Yargıtay kararının belirttiği üzere erteleme talebinin ilanı, İcra ve İflas Kanunu'nun 166/2. maddesinde; “...Daire, ayrıca kararı, karar tarihinde, tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biri ile birlikte iflas edenin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir gazetede ve Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan eder. Tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetenin yayınlandığı yer aynı zamanda muamele merkezi ise mahalli gazetede ilan yapılmaz” şeklinde ifade edilmiştir.

İflasın ertelenmesi talebinde yer alması gereken belgeler (Oy, 2009: 39; Dumanoğlu, 2011: 39-40);

- ❖ Şirketin yetkili kurulu tarafından bu konuda alınmış olan karar,
- ❖ Yetkili kurul tarafından verilmiş olan bildirim mahkemeye yapacak olan kişinin bu konudaki yetkisini belirten yetki belgesi,
- ❖ Son hesap yıllarına ilişkin hesaplar ve bilançolar,
- ❖ Borca batıklık dönemine ilişkin borca batıklık bilançosu,

- ❖ Alacaklıların listesi,
- ❖ Şüpheli alacak var ise alacağın şüpheli olarak değerlendirilmesinin gerekçesini oluşturan belgeler,
- ❖ Leasing yoluyla kiralanmış varlıklara ilişkin leasing sözleşmeleri,
- ❖ Ticaret ve/veya sanayi odasından alınmış oda kayıt ve faaliyet belgeleri,
- ❖ İyileştirme projesi,
- ❖ Var ise iyileştirme projesi hakkında bağımsız denetim kuruluşunun raporu,
- ❖ İyileştirici projesini destekleyici her türlü olumlu bilgi ve doküman (borç erteleme sözleşmeleri, mevcut siparişlerin listesi, yeni ihale belgeleri yönetim değişikliği belgeleri vs.) bulunmalıdır.

2.5.7. İyileştirme Projesinin Mahkemeye Sunulması

İflasın ertelenmesinin en önemli koşullarından biri de erteleme ile sermaye şirketinin veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilebileceğine dair bir umudun olmasıdır. İyileştirme projesi, borca batık bir durumda olan ve iflası istenmiş olan sermaye şirketinin/kooperatifin bu durumdan nasıl kurtarılacağını öngören, nesnel verilere dayanan bir proje olup iflasın ertelenmesi kararının temel dayanağıdır (Oy, 2009: 41).

Mahkeme, sermaye şirketinin/kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesi ümidinin var olup olmadığı hakkında kanaate varabilmesi için (Musaballı, 2005) iflasın ertelenmesi talebi ile beraber mahkemeye iyileştirme projesini de sunmak zorundadır (Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011; Börü, 2016: 198; Güçlü, 2016: 55).

İflasın ertelenmesi için gerekli olan bu zorunluluk Türk Ticaret Kanunu'nun 377. maddesinde “*Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı yeni nakit sermaye konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynakları ve önlemleri gösteren bir iyileştirme projesini mahkemeye sunması*” ve İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinde “*idare ve temsil ile vazifelenirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini son bir yıldan uzun süre ile şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye sunması*” ifadeleriyle hükme bağlanmıştır.

Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin verdiği bir kararda; “davacı yanın borca batık halde olduğu ve iyileştirme projesi sunmadığı gerekçesiyle” denilerek, davacıların iflasına karar verilmiştir (23. HD., 30.05.2014, 3634/4186 E.K.).

İyileştirme projesi, iflas erteleme talebiyle birlikte idare ve temsil ile görevlendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri tarafından mahkemeye sunulmalıdır. Ama burada alacaklının şirketin/kooperatifin iç işleyişini ve niçin borca batık bir duruma düştüğünü bilemeyebileceğinden dolayı alacaklı, tek başına şirketi veya kooperatifi borca batıklık durumundan kurtarabilecek ve şirketin/kooperatifin mali durumunu iyileştirebilecek bir iyileştirme projesi hazırlaması ve mahkemeye sunması beklenemez (Börü, 2016: 199). Böyle bir durumda mahkemece şirkete veya kooperatife iyileştirme projesini hazırlayıp mahkemeye sunması için uygun bir süre verilmelidir. Eğer verilen süre içerisinde şirket veya kooperatif, bu projeyi hazırlayamaz veya mahkemeye sunmaz ise, şirketin iflasına karar vermek gerekecektir (Çavdar ve Biçkin, 2006: 91).

İyileştirme projelerinin nasıl olması gerektiği ile ilgili hükümler İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinin ikinci fıkrasında “*yeni nakit kaynak konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynaklar ve önlemler ile erteleme süresince tüm işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağı gösterilir*” şeklinde yer almaktadır.

İyileştirme projesinde, erteleme sürecinde işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağının gösterilmesi zorunludur. Uygulamada iflas erteleme talebinde bulunan bazı şirketlerin genel işletme ve üretim giderlerini karşılayamadıkları, elektrik, su, doğalgaz, kira giderlerini ödeyemedikleri, ancak aldıkları tedbir kararları ile takip yapılmasını ve ilgili şirketin kesinti yapmasını engelledikleri görüldüğünden işletme giderlerinin nasıl karşılanacağının iyileştirme projesinde gösterilmesi zorunluluğu getirilmiştir (Gülbenk, 2016).

İflas aşamasına gelen ve iflas kısı kacından kurtulmak isteyen bir şirketin veya kooperatifin hazırlayacağı iyileştirme projesinde işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağının bulunmaması veya eksik bırakılması bir iyileştirme projesini ciddi ve inandırıcılıktan uzak tutar. Bununla birlikte, iflas

ertelemenin oldukça uzmanlık gerektiren bir konu olması, hakimlerin bu çapta uzmanlık ve teknik bilgilerinin bulunmaması ihtimali ve görevlendirilen bilirkişilerin de yetersiz kalabilme ihtimaline karşılık yasa koyucu, İcra ve İflas Kanunu'nun 179/II. maddesinde geçen hususları belirtmek ihtiyacı duyduğu anlaşılmaktadır (Güngör, 2016: 68).

Nitekim 19. Hukuk Dairesi'nin verdiği bir kararda; "...Bilirkişi iflasın ertelenmesi talebinde şirketin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğunu bildirmiştir. Oysa iflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için talepte bulunan şirketin sunduğu iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olması gerekir. Mali durumun iyileştirilmesi imkanının mevcut olup olmadığı somut vakıalara dayanılarak tesbit edilmelidir. Erteleme talebinde bulunan şirketin aldığı siparişlerle elde edeceği karla mali durumunu nasıl iyileştirebileceğinin açıklanması gerekir. Diğer taraftan alacaklılar şirketin faaliyetinin bulunmadığını, adresinde başka firmaların yer aldığını ileri sürerek bilirkişi raporuna itiraz ettiğinden bu itiraz üzerinde durulmadan hüküm kurulması da isabetli değildir" (19. HD, 14.7.2005, 4782 E, 7979 K.; Kayar, 2009: 34) bilirkişinin onayladığı bir durumu mahkeme ciddi ve inandırıcı bulmamıştır.

İflas erteleme talebi ile birlikte iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren bazı bilgi ve belgelerin de mahkemeye sunulması zorunlu hale getirilmiştir. Buna göre (İİK. m. 179/III):

- ❖ Mevcut borçların ödeme sürelerini ve tutarlarını,
- ❖ Alacaklıların adreslerini,
- ❖ Faaliyet gösterilen sektörün özelliklerine göre stoklar ile bunların bekleme sürelerini ve tutarlarını gösteren listeler,
- ❖ Vergi dairesine sunulmuş en son bilanço ve gelir tablosu,
- ❖ Şirket veya kooperatifin ticaret sicil tasdiknamesi,
- ❖ İyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren diğer bilgi ve belgeler,
- ❖ İşletmenin devamlılığı esasına göre düzenlenmiş ara bilançoyla birlikte sunulması zorunludur.

Uygulamada ihtiyati tedbir kararı alındıktan sonra, yargılamanın uzaması için bilgi ve belgeler geç sunulmakta, yeniden bilirkişi raporu alınması gerekmekte, tedbir kararının sağladığı korumadan yararlanarak, karar verilmesi kasıtlı olarak geciktirilebilmekteydi. Bu nedenle belirtilen bilgi ve belgelerin taleple birlikte sunulması zorunluluğu getirilmiştir (Gülbenk, 2016).

Mali durumun iyileştirilmesi projesi, somut vakıalara dayanmalıdır. Belirsiz nitelikteki emareler iflasın ertelenmesine karar verilmesi için yeterli değildir (Çavdar ve Bıçkin, 2006: 91). Kendisine sunulan projeyi ciddi ve inandırıcı bulan mahkeme, iflasın ertelenmesine karar verebilir (Çavdar ve Bıçkin, 2006: 91; Dumlupınar, 2014: 86)

İyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren bilgi ve belgelerin mahkemeye ne zaman sunulması gerektiği İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinin dördüncü fıkrasında geçtiği üzere: *“Üçüncü fıkrafta belirtilen liste ve belgelerin iflasın ertelenmesi talebiyle birlikte sunulmaması veya mahkemece verilecek iki haftalık kesin süre içinde tamamlanmaması hâlinde iflasın ertelenmesi talebi ispatlanamamış sayılır ve borca batık olduğunun anlaşılması hâlinde talep sahibi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verilir”* şeklinde yer almaktadır.

Yukarıdaki maddede geçen şartlar yerine getirilmediği takdirde iflasın ertelenmesi talebi ispatlanamamış sayılacaktır. Bu durumda mahkeme şirketin veya kooperatifin borca batık durumda olup olmadığını inceleyecek ve borca batıklığı tespit ederse iflasına karar verecektir (Güngör, 2016: 71).

Nitekim Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin verdiği bir kararda; “Mahkemece, iddia, bilirkişi raporu ve dosya kapsamına göre; davacı şirketin dosyaya ibraz etmiş olduğu iyileştirme projesinin yeterli olmadığı, bu anlamda projenin ciddi ve inandırıcı bulunmadığının, bilirkişi ve kayyum raporları ile sabit olduğu, ayrıca şirket ortaklarının iyileştirme projesinde taahhüt etmiş oldukları sermaye artışının tamamını yerine getirmediikleri gibi bankaya yatırmış oldukları sermaye artışına dair tutarı da kısa sürede bankadan çektiklerinin anlaşılması karşısında davacı şirketin iflâs erteleme talebinde samimi olmadığı gerekçesiyle, davacı şirketin borca batık

durumda olduğu gözetilerek iflas erteleme talebinin reddi ile iflasına karar verilmiştir” denilmiştir (23. HD., 04.11.2015, 2015/7052 E.K.; Güçlü, 2016: 56).

2.5.8. Fevkalade Mühletten Yararlanılmamış Olması

Sermaye şirketi veya kooperatif iflâsın ertelenmesi kurumundan yararlanabilmesi için ayrıca fevkalade süreden de yararlanmamış olması şarttır (Dumlupınar, 2014: 88). Yani iflasın ertelenmesi talebinin bir diğ er sınırlaması şirketin fevkalade mühlet elde etmiş olmasıdır (Öztek, 2006: 59).

Nitekim Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin verdiğ i bir kararda; “*İflâsın ertelenmesi için erteleme talebinde bulunan şirketin borca batık durumda olması, mali durumun iyileştirilmesi ümidinin bulunması ve fevkalade mühletten (İİK'nun 329/a) yararlanmamış olması gerekir...*” (19. HD. 21.04.2005, 2271 E. - 4476 K.; Milanlıoğ lu, 2014: 13) ifadelerine yer verilmiştir.

Fevkalade mühlet, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen bölgelerde, sel, deprem, felaket, iktisadi buhran ve sair sebepler gibi mücbir sebepler nedeniyle, borçlunun kusuru olmaksızın muaccel borçlarını ödeyebilmesi amacıyla tetkik merci tarafından verilen 6 ayı geçmeyen mühlet olarak bilinmektedir (Güçlü, 2016: 56). Bu verilen süreye son olarak dört ay daha uzatma imkânı vardır (Yıldız, 2016: 200).

Fevkalade mühlet İcra ve İflas Kanunu madde 317'de geçen durumlar sebebiyle, Bakanlar Kurulu'nca belirlenen bölgelerde, taahhütlerini, kusuru olmaksızın yerine getiremeyen ancak belli bir süre sonra yerine getirebileceğine inanılan, iyi niyetli borçlular için tanınmış bir imkândır (Yıldız, 2016: 200). Bu imkandan faydalanmak isteyen bir sermaye şirketinin veya kooperatifin borca batık bir durumda olup olmadığı nın bir önemi yoktur (Özekes, 2007: 480; Dumlupınar, 2014: 88).

İcra ve iflas Kanunu'nun 329/a maddesine göre, bir sermaye şirketi/ kooperatif, fevkalade mühlet elde ederse, mühletin bitiminden itibaren bir yıllık süre içinde iflasın ertelenmesinden yararlanamaz (Özekes, 2007: 480; Öztek, 2006: 59). Keza iflası erteleyen bir sermaye şirketi veya kooperatif de, İcra ve İflas Kanunu'nun

329/a maddesine göre erteleme süresinin bitiminden itibaren bir yıl geçmedikçe fevkalade mühletten yararlanamaz (Yıldız, 2016: 200).

Maddenin gerekçesinde, alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesinin bozulmaması amacıyla böyle bir düzenlemenin yapıldığı belirtilmiştir (Çavdar ve Biçkin, 2006: 98). Yani bu hükmün getirilmesi kötü niyetli borçluların haklarındaki takipleri üst üste ertelenmesini önlemek amacını taşımaktadır (Oy, 2009: 27; Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011).

Doktrinde birçok yazarla birlikte, Oy da; borçlunun kusurundan kaynaklanmayan iktisadi buhranlar veya doğal afetlerin söz konusu olduğu durumlarda, fevkalade mühletten yararlanılmış olunmasını iflasın ertelenmesine engel teşkil etmemesi gerektiğini savunuyor (Oy, 2009: 27).

2.5.9. İflasın Erteleme Masraflarının Mahkeme Veznesine Depo Edilmesi

Kanunda açıkça düzenlenmemekle birlikte doktrinde iflasın ertelenmesi şartlarından bir diğeri de, başta iflasın ertelenme kararının ilanı ve bildirim masrafı, bilirkişi masrafları, atanması durumunda kayyım ücreti ve mahkeme tarafından alınacak diğer tedbirlerin uygulanabilmesi için gerekli masraflar, iflas erteleme talebinde bulunanlar tarafından peşin olarak mahkeme veznesine depo edilmesidir (Yıldız, 2016: 20; Özekes, 2007: 482; Uzay, 2008: 7; Musaballı, 2005). Bunun için İcra ve İflas Kanunu'nun 181. maddesinde masrafların peşin ödenmesine ilişkin İcra ve İflas Kanunu'nun 160. maddesine yapılan atıf da göz önünde tutulur (Akdeniz ve Kayıhan, 2014: 70).

Nitekim Yargıtay bir kararında, “İflasın kamu düzenine olması sebebiyle, İİK uyarınca iflasın ertelenmesini isteyen, bu kararın ilanı, gerekli yerlere bildirilmesi, atanacak kayyım için belirlenecek ücreti ve alınacak erteleme tedbirlerinin uygulanması için gerekli masrafları avans olarak mahkeme veznesine peşin yatırılmalıdır. İflas avansının yatırılmaması durumunda ise HMK uyarınca işlem yapılarak, gerekli masrafların bu şekilde karşılanması gerekmekte olup, mahkemece iflas avansı alınmaması da hatalı olmuştur” (23. HD. 22.05.2014, 9348 E. – 3983 K.; Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 106) ifadelerine yer verilmiştir.

Tüm bu masrafların peşin olarak yatırılabilmesi için ertelemeyi talep etmiş kişiye belirli bir zaman tanınmalı ve bu zaman içerisinde (Öztek, 2006: 51) masraflar mahkeme veznesine depo edilmezse veya borçlunun zaten masrafları veremeyecek bir halde olması durumunda iflasın ertelenmesi talebi reddedilerek borca batıklık şartı da yerine gelmişse şirketin iflasına karar verilmesi gündeme gelebilecektir (Öztek, 2006: 51; Özkes, 2007: 482; Güçlü, 2016: 55; Yıldız, 2016: 20).

Masrafların peşin olarak vezneye depo edilmesi durumu için önceden belirlenen miktar yetmezse veya ek masraflar çıkarsa mahkeme ilave masraf avansı yatırılmasına karar verebilir (Musaballı, 2005; Çavdar ve Biçkin, 2006: 98). Yapılan gözlemlere göre orta büyüklükteki bir şirket için söz konusu masraf 20 ile 30 bin TL civarında olduğu tespit edilmiştir (Uzay, 2008: 7).

Ayrıca yatırılması gereken bu masrafları dahi ödeyebilme gücünden yoksun olan bir şirket veya kooperatif projesini hayata geçirebilmesindeki zorluk kendiliğinden anlaşılabilir bir durumdur (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 107).

2.5.10. Şirketin veya Kooperatifin Mahkemece İflasın Ertelenmesine

Layık Görülmesi

İflasın ertelenmesi şartlarına, 09.08.2016 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile İcra ve İflas Kanunu’nun 179. maddesinde yapılan değişiklik ile yeni bir şart eklenmiştir. Bu şart iflas erteleme yargılaması sonucunda mahkeme tarafından şirket veya kooperatifi iflas ertelemeye layık görmesi durumudur. Yapılan bu değişiklik İcra ve İflas Kanunu’nun 179/a maddesinin son fıkrasında düzenlenmiştir. Bu maddeye göre:

*“Mahkeme, projeyi ciddi ve inandırıcı bulur ve **şirket veya kooperatifi iflasın ertelenmesine layık görürse iflasın ertelenmesine; şirket veya kooperatifin borca batık olmadığını tespit ederse erteleme talebi ile iflas davasının reddine; aksi takdirde şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.**”*

Şirket veya kooperatifin iflasın ertelenmesine layık görülmesi kararı İcra ve İflas Kanunu'nun 179/a madde gerekçesinde; *“Bu düzenlemeyle, iflasın ertelenmesinin borca batıklık ve iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olması yönündeki iki temel unsuruna, üçüncü bir temel unsur olarak “borçlunun iflas ertelemeye layık olması” unsuru ilave edilmektedir...”*.

“İflas ertelemenin borçlu için bir hak olmayıp bir lütuf (atıfet) düzenlemesi olduğu yönündeki ilke dikkate alındığında, borçlunun mali anlamda iyi bir proje sunması yanında objektif ve sübjektif iyi niyetini de ortaya koyması beklenmektedir. Örnek olarak sahte ya da çifte ticari kayıtlar tutan, mal kaçıran, borçlarını saklayan, çok sık adres değiştirerek alacaklılarından kaçan ve mahkemenin yetkisine etki etmeye çalışan, art arda birden çok kez iflasın ertelenmesi ve konkordato yoluna giden borçluların ertelemeye layık olmadıkları kabul edilebilecektir” şeklinde yer almaktadır.

Yapılan bu değişikliğe ilişkin Güngör; *“Burada öncelikle dikkat çeken iyileştirme projesinin değil, bizzat şirket veya kooperatifin iflasın ertelenmesine layık bulunmasıdır. Yine dikkat çeken bir diğer husus, hem iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı bulunması hem de şirket veya kooperatifin layık olması şartlarının birlikte aranmasıdır. Buna göre iyileştirme projesi ciddi ve inandırıcı bulunsa bile eğer şirket iflasın ertelenmesine layık görülmezse, iflasın ertelenmesi kararı verilemeyecektir. İflasın ertelenmesine layık görülmek denildiğinde, iflasın ertelenmesinin yasal bir hak değil, bir çeşit lütuf olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Bu ise mahkemeye sınırsız bir takdir hakkı tanımak demektir.”* şeklinde değerlendirme bulundu (Güngör, 2016: 81).

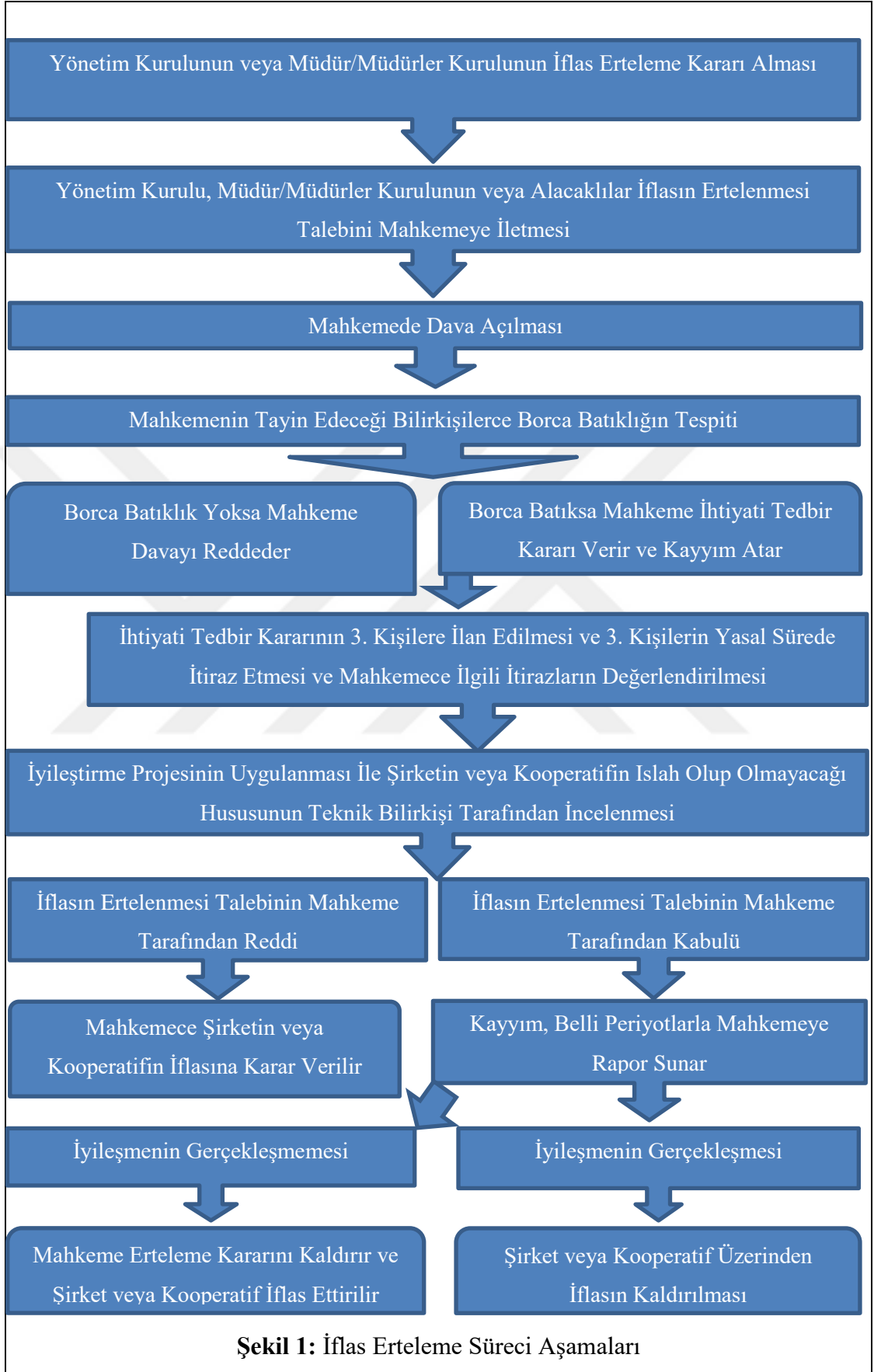
2.6. İflasın Ertelenme Süreci

Hukuk sistemimizde iflas erteleme müessesesinin işleyişinin büyük bir payı İcra ve İflas Kanunu'nun ilgili maddeleri ile düzenlenmiş olmakla beraber, açık olmayan hususlar Yargıtay kararları ile tamamlanmıştır. İflasın ertelenmesi müessesesi, borca batık olma durumunun ortaya çıkması ile başlayan ve nihayetinde

iyileşme veya iflasla sonlanan, içinde birçok ayrıntıyı içeren bir süreçtir (Uzay, 2008: 5; Toplu, 2016:).

İflas erteleme sürecinin mahkeme tarafından belirlendiği, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin verdiği bir kararda; “*Mahkeme borca batıklık durumunun tereddüte yer bırakmayacak şekilde belirlenmesi ve iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olup olmadığı ve süreç içerisinde uygulamaların projede gösterilen iyileştirme unsurlarına uygun bulunup bulunmadığı hususunda somut verilere dayalı, teknik, denetime elverişli ve detaylı bir inceleme için, dosyanın oluşturulacak uzman bir heyete tevdi ile dosya üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılması ve varılacak uygun sonuca göre bir karar verilmek gerekir*” (23. HD. 2014, 782-4746, E.K.; Varıcı, 2014: 5) şeklinde ifade edilmektedir.

Söz konusu süreç aşağıdaki şekildeki gibi özetlenebilir;

2.6.1. Kayyım Atanması

Mahkeme, sermaye şirketi veya kooperatife tedbir ve iflas erteleme kararını verdiği takdirde ya yönetici kayyımı ya da denetçi kayyımı atar (Boztosun, 2016: 18).

Mahkeme atadığı kayyım veya kayyım heyetinin görevlerini de kendilerine tebliğ etmektedir. Kayyım veya kayyım heyeti, kayyımlık görevini kabul etme veya etmeme konusunda serbesttir(Varıcı, 2014: 5).

Kayyımın başlıca görev ve yetkileri(Güngör, 2016: 116);

- ❖ İflasın ertelenmesine ilişkin mahkeme kararında gösterildiği şekilde şirketi yönetmek ve temsil etmek veya yönetim organının karar ve işlemlerini onaylamak ve kontrol etmek,
- ❖ Şirketin malvarlığının korunması için gerekli tedbirleri almak,
- ❖ İyileştirme projesini uygulamak veya uygulandığını gözetmek,
- ❖ Şirketin gidişatını yakından izlemek ve iyileştirme tedbirleri uygulanmıyor veya işe yaramıyorsa ve bu yüzden şirketin durumu daha kötüye gidiyorsa, erteleme süresi bitiminde veya kritik durumlarda erteleme süresinin bitmesini beklemeden durumu mahkemeye rapor etmek,
- ❖ Üçer aylık dönemler itibariyle şirketin mali durumu ve iyileştirme projesinin gidişatı hakkında rapor vermek,
- ❖ Alacaklıların menfaatini kollamak ve alacaklılar arasında ayırım ve kayırma yapılmamasını sağlamak,
- ❖ İflasın ertelenmesinin uzatılması talebinde mahkemeye görüş sunmak,
- ❖ Şirketle ilgili dava açmak, temyiz etmek,
- ❖ Sermaye artırımını ödemelerinin gerçekliği ve bunların kullanım yerlerini gösterecek şekilde rapor vermek.

Kayyımın görev ve yetkileri atanmasıyla beraber değil, kayyımlık görevini kabul etmesiyle başlar. Mahkeme özellikle zaman kaybını engellemek için kayyım atanması kararında kayyıma, kayyımlık görevini kabul edip etmediğini belirtmesi için uygun bir süre verecektir ve bu sürede kayyım görevi kabul ettiğini bildirirse,

bildirdiği anda görev ve yetkileri başlamış olur. Verilen süre içerisinde kayyım kabul beyanında bulunmazsa, kayyımın görevi kabul zorunluluğu bulunmadığı için, yeni bir kayyım atanması gerekir (Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016: 127-128).

2.6.2. İflas Erteleme Süresi

İcra ve İflas Kanunu 179/b maddesine göre iflas erteleme süresi bir yıldır. Bu süre kayyım veya kayyım heyetinin verdiği raporlar doğrultusunda bir yıl daha uzatılabilmektedir. Eğer alacaklıların haklarının korunduğu ve işletme faaliyetlerinin mahkemeye sunulan proje kapsamında pozitif bir şekilde yürüdüğü kanaati mevcutsa bu süre uzatılabilir. Aksi takdirde, şirketin mali yapısının iyileşmemesi hatta daha da kötüye gitmesi ve alacaklılara hakkaniyet çerçevesinde yaklaşılması durumunda, şirketin veya kooperatifin mahkemece iflasına karar verilebilir (Varıcı, 2014: 5). Bu bağlamda iflasın ertelenmesinin toplam süresi iki yılı geçmemektedir.

Daha önceki yasa maddesinde de iflasın ertelenmesi süresi bir yıldır. Bu süre Kayyım veya kayyım heyetinin verdiği raporlar doğrultusunda dört yıla kadar uzatılabiliyordu. Fakat iflasın ertelenmesinde istismaların giderek artış göstermesi üzerine bu uzatma süresi bir yıla düşürüldü.

İflasın ertelenmesinin uzatılması şartları(Güngör, 2016: 122);

- ❖ Ertelemenin uzatılması yazılı bir dilekçe ile talep edilmelidir. Mahkeme resen, ertelemenin uzatılmasına karar veremez,
- ❖ Ertelemenin uzatılmasını, tıpkı erteleme talebinde bulunabilecek olan şirket ve alacaklılar isteyebilir. Kayyım da ertelemenin uzatılmasını isteyebilir,
- ❖ Ertelemenin uzatılmasına ilişkin talep, erteleme süresi içinde yapılmalıdır. Erteleme süresi bittikten sonra uzatma talebinde bulunulamaz,
- ❖ Ertelemenin uzatılması talebi, tıpkı erteleme talebi gibi değerlendirilir,
- ❖ Şirket veya kooperatifin iyileşme ümidi devam etmeli, iyileşme ümidi tedbirlerin uygulanmasıyla daha somutlaşmış olmalıdır,

- ❖ Borca batıklık durumu devam etmelidir,
- ❖ Alacaklıların durumu daha kötüleşmiş olmamalıdır,
- ❖ Şirket veya kooperatifin malvarlığı azalmamış olmalıdır,
- ❖ İyileştirme projesinin geri kalanının veya duruma göre yeni önlemlerin uygulanabilmesi için zamana ihtiyaç olduğu anlaşılmalıdır,
- ❖ Kayyım erteleme uzatılması yönünde görüş bildirmiş olmalıdır,
- ❖ Mahkemece yeni bir bilirkişi incelemesi yaptırılmalı ve bilirkişi görüşü olumlu olmalıdır,
- ❖ İflasın ertelenmesinin uzatılabilmesi için şekli anlamda kesinleşmiş bir iflasın ertelenmesi kararı bulunmalıdır. Yargıtay 23. Hukuk Dairesi bir kararında; *“İflasın ertelenmesine ya da uzatılmasına ilişkin karar şekli anlamda kesinleşmeden erteleme süresinin bir kez daha uzatılmasına karar verilemez”* şeklinde karara bağlamıştır.

İcra ve İflas Kanunu'nun 179/b maddesine göre iflas erteleme süresi içerisinde istisna tutulan durumlar hariç; tüzel kişilik aleyhine amme alacaklarını konu alanlar da dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz, evvelce başlatılan takipler durur, ihtiyati tedbir ile ihtiyati haciz kararları uygulanmaz ve zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez.

İcra ve İflas Kanunu'nun 331'inci maddesine göre iflas ertelemeyi kötüye kullananlar için gerekli cezai müeyyide süreci başlar.

Mezkur maddenin birinci fıkrasına göre; *“Haciz yolu ile takip talebinden sonra veya bu talepten önceki iki yıl içinde borçlu; alacaklısını zarara sokmak maksadıyla, mallarını veya bunlardan bir kısmını mülkünden çıkararak, telef ederek veya kıymetten düşürerek hakiki surette yahut gizleyerek muvazaa yoluyla başkasının uhdesine geçirerek veya asıl olmayan borçlar ikrar ederek mevcudunu suni surette eksiltirse, aleyhine aciz belgesi aldığı veya alacaklı alacağını alamadığını ispat ettiği takdirde, altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”* şeklinde ifade edilmiş ve üçüncü fıkrasında ise; iflasın ertelenmesi talebinden önceki iki yıl içerisinde veya sonrasında birinci fıkradaki fiilleri işleyen borçlu hakkında bu hükümler uygulanır.

İflasın ertelenmesi süresinin sonunda iki ihtimal ile karşılaşılır(Kuru, 2006: 837):

- ❖ Şirketin veya kooperatifin mali durumu düzelmiştir, yani aktif borçlarını karşılayacak duruma gelmiştir. Bu halde, mahkemenin iflasın ertelenmesi kararını kaldırması gerekir. Bununla şirket veya kooperatif tekrar normal durumuna kavuşmuş olur.
- ❖ Şirketin veya kooperatifin mal durumu düzelmemiştir ve düzelmesi ihtimali de olmadığından, iflasın ertelenmesi süresini uzatmakta da bir fayda görülmemektedir. Bu halde, ticaret mahkemesi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir ve şirket veya kooperatif iflas hükümlerine göre tasfiye edilir.

2.7. İflasın Ertelenmesinin Kötüye Kullanılması

20 Temmuz 2016 tarihli, 9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kararıyla OHAL süresi ile kısıtlı olmak üzere; iflasın ertelenmesi başvuruları ve tedbir hükümleri ile ilişkili yasak ve kısıtlamalar getirilmişti. Bu yasak ve kısıtlamalardan önce iflasın ertelenmesi müessesesi kamuoyu gündeminde yoğun bir şekilde yer bulmuştu. İflasın ertelenmesi müessesesinin yoğun bir şekilde kamuoyu gündeminde yer bulmasının aslında birçok sebebinin olduğu gözlemlenmiştir.

İflasın ertelenmesi müessesesine müracaat eden işletmelerin bazılarının kurumu kötü niyetli olarak ve kendi çıkarlarına uygun bir silah gibi görmesi, bazı mahkemelerce talep üzerine derhal tedbir kararının verilmekte olması, sistem içinde kendisine yer bulan bilirkişi ve kayyım uygulamalarındaki eksiklikler, mevcut yasal düzenlemelere rağmen iflasın ertelenmesi kurumunun neredeyse her bir mahkeme tarafından farklı uygulamalara tabi tutulması, erteleme kararı ile şirkete veya kooperatife karşı yapılan takiplerin derhal durması ve yeni takiplerin yapılamayacak olması, buna karşılık söz konusu kuruma müracaat eden şirketlerin çok önemli bir bölümünün mali yapısını ıslah etmekten uzakta kalması ve sürecin sonunda genellikle iflas kararı ile karşılaşması ve sonuç olarak alacaklıların erteleme süreci

boyunca erteleme kararı alan şirketlere karşı yaptırım gücünü kaybetmiş olması bu sebeplerden bazıları olarak karşımıza çıkmaktadır (Yavaş, 2016: 129).

Ticari hayatın istikrarı için çok faydalı olabilecek olan ve iyi niyetli şirketlerin kurtulmasına hizmet eden iflasın ertelenmesi müessesesi, kötü niyetli şirket ve kooperatifler tarafından suistimal edilen bir kurum haline gelmiştir. Fakat aslında sorun, iflas erteleme müessesesinde değil, kurgulanan mekanizmadadır. Bu bağlamda iflasın ertelenmesi müessesenin kötüye kullanılmasının belli başlı bazı aksayan yönlerinin olmasıyla birlikte kanun boşluklarından yararlanmaya çalışan kötü niyetli mükelleflerin de hileli yöntemleri bulunmaktadır. Bunları kısaca özetlersek;

- ❖ Mahkemece atanan ve iflas erteleme süresince firma yönetiminde yer alan kayyımların, ilgili sektörün gerektirdiği mesleki bilgi, deneyim ve yeterliliğe sahip olmamaları,
- ❖ Firmanın iflas erteleme talebine dayanak oluşturacak iyileştirme projesinin, yani borçlarından nasıl kurtulacağına ilişkin çıkış planının, gerçekçi ve uygulanabilir olup olmadığının yeterince ve gerektiği gibi değerlendirilmemesi,
- ❖ Mahkeme tarafından atanan yerel bilirkişilerin uzmanlık ve yeterliklerine ilişkin zafiyetler,
- ❖ Erteleme kararı almak amacıyla firmanın iş hacmi ve geçmiş performansıyla örtüşmeyen, şişirilmiş değerlerle hazırlanmış iyileştirme projeleri,
- ❖ İyileştirme projelerinde borç yapılandırmasını yapacaklarını belirten şirket veya kooperatiflerin borç yapılandırma anlamında herhangi bir girişimde bulunmamaları,
- ❖ Şirket veya kooperatifler, borca batık olduklarını göstermek için kendi şirketlerini birbirine borçlandırma olarak göstermeleri,
- ❖ İflas erteleme kararını kullanan mükellefler şirketlerin içini boşaltmaları ve işletmeleri yeni şirketlere aktarmaları gibi iflasın ertelenmesinin suistimal edilmesinin birçok şekli görülmektedir.

Yukarıda açıklanan maddelerin uygulanması sonucunda iflasın ertelenmesinin arkasına sığınan kötü niyetli mükellefler şirket veya kooperatiflerin içini boşaltmış ve iflas kararı verildiğinde ise şirkette neredeyse hiçbir şey kalmamış oluyor. Bu durumda alacaklılar büyük bir mağduriyete duçar oluyor. Alacaklılar içerisinde iyi şirketlerin alacaklarını alamamalarından dolayı nakit akışlarının bozulmaları neticesinde büyük bir kriz meydana gelir ve bu kriz de piyasada bir domino etkisi yaratır. Yani bu şirketler de alacaklılarından kurtulmak için aynı yola başvurmak zorunda kalır.

OHAL kararından önce iflas erteleme taleplerinde gözlenen artış sonucu suistimallerin önüne geçmek için iflas ertelemelerini zorlaştırmaya dönük olarak Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da düzenleme yapılmıştı. Yeni düzenlemeye göre şirketlere iflas erteleme başvurusunu, son bir yıl içinde bulunduğu yerleşim merkezinde yapması şartı getirilirken, bir yıl olan iflas erteleme süresi azami bir yıl daha uzatılabilecektir. En önemlisi de bu uygulamanın istismara neden olan iyileştirme projesinin biraz daha elle tutulur delillerle desteklenmesi gerektiğidir.

İflasın ertelenmesinin kötüye kullanılmasını minimize etmek için⁵;

- ❖ Mahkeme heyetleri, borca batıklığı ve iyileştirme planlarının uygulanabilirliğini tespiti için bilirkişi yerine Sermaye Piyasası Kurulu belgeli bağımsız denetim şirketlerinden raporlar almalı ve buna göre karar vermeli,
- ❖ Atanan kayyumlar da şirket yönetimlerinde aktif olmalı,
- ❖ Parayı ve şirketi yönetebilecek yetkin insanlara görev verilerek şirketin kurtarılması hedeflenmelidir.

---

⁵ www.finansgundem.com

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖRNEK UYGULAMA

3.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Van İlinde faaliyet gösteren ve Asliye Hukuk Mahkemesi'ne iflas erteleme başvurusunda bulunan ABC LTD. ŞTİ.'nin iflas erteleme başvurusunu incelemek ve yapılan çalışmalarını değerlendirmektir. Bu amaç ile başvuruda bulunan firma ile ilgili süreç hakkında yapılan çalışmalar ve değerlendirmeler açıklanacaktır.

Firma 2014 mali yılını zarar ile kapatmış ve 09/01/2015 tarihinde yapılan yönetim kurulu toplantısında iflas erteleme kararı alınmıştır. 14/01/2015 tarihinde ise firma aşağıda özeti verilmiş olan iyileştirme projesi ile Van 5.Asliye Hukuk Mahkemesi'ne iflas erteleme davası açmıştır.

3.2. ABC Limited Şirketi'nin İyileştirme Projesi

A) Firma Hakkında Genel Bilgiler

İflas erteleme başvurusunda bulunan ABC LTD. ŞTİ. 2009 yılında kurulmuş ve inşaat malzemeleri üretimi ve satışı üzerine hizmet vermektedir. Şirket 2 ortaklıdır. Ortak A şirket sermayesinin % 75, Ortak B ise şirket sermayesinin % 25'ine sahiptir.

Şirket, gerek Van ili ve gerekse Doğu Anadolu Bölgesi sınırlarında ciddi yatırımlar yapmakta ve istihdama katkı sağlamaktadır.

Şirketin son beş yıllık faaliyet sonuçları şöyledir:

2010 yılı net karı 5.000 TL

2011 yılı net karı 28.500 TL

2012 yılı net karı 450.000 TL

2013 yılı net karı 800.000 TL

2014 yılı net zararı (100.000 TL)

Faaliyet sonuçları incelendiğinde, 2009 yılında faaliyete başlayan şirketin geçen süre zarfında piyasada tanınması ve kabullenilmesiyle birlikte karlılığında ciddi bir artışın olduğu görülmektedir. Özellikle 2012 yılı ile birlikte önemli düzeyde yatırımlara girilmiş ve ciddi düzeyde kazançlar elde edilmiştir. 2013 yılı karlılığında % 100 düzeyinde bir artış söz konusudur. Ancak 2014 yılı ile birlikte özellikle ülke piyasa koşullarında meydana gelen olumsuzluklar şirket kazançları üzerinde de etkili olmuş ve düşüş meydana gelmiştir. Buna karşın şirket, taahhütlerini yerine getirmeye ve kar marjlarını düşürerek yeni yatırımlara yönelmiştir. Firmada hali hazırda 100 personel istihdam edilmektedir.

2015 yılında şirket tarafından alınan ve 2015 yılı itibariyle devam eden hizmet alım ihale sözleşmeleri aşağıda özetlenmiştir.

SIRA	İŞİN ADI	YÜKLENİCİ FİRMA	SÖZLEŞME TARİHİ	SÖZLEŞME BEDELİ
1	X Hastanesi Yapım İşİ	ABC LTD. ŞTİ.	25/08/2015	4.250.000 TL
2	Y Karayolu Bakım Onarım İşİ	ABC LTD. ŞTİ.	30/10/2015	2.500.0

B) Olumsuzluklar

2014 yılında ülke ve bölgede yaşanan ekonomik gelişmeler, Van ilinde faaliyet gösteren şirketleri ve işlerin devamını olumsuz etkilemiş ve yaşanan sıkıntılar, şirketin mali yapısının bozulmasına neden olmuştur. Buna karşın 2009 yılında kurulan ve faaliyete başlayan şirket, ilerleyen yıllarda düzenli olarak satışlarını ve karlılıklarını arttırmayı başarmıştır. Şirket, faaliyet alanını genişletmek üzere 2013 yılı içerisinde İstanbul ilinde yeni bir ofis açmış ve satışlarını arttırmak

amacıyla hammadde ve malzeme alımı için yeni banka kredileri kullanmak zorunda kalmıştır. Bu anlamda ciddi miktarda harcama yapılmıştır.

2014 yılında ülke ve özeldede ilde meydana gelen ekonomik gelişmeler sonucunda, şirket, Van ilinde alacaklı bulunduğu gerçek ve tüzel kişilerden alacaklarını zamanında ve yeteri kadar tahsil etme konusunda sıkıntılar ile karşılaşmıştır. Alacaklarının tahsil edilememesi nedeniyle, şirket yeni yatırımlarının finansmanı için bankalardan sağladığı kredi geri ödemelerinde sorunlar yaşamıştır. Bunun bir sonucu olarak da, şirkete ilişkin olarak alacaklı kişi ve kurumlar şirket hakkında yasal yollara başvurmuşlardır.

Şirket hakkında başlatılan yasal süreçler, istenmeyen sonucun (iflas) habercisi niteliğindedir.

C) Çözüm Projesi

Firma yukarıda özetlendiği gibi kurulduğu yıldan itibaren % 100'e yakın bir büyüme hızı gerçekleştirmiştir. İlk yıllarında sadece yerel bazda faaliyet gösteren firma, daha sonraki yıllarda bölgesel ve ülke genelinde faaliyetlerini genişletmiştir.

Firmanın sahip olduğu kıymet, alacak ve borçlar aşağıdaki gibidir:

I. Kıymetler

Firmanın hissedarı olduğu gayri menkuller ve değerleri şöyledir.

- Van ili Gevaş ilçesi.....nolu parsellerin değeri 350.000 TL
- Van ili Erciş ilçesi.....nolu parsellerin değeri 200.000 TL
- Van ili Edremit ilçesi.....nolu parsellerin değeri 150.000 TL

- Makine Cihaz ve Demirbaşların yaklaşık değerleri 5.875.000 TL

II. Alacaklar

Firmanın üçüncü kişi ve kurumlardan alacaklı olduğu takipler şöyledir.

- Van 2.İcra müdürlüğünün X firmasına karşı açılmış 500.000 TL
- Van 1.İcra müdürlüğünün Y firmasına karşı açılmış 450.000 TL

III. Stoklar

Firmanın hali hazırda stok ve mamullerinin değeri 3.500.000 TL

IV. Borçlar

Firmanın hali hazırda devam eden kredi borçları aşağıdaki gibidir:

- A Bankası Ticari İhtiyaç Kredisi 3.000.000 TL
- B Bankası Ticari İhtiyaç Kredisi 4.500.000 TL
- C Bankası Ticari İhtiyaç Kredisi 1.000.000 TL

Firmanın aleyhine başlatılan yasal icra takiplerindeki borç miktarları ise şöyledir:

- Van 1.İcra müdürlüğü .....sayılı dosyası ile 450.000 TL
- Van 1.İcra müdürlüğü.....sayılı dosyası ile 750.000 TL

- Van 2.İcra müdürlüğü.....sayılı dosyası ile 150.000 TL
- Ankara 1.İcra müdürlüğü.....sayılı dosyası ile 850.000 TL
- Van 1.İcra müdürlüğü.....sayılı dosyası ile 1.250.000 TL
- Van 2.İcra müdürlüğü.....sayılı dosyası ile 2.000.000 TL
- Van 2.İcra müdürlüğü.....sayılı dosyası ile 4.550.000 TL

TOPLAM KIYMETLER	11.025.000
TOPLAM BORÇLAR	18.500.000
FARK	(7.475.000)

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere firmanın toplam kıymetleri 11.025.000 TL, toplam borçları ise 18.500.000 TL'dir.

Firma çözüm projeleri olarak aşağıdaki önerilerde bulunmuştur:

- 1) Firmanın hali hazırda mevcut 2 hizmet alım sözleşmesi mevcuttur. Bu hizmet alım ihalelerinden elde edilecek kar payları çözüm projesinin esasını oluşturmaktadır.
- 2) Firma kendi ortakları ve yan kuruluşlardan maddi menfaatler sağlayacaktır.
- 3) Firma adına kayıtlı bulunan gayrimenkuller değerlendirilecek ve katkı sağlanacaktır.

- 4) Firmanın alacaklı olduğu icra dosyalarından tahsil edilecek alacaklar da alacaklılara dağıtılacaktır.
- 5) Zorunlu giderler dışındaki giderlerde azaltılacaktır.
- 6) İcra takibine konu olmamış ancak tahsil edilmemiş alacaklar tahsil edilecektir.

Yukarıda sayılan hususlar gerçekleştirildiğinde, firmanın faaliyetlerini sürdürme imkanına kavuşması, ekonomiye katkı sağlayacağı ve borçlarını ödeyerek alacaklıların mağduriyetinin giderilmesi sağlanacaktır.

3.3. ABC LİMİTED ŞİRKETİ'nin Ara Bilançosu

Firmanın dava açma tarihi itibarıyla hazırlanmış olduğu ara bilançosu aşağıdaki gibidir:

ABC LTD. ŞTİ'nin 14/01/2015 Tarihli Ara Bilançosu			
AKTİF (VARLIKLAR)			
I.DÖNEN VARLIKLAR			6.000.000
A. HAZIR DEĞERLER		200.000	
1. Kasa	5.000		
2. Alınan Çekler	195.000		
C. TİCARİ ALACAKLAR		1.500.000	
1. Alıcılar	1.500.000		
E. STOKLAR		3.500.000	
1. İlk Madde ve Malzeme	1.000.000		

2. Ticari Mallar	3.000.000		
3. Stok Değer Düşük Karşılığı (-)	(500.000)		
G. GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		300.000	
1. Gelecek Aylara Ait Giderler	300.000		
H. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		500.000	
1. Peşin Ödenen Vergiler	100.000		
2. İş Avansları	200.000		
3. Sayım ve Tesellüm Noksanları	300.000		
II. DURAN VARLIKLAR			15.000.000
D. MADDİ DURAN VARLIKLAR		7.000.000	
1. Arsa ve Araziler	700.000		
2. Makine ve Cihazlar	5.875.000		
3. Taşıtlar	1.125.000		
4. Birikmiş Amortismanlar (-)	(700.000)		
E. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		8.000.000	
1. Haklar	2.000.000		
2. Şerefiyeler	3.000.000		
3. Özel Maliyetler	3.500.000		
4. Birikmiş Amortismanlar (-)	(500.000)		
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			21.000.000
PASİF (KAYNAKLAR)			

III. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			18.500.000
A. MALİ BORÇLAR		7.500.000	
1. Banka Kredileri	7.500.000		
B. TİCARİ BORÇLAR		2.500.000	
1. Satıcılar	2.500.000		
C. DİĞER BORÇLAR		7.000.000	
1. Ortaklara Borçlar	5.000.000		
2. Personele Borçlar	2.000.000		
F. ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1.500.000	
1. Ödenecek Vergi ve Fonlar	1.300.000		
2. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	200.000		
IV. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			-----
V. ÖZ KAYNAKLAR			2.500.000
A. ÖDENMİŞ SERMAYE		2.500.000	
1. Sermaye	2.500.000		
B. KAR YEDEKLERİ		100.000	
1. Özel Fonlar	100.000		
C. GEÇMİŞ YIL ZARARLARI (-)		(100.000)	
1. Geçmiş Yıl Zararları (-)	100.000		
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			21.000.000

3.4. Mahkeme ve Bilirkişi Heyetinin alışmaları

ABC LTD. ŞTİ.'nin avukatı Bay A, 15/01/2015 tarihinde yukarıda özetlenen iyileştirme projesi ve ara bilançonun da bulunduğu dava dosyası ile Van 1. Asliye Mahkemesi'ne iflas erteleme talebiyle dava başvurusunda bulunmuştur. Dava hakimi, dosyayı inceledikten sonra 5 kişilik bir bilirkişi heyeti atamıştır. Bu bilirkişi heyetinde, alanlarında uzman makine mühendisi, inşaat mühendisi, yeminli mali müşavir, finans ve hukuk uzmanı yer almaktadır. 17/01/2015 tarihinde Dava hakimi yanında bilirkişi heyeti bulunmak suretiyle ABC LTD. ŞTİ.'ye keşifte bulunmuşlardır.

Keşif anında gerekli araştırmalar yapılmış ve firma yetkilisi ile görüşülmüştür. Keşif tutanağı tutulduktan sonra Dava hakimi, bilirkişi heyetindeki uzmanlara görevlerini tevdi etmiş ve ivedilikle (1 hafta içinde) Bilirkişi Raporu'nun düzenlenmesini istemiştir.

Bilirkişi heyetinden Makine Mühendisi Bay E, ABC şirketinin Duran Varlıklarının rayiç bedellerinin tespitini yapmış ve söz konusu Duran Varlıkların rayiç bedellerini aşağıdaki gibi tespit etmiştir:

Arsa ve Araziler: 1.000.000 TL

Makine ve Cihazlar: 4.000.000 TL

Taşıtlar: 1.250.000 TL

Haklar: 2.000.000 TL

Inşaat Mühendisi Bayan C, ABC şirketinin Stoklarının rayiç bedellerinin tespitini yapmış ve söz konusu Stokların rayiç bedellerini aşağıdaki gibi tespit etmiştir:

İlk Madde ve Malzeme: 750.000 TL

Stoklar: 2.750.000 TL

Bilirkişi heyetinden Yeminli Mali Müşavir Bay F ve Finans Uzmanı Bay X, ABC şirketini ziyaret ederek, yasal defterlerini kontrol etmiş ve firmanın hazırladığı

ara bilanço ile birlikişi heyetinin çalışmaları sonucunda tespit edilen değerlere göre aşağıdaki Borca Batıklık Bilançosu'nu düzenlemişlerdir:

ABC LTD. ŞTİ.'nin 14/01/2015 Tarihli Borca Batıklık Bilançosu			
AKTİF (VARLIKLAR)			
I.DÖNEN VARLIKLAR			5.500.000
B. HAZIR DEğERLER		200.000	
5. Kasa	5.000		
6. Alınan Çekler	195.000		
C. TİCARİ ALACAKLAR		1.500.000	
2. Alıcılar	1.500.000		
E. STOKLAR		3.500.000	
4. İlk Madde ve Malzeme	750.000		
5. Ticari Mallar	2.750.000		
H. DİğER DÖNEN VARLIKLAR		300.000	
5. Peşin Ödenen Vergiler	100.000		
6. İş Avansları	200.000		
II. DURAN VARLIKLAR			8.250.000
D. MADDİ DURAN VARLIKLAR		6.250.000	
2. Arsa ve Araziler	1.000.000		
2. Makine ve Cihazlar	4.000.000		
7. Taşıtlar	1.250.000		
E. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		2.000.000	
2. Haklar	2.000.000		
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			13.750.000

PASİF (KAYNAKLAR)			
III. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			18.500.000
D. MALİ BORÇLAR		7.500.000	
2. Banka Kredileri	7.500.000		
E. TİCARİ BORÇLAR		2.500.000	
2. Satıcılar	2.500.000		
F. DİĞER BORÇLAR		7.000.000	
3. Ortaklara Borçlar	5.000.000		
4. Personele Borçlar	2.000.000		
F. ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1.500.000	
3. Ödenecek Vergi ve Fonlar	1.300.000		
4. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	200.000		
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			18.500.000

Yeminli Mali Müşavir ve Finans uzmanı tarafından şirketin rayiç değerlere göre mevcut ve alacakları ile borçlarının toplam değerleri aşağıda gösterilmiştir.

Dönen Varlıklar	5.500.000 TL
Duran Varlıklar	<u>8.250.000 TL</u>
Mevcut+Alacak Toplamı	13.750.000 TL
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	18.500.000 TL
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	<u>0 TL</u>

Yabancı Kaynaklar (Borç) Toplamı   18.500.000 TL

14.01.2015 tarihli bilançodan görüleceği üzere şirketin mevcut ve alacakları toplamı 13.750.000 TL ve yabancı kaynaklar (borçlar) toplamı ise 18.500.000 TL'dir. Bu durum, şirketin toplam borçlarının toplam varlıklarını 4.750.000 TL (18.500.000-13.750.000) aştığını, dolayısıyla şirketin BORCA BATIK olduğunu göstermektedir.

Bilirkişi heyetinden hukuk uzmanı Bayan C, heyet üyelerinin yaptıkları çalışmaları derledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne sunulacak olan Bilirkişi Raporu'nu düzenlemiş ve sonuç kısmını şöyle özetlemiştir:

Davacı vekilinin 15/01/2015 tarihli dava dilekçesi ve eki evrak ile dosya münderecatında yer alan şirket kayıtlarına göre; kayıtlı değerlere göre aktiflerin, finansal yönden pasifleri karşılayamadığı ve bu durumun ise davacı şirketin borca batık olduğuna delalet ettiği;

İyileştirme projesine göre şirketin daha önceden yapılan hizmet alımlarından ve mevcut işlerden elde edilecek kazançların, şirketi negatif durumdan çıkartarak pozitif geçmesinin temin edilebileceği,

Davacı şirketin daha önceki yıllarda yapmış olduğu hizmet alımlarına göre piyasada iş yapabilen bir firma olduğu, önemli ölçüde personel istihdam ettiği;

Şirketin iflasına karar verilmesi durumunda işletmeye dahil olan unsurların parçalanarak satışlarından elde edilecek hasılatın, mevcut borçlara, isleyecek faizler de dikkate alındığında alacaklıların tüm alacaklarını karşılamaya yetmeyeceği;

İİK md.179 uyarınca iflası ve fakat şirketin mali durumunun iyileştirmesi ihtimalinin varlığından söz edilerek iflasının ertelenmesi talep edilen davacı şirketin mali durumunun borca batık hale düşmüş olduğu;

İyileştirme projesi ve eklerinde yer alan sözleşmelerin gözetilerek davacı şirketin faaliyetini sürdürmesine imkan sağlanması halinde davacı şirketin 1 yıl daha

erteleme süresi içinde borca batık durumundan kurtulabileceği yolunda görüş oluşmuştur.

Takdiri yüce mahkemeye ait olmak üzere gereğini saygıyla sunarız.

SONUÇ

Ticari hayat, getirdiği kazanımlarla birlikte bir takım riskleri de bünyesinde barındırmaktadır. Bilindiği üzere ticari faaliyette bulunan müteşebbislerin temel amacı kar elde etmektir. Ancak zaman zaman bu amaçlarına ulaşmak bir yana mevcudu da korumayarak zarar da edebilmektedirler. Bu zararlarını zamanla kapatamayan tacirler ciddi borç yükleriyle muhatap olmakta ve borca batık duruma gelmektedirler. Alacaklarına karşı sorumluluklarını yerine getiremeyen bu tacirler iflasla karşı karşıya kalabilmektedirler.

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerde ortaklar şirket borçlarından dolayı şahsi malvarlıkları ile sorumlu olmadıkları, şirket alacaklıları alacaklarını tahsil için sadece borçlu şirketin malvarlığına başvurabildikleri için, borca batıklık hukuken doğrudan doğruya iflas nedenidir. Ancak, bir işletmenin var olmasının çeşitli menfaat gruplarını ilgilendirmesinden dolayı Kanun Koyucu işletmelerin hayatiyetlerinin sona ermesi yerine sürdürülmesi amacıyla düzenlemeler yapmıştır (Yılmaz, 2009: 477). Yapılan bu düzenlemelerden biri Türk Ticaret Kanunu'nun 377. maddesi, İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesi ve Kooperatifler Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan iflasın ertelenmesi müessesesidir.

İflasın ertelenmesi tanımı, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin bir kararında "İflasın ertelenmesi, borca batık durumda olan bir sermaye şirketinin veya kooperatifin mali durumunun düzelme ihtimalinin mümkün olması halinde söz konusu şirketin iflasının önlenmesini sağlayan bir kurumdur" şeklinde ifade edilmiştir.

İflasın ertelenmesi talebinin gündeme gelebilmesinin en önemli koşulu sermaye şirketinin veya kooperatifin borca batık bir durumda bulunup bulunmadığıdır. Sermaye şirketi veya kooperatif borca batık bir durumda değilse mahkemece iflasın ertelenmesi kararının verilmesi mümkün olmayacaktır. Borca batık olma hali borca batıklık bilançosundan anlaşılacaktır. Borca batıklık bilançosunun aktif tarafında, bilançonun düzenlendiği tarihteki muhtemel satış değerleri yer almalı; pasif tarafında ise, yıllık bilançonun pasif tarafında yer alan tüm kalemler değil, ödenmesi gereken gerçek şirket borçlarına yer verilmelidir (Küçük, 2011: 147). Bunun yanında bir diğer önemli şart işletmenin mali durumunun iyileşme umidini gösteren ciddi ve

inandırıcı bir iyileştirme projesinin sunulmasıdır. Erteleme talebinde bulunan taraf, erteleme talebiyle birlikte iyileştirme projesinin yanında gerekli olan her türlü bilgi ve belgeyi mahkemeye sunmalıdır. Bunun dışında iflasın ertelenmesi için yapılan veya yapılacak masraflar da mahkeme veznesine depo edilmelidir.

Borca batıklık bilançosu ve iyileştirme projesi özel ve teknik bir bilgi gerektirdiğinden dolayı mahkemece bilirkişi atanır. Bilirkişi, borca batıklık bilançosunun ve iyileştirme projesinin iflasın ertelenmesine ilişkin şartlarını taşıyıp taşımadığını inceleyecektir. Buna göre mahkemece iflasın ertelenmesine ilişkin şartları taşıdığına karar verilen sermaye şirketi veya kooperatifin iflası bir yıl süreyle ertelenecektir.

İflâsın ertelenmesinin kabul edilebilmesi için, şirketin mali durumunun iyileştirilmesi imkânının bulunduğu ispatı gerekir. Borca batıklık belli bir takım muhasebe hesapları vasıtasıyla tam olarak tespit edilebileceğinden tespitinde tam ispat koşulu aranmakta iken, iyileştirme imkânı bir ihtimal ve ümit içerdiğinden tam ispat koşulu aranmasa da, tesadüfî nitelikte olmamalı ve iflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için iyileşmenin kuvvetle muhtemel olması şartı aranmalıdır.

İflâsın ertelenmesi kurumu doğru bir şekilde kurgulandığı takdirde şirketlerin gerek kendi gerekse ekonomik şartlardan dolayı iflasa sürüklenmelerinden önce bir nevi köprüden önce son çıkış şansı niteliği arz edecektir. Uygulamada iflâs erteleme fırsatını kullanmak isteyen birçok kötü niyetli borçlunun öncesinde şirketin içini boşalttığı, adres değişikliğine gitmek suretiyle davayı alacaklının çok zor haberdar olacağı yerlerde açarak mağduriyetlerin artmasına neden olduğu, ikinci bir firma üzerinden işlerini yürüttüğü, bilirkişi ve kayımların yeterlilikleri ve bağımsızlıkları ile ilgili sorunlar gibi pek çok istismarın yaşanabildiği bilinmektedir (Güçlü, 2016: 62). Fakat yaşanan aksaklıklar ve suistimallere karşılık, 09.08. 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’da, İcra ve İflas Kanunu’nun 179 ve devamı maddelerinde bir takım değişiklikler yapılmış ve 179/c maddesi eklenmiştir.

Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler de durur. Bu süre içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zaman aşımı ve hak düşüren müddetler de işlemez. Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehiniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir. Ancak yapılan bu takipte muhafaza tedbirler uygulanamaz ve rehinli malların satış işlemi gerçekleştirilemez (Diril, 2014: 141). Rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde, rehinli malın satışının engellenebilmesi için, erteleme kararı sebebiyle satışın geciktiği sürede işleyecek olan faizler için ek teminat verilmesi koşulu benimsenmiştir.

Mahkeme, iflâsın ertelenmesi kararı ile birlikte borçlu şirketin veya kooperatifin malvarlığını korumak için gerekli tedbirler alır ve bunun yanında borçlu şirketin veya kooperatifin malvarlığını idare etmek ve borçlunun işlemlerini kontrol etmek için yönetim kayyımı veya denetim kayyımı atar (Ermenek, 2008: 239).

Toplamda 2 yılı geçemeyen iflâsın ertelenme süresi, 1 yılı iflas erteleme kararının verilmesiyle, 1 yılı ise iflas erteleme kararının uzatılmasıyla oluşur. Bu süreç içerisinde şirket veya kooperatif, iyileştirme projesinde sunmuş olduğu iyileştirmeye yönelik tedbirleri kayyım gözetim ve denetiminde uygular. Şayet iflas erteleme süresince şirketin veya kooperatifin borca batıklığı giderilemediği takdirde mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflâsına karar vererek, şirket veya kooperatif iflas masasına devredilir. Fakat uygulanan projeler neticesinde şirketin veya kooperatifin borca batıklık durumu ortadan kalkarsa, mahkeme kayyım ve bilirkişilerden aldığı raporlar doğrultusunda şirket/kooperatif üzerindeki iflas erteleme kararını kaldırır ve şirket/kooperatif normal ticari faaliyetlerine devam eder (Şimşek, 2014: 91).

Bu tez çalışmasında, Van ilinde iflas erteleme davasında bulunan bir firmanın bilgilerinden yararlanılarak iflas erteleme ve borca batıklık hakkında bilgi verilmiştir. İflas erteleme başvurusunda bulunan firmanın mahkemeye yapmış olduğu başvuru sonrasında borca batıklık bilançosu düzenlenmiş daha sonra bilirkişi heyetinin mahkemeye tevdi ettiği raporlarla firmanın borca batık olduğu tespit edilmiş ve bununla beraber mahkeme firmanın iflas erteleme talebini kabul etmiştir.

KAYNAKÇA

- AKDENİZ, M., KAYIHAN, Ş. (2014). **İflasın Ertelemesi ve Hukuki Sonuçları Dava Dilekçesi Örneği ve Yargıtay Kararları Ekleri ile**. İstanbul: Kabalcı Yayıncılık, Nisan 2014.
- ALPTÜRK, E., BOSTANCIOĞLU, E. (2011). **İflas Ertelemesinin Hukuksal Ve Vergisel Boyutu**, Lebib Yalkın Yayınları, LYY Mevzuat Dergisi, Ocak 2011, <http://www.vmhk.org.tr/iflas-ertelemesinin-hukuksal-ve-vergisel-boyutu/>.
- ARSLAN, R. (2008). **İflasın ertelenmesi uygulamaları**, Bankacılar Dergisi, Yıl: 2008, s. 116-123.
- ARZOVA, S. B., YAVAŞ, M., KÜÇÜK, B. (2016). **Hukuki ve Mali Yönden İflasın Ertelemesi ve Borca Batıklık Bilançosu** (Üçüncü Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, Mayıs 2016.
- ASLANOĞLU, S. (2008). **İcra ve İflas Karşısında Ticari Alacaklar; Niteliği, Mevzuat Boyutu ve Muhasebe Uygulaması**. Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, C.: 10, S.: 2.
- ASLANOĞLU, S., ÖZALP A. R. (2013). **İflas Ve İflas Erteleme Hallerinde Alacaklıların Durumu** Muş Barosu Dergisi Tarih: 13.11.2013, www.musbarosu.org.tr/Detay.aspx?ID=21287&Tip=Haber, E.T. : 14.02.2017.
- ASLANOĞLU, S., YAVAŞI, M., ÖZALP A. R. (2014). **İflasın Ertelenmesinde Kamu Alacaklarına Sağlanan İmtiyaz**, Yaklaşım Dergisi, S.: 253, Ocak 2014, www.turkhukuk sitesi.com/makale_1762.htm/.
- ATALAY, O. (2010). **İflas Sistemimiz Neden İflas Etti**, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı VIII, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları s.181-206.
- AYDEMİR, E. (2013). **İflasın Ertelemesi ve Kayyımlık**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Aralık 2013.

- BACAKSIZ, P. (2011). **TCK’da Yer Alan İflas Suçları**. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- BALCI, Ş. (2016). **İflâsın Ertelenmesi**, www.sakirbalci.av.tr/makaleler.aspx Erişim Tarihi: 27.02.2017.
- BEYLİK, A. (2011). **İflâsın Ertelenmesinin Hukuki Boyutu**, www.adaletbiz.com/iflâsin-ertelenmesinin-hukuki-boyutu- makale128.html, Şubat 2011, E.T. :19.02.2017.
- BEZİRCİ, M. (2011). **İflâsın Ertelenmesi Durumunda Şüpheli Ticari Alacak Karşılığı Ayrılmasının V.U.K. ve TMS Açısından Değerlendirilmesi**, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, Yıl: 2011, C.: 4, S.: 2.
- BİTLİSLİ, F., YILMAZ, T. (2016). **İflâsın Ertelenmesinde Borca Batıklık Bilançosunun Oluşturulması: Bir Uygulama**, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.: 8 S.: 15, Yıl: 2016 – Haziran, s. 207-223.
- BÖRÜ, L. (2016). **İflâsın Ertelenmesinde İyileştirme Projesinde Öngörülen İyileştirme Tedbirlerinin Somutlaştırılması Gerekliği Üzerine Bazı Değerlendirmeler**, Ankara Barosu Dergisi, Yıl: 2016/1.
- BOZTOSUN, D., AKSOYLU, S. (2016). **İflâs Erteleme Sürecindeki İşletmelerde Finansal Kiralamaya Konu Varlıkların Yönetimi**, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Yıl: Ocak 2016 C.-S.: 9-1, s.15-24.
- ÇAVDAR, S., BİÇKİN, İ. (2006). **İflâs ve İflâsın Ertelenmesi**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Mart 2006.
- ÇETİN, Ö. K. (2010). **İflâsın Ertelenmesi Bağlamında Kayımlık**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk (Medenî Usul-İcra Ve İflâs Hukuku) Anabilim Dalı.
- DİRİL, M. (2014). **İflâs Erteleme Nedir? Hukuki Ve Mali Sonuçları Açısından İflâs Erteleme Sürecinin İncelenmesi**, İzmir SMMMO, 2014.

- DUMANOĞLU, S. (2011). **İflasın Ertelenmesi, Borca Batıklık ve İyileştirme Projeleri**(İkinci Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım.
- ERKEK, C. Ü. (2013). **İflasın Ertelenmesinin Şartları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı.
- ERMENEK, İ. (2008). **İflasın Ertelenmesi**. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- EROĞLU, N. (2014). **İflasın Ertelenmesi Talebi Üzerine Alınabilecek Tedbirler ve Erteleme Kararının Sonuçları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- GÜÇLÜ, M. (2016). **İflâs Ertelemesi: Uygulamada Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri**, Bankacılar Dergisi, S.: 96, 2016.
- GÜLBENK, E. (2016). **İflas Ertelemede Yeni Düzenlemeler**, http://www.gulbenkmusavirlik.com/tr_iflas-ertelemede-yeni-duzenlemeler-6163.html, E.T. : 25.02.2017.
- GÜNGÖR, M. (2016). **İflasın Ertelenmesinde Borca Batıklık, Rayiç Değer Tespiti ve İyileştirme Projesi**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Kasım 2016.
- GÜRALP, A. G, (2005). **İflasın Ertelenmesinde Kayyım Atanması**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 2005, C.:7, Özel Sayı (Prof. Dr. İrfan Baştuğ'a Armağan), s.57-78.
- IŞIK, Z. (2010). **İflasın Ertelenmesinin Usul ve Esasları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KAYA, K. (2014). **İflasın Ertelenmesi ve Paradoks** (Üçüncü Baskı). İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- KAYAR, İ. (2009). **İflasın Ertelenmesinde Borca Batıklık Ve İyileştirme Projesi İle İlgili Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi**, Erciyes Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S.: 33, Temmuz-Aralık 2009, s.19-45.

KAYAR, İ. (2012). **Yeni TTK'ya Göre Anonim Şirkette Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Tespiti ve Sonuçları**, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken Sempozyum, Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2012.

KIRTILOĞLU, S. S. (2007). **İflas Davası**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

KURU, B. (2006). **Pasifi Aktifinden Fazla Olan Sermaye Şirketlerinin İflası**. Makaleler: Medeni Usul Hukuku, İcra ve İflas Hukuku ve Diğer Konular, İstanbul: Arıkan Yayınları, s.825-839, Mart 2006.

KÜÇÜKÖNER, Ü. (2012). **İflas Erteleme Davaları**, http://www.kucukoner.av.tr/DOSYALAR/iflas_erteleme_davalari.pdf, E.T. :25.02.2017.

MİLANLIOĞLU, U. K. (2014). **İflas Ertelenmesinde İyileştirme Projeleri Ve İyileştirme Projelerinin Özellikleri**, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Doktora Sunum Ödevi, İstanbul 2014.

MUSABALLI, A. (2005). **İflasin Ertelenmesi Şartları**, http://www.turkhukuksitesi.com/makale_240.htm, Kasım 2005, Erişim Tarihi: 25.02.2016.

OY, O. (2009). **İflasin Ertelenmesi**. İstanbul: Beta Basım Yayım, Mart 2009.

ÖKTEM, S. (2006). **İflasin Ertelenmesinde Borca Batıklık Bilançosu**, İstanbul Barosu Dergisi, Yıl: 2006, C.80, S.6, s.2477-2490.

ÖMEROĞLU, H. O. (2012). **İflas İdaresi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- ÖZALP, A. R. (2013). **İflasın Erteleme Etkilerinin Değerlendirilmesi**, <http://www.musbarosu.org.tr/Detay.aspx?ID=20438&Tip=Haber>, Tarih: 16.09.2013, E.T. : 14.02.2017.
- ÖZEKES, M. (2007). **İflasın Erteleme**, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı- II-III, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Yıl: 2007, s. 453- 527.
- ÖZBEK, M. (2008). **Yapım Sözleşmesinde Yüklenicinin İflâsının Ertelemeyle Ortaya Çıkan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri**, Legal Medeni Usul Ve İcra İflas Hukuku Dergisi, Yıl: 2008, S.:9, s.19–68.
- ÖZDEVECİOĞLU, M. (2010). **İflasın Erteleme Sürecinde Şirket İyileştirme Projeleri: İşletmecilik Açısından Bir Değerlendirme**, İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, C.:1, S.:3, s. 44-56.
- ÖZKAN, Ö. (2008). **Mahkemece İflasın Erteleme Kararının Verilmesinin Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılmasına Etkisi**, İSMMMOMO Yayın Organı, Mali Çözüm Dergisi, Mayıs – Haziran, Yıl: 2008, S.: 87.
- ÖZTEK, S. (2006). **İflâsın Erteleme**, (Türkiye Bankalar Birliği tarafından 25-26 Kasım tarihlerinde İstanbul’da düzenlenen “İcra ve İflâs Hukukunda Güncel Sorunlar” konulu konferansta Sunulan Tebliğ), Bankacılar Dergisi, S.: 59, Yıl: 2006, s. 39-83.
- PEKCANITEZ, H., ATALAY, O., ÖZEKES, M. (2015). **İcra ve İflas Hukuku Temel Bilgiler**(On İkinci Baskı). Ankara: Yetkin Basım Yayım, Eylül 2015.
- SAYILGAN, G., ECE, A. (2016). **İflasın Erteleme ve Türkiye’de 2009-2013 Arasındaki İflasın Erteleme Davalarının Analizi**, Maliye Finans Yazıları Dergisi, Sayı: 105, Yıl: Nisan 2016.
- SEÇER, Y. (2010). **Anonim Şirketlerde Borca Batıklık Durumu Ve İflasın Ertelemesine Etkileri**, www.gencavukatlarbirligi.org, E.T. : 20.02.2017.

- SEVİNÇ, S. (2015). **Türk Hukukunda Alacakların Tahsili Açısından Doğrudan İflas Yolları**, <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/turk-hukukunda-alacaklarin-tahsili-acisindan-dogrudan-iflas-yollari>, Tarih: Eylül 2015, E.T.: 21.02.2017.
- SEYFİ, R. (2007). **Sermaye Şirketlerinde İflâsın Ertelenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- SELCİK, T. (2014). **İflas Ertelenmesi Durumunda Ticari Alacaklara Karşılık Ayrılabilir mi?**, İSMMMO Yayını, Mali Çözüm Dergisi, Yıl: Mart-Nisan 2014, s.86-87.
- TOPLU, M. C. (2009). **İflas Ertelenmesinin Türkiye’de Uygulama Süreçleri ve İyileştirme Projelerinde Mali Değerlendirme ve Analizin Önemi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- TOPLU, M. C. (2016). **Ticari İşletmelerde İflâsın Ertelenmesinde İyileştirme Süreci İle Borca Batıklık Tespitine Yönelik Değerlendirme**, İSMMMO Yayını, Mali Çözüm Dergisi, Yıl: Mart-Nisan 2016, s.59-73.
- TUĞCU, A. (2011). **İflas ve İflâsın Ertelenmesinin Kamu Alacaklarına Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- TÜRE, M. G. (2014). **Türk İş Hukukunda İşverenin İflâsı**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- UZAY, Ş. (2008), **Muhasebeci Bakış Açısı İle İflas Ertelenme Süreci**, http://iibf.erciyes.edu.tr/akademi/mh/suzay/SUZAY_IES.pdf, Erişim Tarihi: 25.02.2017.
- VARICI, İ. (2014). **İflas Ertelenmesine Başvuran Şirketlerde Kayyımın Karşılaşabileceği Muhasebe Düzensizlikleri: KOBİ’lerde Durum Değerlendirmesi**, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, Yıl: 2014/3.

YAVAŞ, M. (2016).) **İflasın Ertelenmesi Kurumunun Hukuki Niteliğine Bağlı Bazı Hukuki Sorunlara Yaklaşım.** İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 2016, Sayı: 2, s.127-150.

YILDIZ, B. (2016). **İflasın Ertelenmesi ve Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırmada Muhasebe Meslek Mensubunun Rolü,** Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies, Yıl: 2016, s.192-223.

YILMAZ, B. B. (2009). **İflasın Tespiti Ve Ertelenmesi Yönünden Borca Batıklık Bilançosu ve İyileştirilmesi.** Ankara: Türmob Yayınları, 2009.

YILMAZ, B. B. (2009). **Muhasebe Tekniği Yönünden Borca Batıklık Bilançosu İle Yıllık Bilanço'nun Karşılaştırılması,** Öneri Dergisi, C.8, S.32, s.147-158, Temmuz 2009.

www.hukukmedeniyeti.org

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı, Soyadı :Hamza KAYA
Uyruğu :T.C
Doğum Tarihi ve Yeri :27.01.1993
Telefon :0545 214 0868
E-mail :hkayacan72@gmail.com

Eğitim:

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Yüzüncü Yıl Üniversitesi / İşletme	30.06.2017
Lisans	Yüzüncü Yıl Üniversitesi / İşletme	01.06.2015

Yabancı Dil:

İngilizce

Hobiler:

Kitap okumak, bisiklet sürmek, seyahat etmek, yüzmek